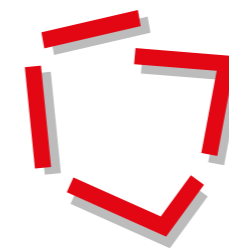
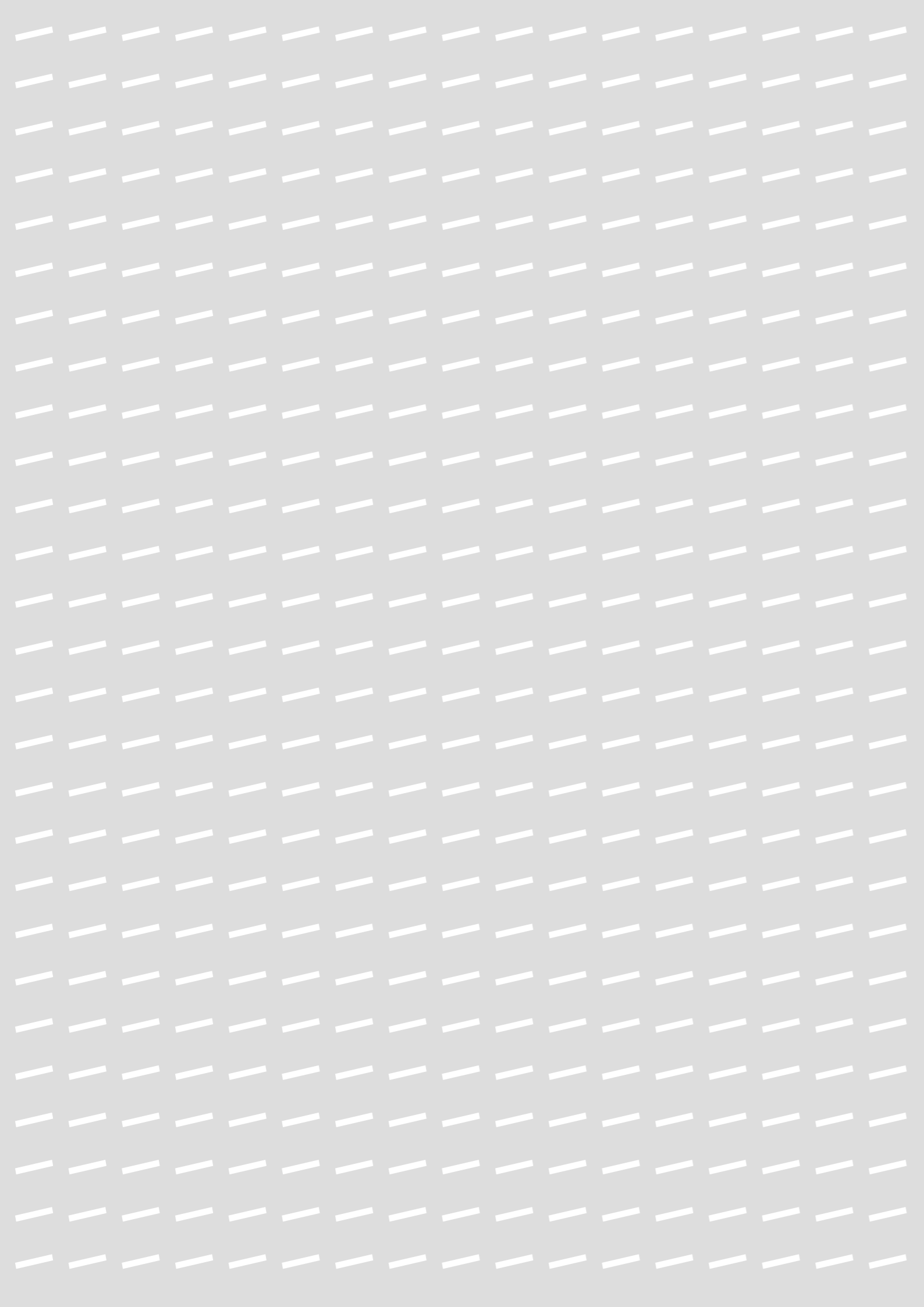

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Związek Powiatów Polskich

w 2025 roku

Sprawozdanie z działalności

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

LIST OTWIERAJĄCY

Szanowni Państwo,

Z satysfakcją przedstawiam Państwu sprawozdanie z działalności Związku Powiatów Polskich za rok 2025 – dokument, który w sposób syntetyczny, a zarazem kompleksowy ukazuje zakres i efekty naszej pracy na rzecz samorządu powiatowego w Polsce.

Miniony rok był okresem intensywnych działań, licznych wyzwań, ale również konkretnych osiągnięć. Funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu prawnym, gospodarczym i społecznym wymagało nie tylko bieżącego reagowania, ale także podejmowania inicjatyw o charakterze systemowym. Związek Powiatów Polskich konsekwentnie pełnił rolę reprezentanta interesów powiatów i miast na prawach powiatu, aktywnie uczestnicząc w procesie legislacyjnym, opiniując projekty aktów prawnych oraz formułując postulaty zmian odpowiadających rzeczywistym potrzebom samorządów.

Duży nacisk położyliśmy także na rozwój działalności doradczej i szkoleniowej. Realizowane przez ZPP bezpłatne szkolenia, webinaria oraz wsparcie eksperckie stanowiły realną pomoc dla pracowników administracji samorządowej, umożliwiając im sprawne wdrażanie nowych regulacji i podnoszenie kompetencji zawodowych. Wierzymy, że inwestycja w wiedzę i rozwój kadr samorządowych jest jednym z najważniejszych elementów budowania silnego i nowoczesnego państwa.

Równolegle rozwijaliśmy działalność projektową oraz wydawniczą, dostarczając samorządom narzędzi i opracowań wspierających zarządzanie, planowanie oraz podejmowanie decyzji.

Nie mniej istotnym obszarem była działalność komunikacyjna i promocyjna. Dzięki rozwijanym kanałom informacyjnym, w tym portalom internetowym, newsletterom oraz mediom społecznościowym, Związek skutecznie docierał do szerokiego grona odbiorców, budując przestrzeń do wymiany wiedzy, informacji i dobrych praktyk. Aktywny udział w konferencjach, kongresach i wydarzeniach branżowych pozwalał nam nie tylko prezentować stanowisko środowiska powiatowego, ale również współtworzyć ogólnopolską debatę na temat przyszłości samorządu.

Rok 2025 to także kolejna edycja Ogólnopolskiego Rankingu Powiatów i Miast na prawach powiatu oraz udział w licznych inicjatywach wyróżniających najlepsze praktyki, innowacje i osiągnięcia samorządów. Działania te mają szczególne znaczenie – nie tylko promują liderów, ale również inspirują innych do podejmowania ambitnych i odpowiedzialnych działań na rzecz mieszkańców.

Pragnę podkreślić, że wszystkie te osiągnięcia były możliwe dzięki zaangażowaniu członków Związku, aktywnej pracy organów statutowych ZPP, współpracy z partnerami instytucjonalnymi oraz codziennej pracy Biura ZPP i ekspertów współpracujących z naszą organizacją.

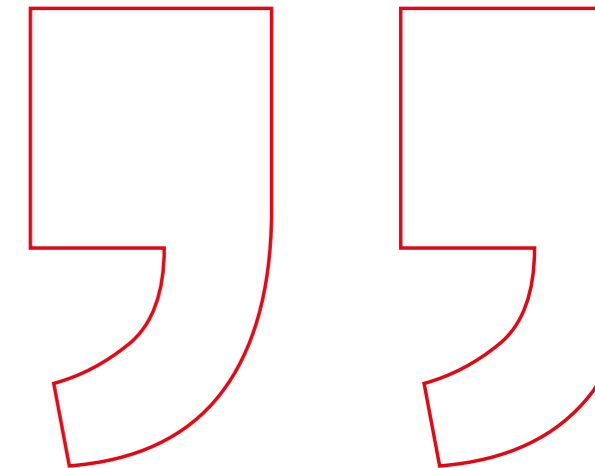
Dziękuję wszystkim Państwu – przedstawicielom samorządów, pracownikom administracji, partnerom i współpracownikom – za zaufanie, aktywność i wspólne działania na rzecz rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce.

Z wyrazami szacunku,

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I. ZPP W LICZBACH I EFEKTACH – PODSUMOWANIE ROKU	8
1. Rok działalności ZPP – najważniejsze liczby i fakty.....	8
2. Skuteczność legislacyjna ZPP – wymierne sukcesy.....	11
3. Efektywność przekazywania wiedzy i wsparcie JST.....	14
4. Współpraca oraz efektywność wydawnicza, promocyjna i informacyjna.....	17
CZĘŚĆ II. PODSTAWY DZIAŁANIA I CHARAKTER ZPP	22
1. Informacje ogólne o Związku Powiatów Polskich.....	22
1.1. Podstawa prawna działalności ZPP.....	22
1.2. Misja, wizja i cele statutowe ZPP.....	22
1.3. Zakres przedmiotowy i okres objęty sprawozdaniem.....	22
1.4. Charakter i rola ZPP w systemie samorządu terytorialnego.....	23
2. Członkowie Związku Powiatów Polskich.....	24
CZĘŚĆ III. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I FUNKCJONALNA ZPP	26
1. Organy Związku Powiatów Polskich.....	26
1.1. Zgromadzenie Ogólne ZPP.....	26
1.2. Konwenty Powiatów.....	30
1.3. Zarząd ZPP.....	32
1.4. Komisja Rewizyjna ZPP.....	38
2. Pozostałe gremia działające w strukturze ZPP.....	42
3. Biuro ZPP.....	44
CZĘŚĆ IV. DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA I RZECZNICZA	46
1. Działalność legislacyjna, opiniodawcza i rzecznicza ZPP.....	46
1.1. Proces legislacyjny w kraju.....	46
1.2. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego.....	51
1.3. Komitety monitorujące i sterujące.....	55
1.4. Aktywność na poziomie UE i międzynarodowym.....	55
2. Działalność merytoryczna ZPP – główne obszary tematyczne.....	58
2.1. Administracja publiczna i bezpieczeństwo obywateli.....	58
2.2. Finanse publiczne.....	62

2.3. Edukacja, kultura i sport.....	67
2.4. Infrastruktura, urbanistyka i transport.....	71
2.5. Ochrona zdrowia i polityka społeczna.....	74
2.6. Ustrój samorządu terytorialnego, obszary miejskie i metropolitalne.....	80
2.7. Społeczeństwo informacyjne i cyfryzacja.....	82
2.8. Energia, klimat i ochrona środowiska.....	85
2.9. Obszary wiejskie, wieś i rolnictwo.....	89
2.10. Sprawy międzynarodowe, Unia Europejska i polityka regionalna.....	92
2.11. Statystyka publiczna.....	95
CZĘŚĆ V. WSPÓŁPRACA, PROJEKTY I KOMUNIKACJA	98
1. Współpraca instytucjonalna.....	98
1.1. Administracja rządowa.....	98
1.2. Jednostki samorządu terytorialnego.....	100
1.3. Nowi członkowie ZPP.....	101
1.4. Instytucje krajowe.....	103
1.5. Współpraca zagraniczna.....	106
2. Działalność doradcza, wydawnicza i projektowa.....	108
2.1. Publikacje, wydawnictwa, analizy i raporty.....	108
2.2. Działalność szkoleniowa i doradcza.....	111
2.3. Realizowane projekty i ich efekty.....	115
2.4. Mapa kompetencji oraz baza dobrych praktyk.....	117
3. Działalność komunikacyjna i promocyjna.....	122
3.1. Portale, newslettery, media społecznościowe.....	122
3.2. Kongresy i konferencje z udziałem ZPP.....	126
3.3. Patronaty.....	132
3.4. Odznaczenia i wyróżnienia.....	135
3.5. Ogólnopolski Ranking Powiatów i Miast na prawach powiatu.....	138
3.6. Inne konkursy i rankingi.....	141
CZĘŚĆ VI. PODSUMOWANIE	143

Związek Powiatów Polskich

w 2025 roku

Sprawozdanie z działalności

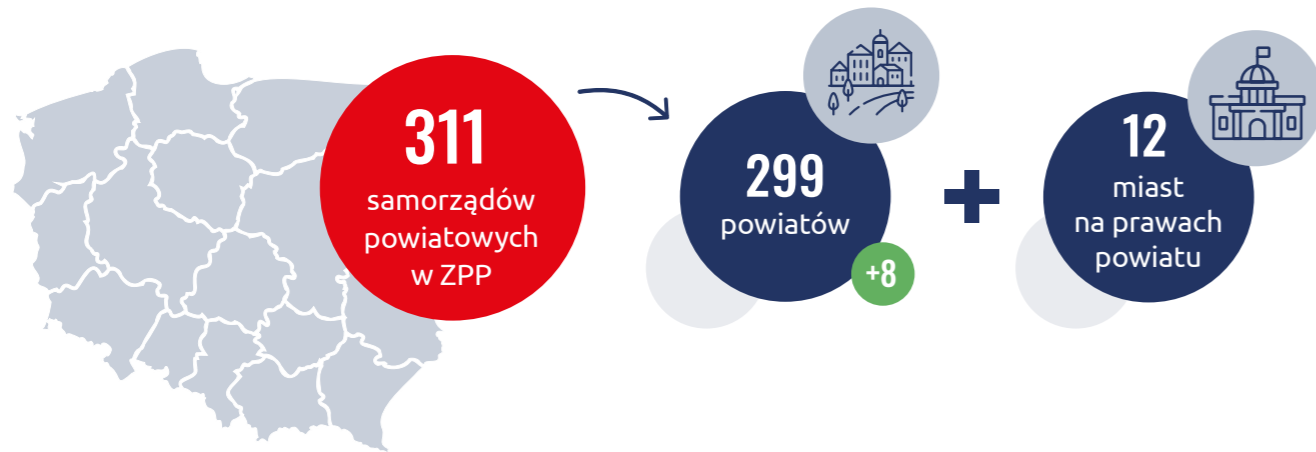
1 Rok działalności ZPP – najważniejsze liczby i fakty

Rok 2025 potwierdził istotną rolę Związku Powiatów Polskich jako aktywnego uczestnika debaty publicznej i partnera w kształtowaniu polityk dotyczących samorządu terytorialnego. Działalność ZPP koncentrowała się na reprezentowaniu interesów powiatów i miast na prawach powiatu, wspieraniu ich w wyzwaniach systemowych oraz zapewnieniu realnego wpływu na proces stanowienia prawa. Najważniejsze liczby i fakty przedstawione poniżej ilustrują skalę i zakres podejmowanych działań.

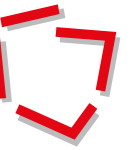
Członkowie ZPP

Na koniec 2025 roku Związek Powiatów Polskich zrzeszał **311 samorządów powiatowych** – **299 powiatów** oraz **12 miast na prawach powiatu** – zwiększając swoją reprezentację o **8 nowych członków**.

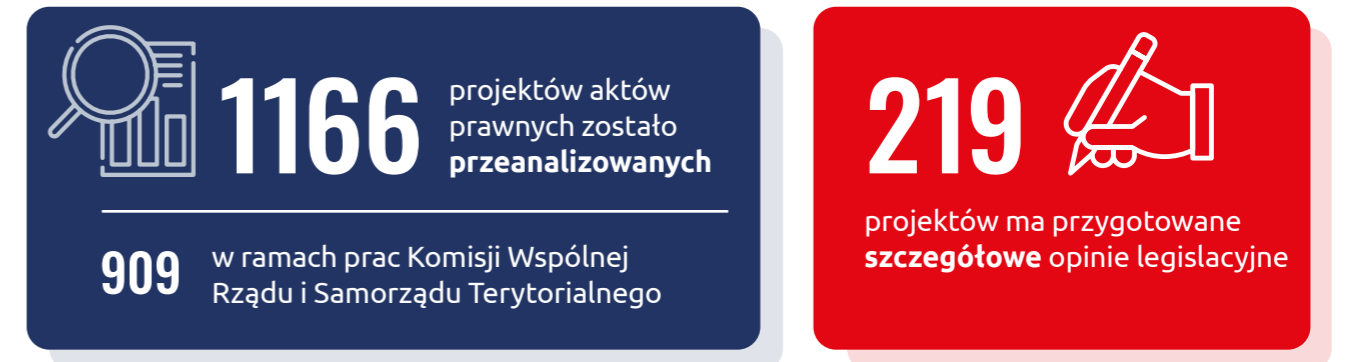
Stanowiska i uchwały

W 2025 roku organy ZPP przyjęły **ponad 80 stanowisk** w kluczowych sprawach dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego. Równolegle podjęto **34 uchwały** – 4 przez Zgromadzenie Ogólne oraz 30 przez Zarząd ZPP.

Opiniowanie prawa

Eksperti ZPP przeanalizowali **1166 projektów aktów prawnych**, w tym 909 w ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. **Do 219 projektów przygotowano szczegółowe opinie legislacyjne**.

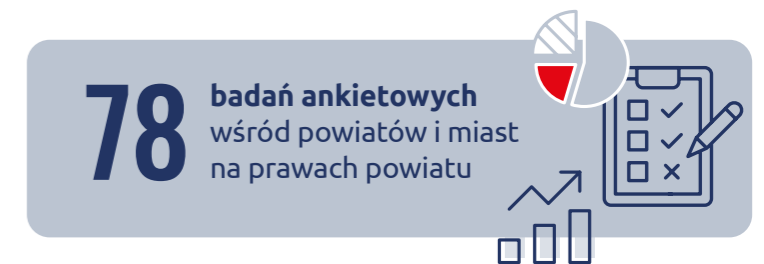
Interwencje i wnioski

W 2025 roku ZPP skierował **43 wystąpienia i interwencje** do administracji rządowej, wskazując na kluczowe wyzwania prawne, finansowe i organizacyjne samorządów powiatowych.

Badania i analizy

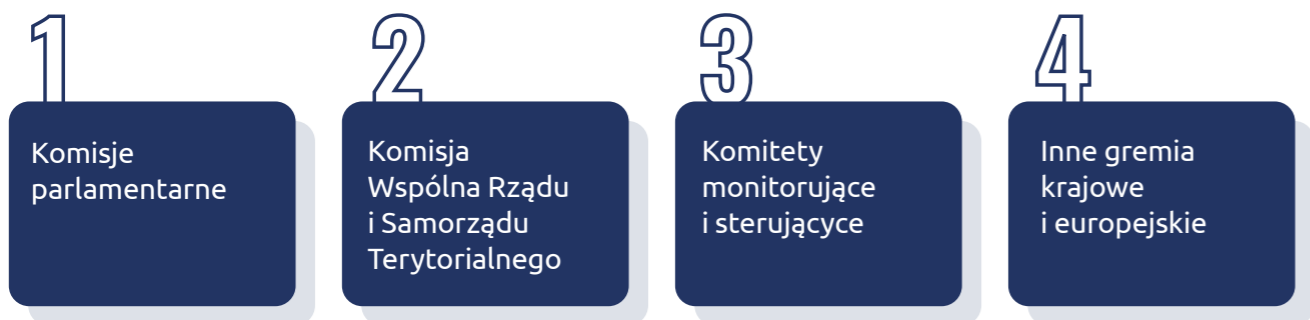
Przeprowadzono **78 badań ankietowych** wśród powiatów i miast na prawach powiatu, których wyniki stanowiły istotne wsparcie dla działań legislacyjnych i opiniodawczych ZPP.

Udział w procesach decyzyjnych

Przedstawiciele ZPP uczestniczyli w kilkuset posiedzeniach komisji parlamentarnych, pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz posiedzeniach komitetów monitorujących i sterujących, a także innych gremiów krajowych i europejskich, aktywnie wpływając na kształt rozwiązań legislacyjnych i programowych istotnych dla samorządów powiatowych.

2 Skuteczność legislacyjna ZPP – wymierne sukcesy

Zaangażowanie organów i biura Związku Powiatów Polskich przekłada się na konkretne, wymierne rezultaty. Najważniejsze efekty działań ZPP w 2025 roku można przedstawić w następujących obszarach:

Wzmocnienie finansowe i ochrona interesów budżetowych JST

- **Związek Powiatów Polskich odegrał kluczową rolę w decyzji Ministerstwa Finansów o przekazaniu 469,2 mln zł dla 245 samorządów** – 229 powiatów i 16 miast na prawach powiatu. To efekt interwencji ZPP, który jako pierwszy wykazał błędy w wyliczeniach dochodów w OSR do ustawy o dochodach JST i konsekwentnie prowadził rozmowy z resortem finansów. Dzięki działaniom ZPP skorygowano szacunki, a dzięki temu 439,7 mln zł trafiło do powiatów, a 29,5 mln zł do miast na prawach powiatu.
- W wyniku interwencji ZPP Ministerstwo Finansów nie obniżyło wysokości kwoty bazowej na rok 2026 w zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.
- Dzięki konsekwentnym działaniom ZPP z projektu ustawy deregulacyjnej wykreślono niekorzystne przepisy dotyczące pożyczek dla JST, które ograniczałyby elastyczność w pozyskiwaniu legalnych środków finansowych m.in. na inwestycje.
- Podczas prac sejmowych odrzucono poprawki skutkujące uszczupleniem dochodów JST (dot. podatków i opłat lokalnych oraz zryczałtowanego podatku dochodowego) – po przedstawieniu argumentacji ZPP.

Programy wsparcia i rozwój inwestycji publicznych

- **Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, uwzględniając postulaty ZPP, uruchomił programy z Funduszu Modernizacyjnego o wartości do 3 mld zł** (2 mld zł na budynki edukacyjne, 1 mld zł na szpitale) – obejmujące m.in. termomodernizację, OZE i infrastrukturę zielono-niebieską.
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przychyliło się do wniosku ZPP o podwyższenie opłat za zezwolenia na pracę cudzoziemców (z 30 zł do 120 zł oraz ze 100 zł do 400 zł), w których powiaty uczestniczą w 50%.

Uproszczenie procedur administracyjnych i poprawa jakości prawa

- W projekcie ustawy deregulacyjnej (UDER95), na skutek uwag ZPP:
 - usunięto przepisy komplikujące postępowania środowiskowe,
 - wydłużono termin milczącego uzgodnienia przebiegu linii komunikacyjnej z 14 do 30 dni.
- Utrzymano 65-dniowy termin rozpatrywania wniosków o pozwolenie na budowę – zgodnie z postulatem ZPP.
- W postępowaniach przed KIO doprecyzowano terminy przekazywania informacji (2 dni robocze zamiast 3 dni).
- W projekcie ustawy o doręczeniach elektronicznych wprowadzono obowiązek podawania numeru PESEL – co usprawni obsługę spraw.
- Poprawiono funkcjonowanie systemu e-Doręczeń (PURDE) – skrócenie czasu doręczeń i poprawa dostępności skrzynek.

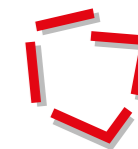
Wzmocnienie pozycji samorządów i ich kompetencji

- ZPP wspierał rozwiązania legislacyjne wzmacniające samodzielność JST, w tym:
 - projekt przywracający gminom kompetencje taryfowe (woda),
 - projekt umożliwiający przekazywanie mienia pogórniczego JST w formie darowizny.
- Na wniosek ZPP doprecyzowano, że darowizna mienia pogórniczego może służyć realizacji zadań własnych JST.

- Skutecznie zablokowano propozycje ograniczające samodzielność polityki kadrowej w JST (m.in. wymogi wykształcenia dla stanowisk kierowniczych).

Legislacja sektorowa – konkretne zmiany w przepisach

- W projekcie ustawy o wyrobach zawierających azbest:
 - doprecyzowano przepisy dotyczące postępowań z udziałem starostów,
 - uwzględniono uwagi dotyczące definicji i kar administracyjnych.
- W projekcie ustawy o ochronie przyrody:
 - wydłużono terminy oględzin drzew,
 - dostosowano terminy wniesienia sprzeciwu do możliwości organizacyjnych urzędów.
- W projekcie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczeniu morza (UC61) wprowadzono poprawki m.in. w zakresie rejestracji jachtów.
- W projektach rozporządzeń dotyczących ochrony ludności i obrony ojczyzny:
 - doprecyzowano przepisy,
 - rozszerzono programy szkoleń,
 - zmieniono zasady naboru i współpracy.
- W rozporządzeniu dotyczącym ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia:
 - uporządkowano siatkę pojęciową,
 - doprecyzowano przepisy dotyczące dóbr kultury i kompetencji starosty.

Rynek pracy i polityka społeczna

- Uwzględniono większość uwag ZPP do rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rynku pracy i służbach zatrudnienia.
- Dzięki działaniom ZPP podjęto temat dodatków motywacyjnych dla pracowników pomocy społecznej – zakończony skierowaniem dezyderatu do Prezesa Rady Ministrów.

Cyfryzacja i cyberbezpieczeństwo

- W projekcie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa:
 - gruntownie przebudowano regulacje,
 - wyłączono najmniejsze jednostki organizacyjne JST oraz gminy z listy podmiotów kluczowych oraz określono je jako „podmioty ważne” w rozumieniu przepisów ustawy,
 - obniżono kary (z 600% do 300% wynagrodzenia).
- Ministerstwo Cyfryzacji udzieliło interpretacji dotyczącej uprawnień nauczycieli do bonu na laptopa – na skutek działań ZPP.

Skuteczność interwencji w procesie petycyjnym (Sejm i Senat)

- Zablokowano niekorzystne propozycje:
 - zmiany zasad nagród jubileuszowych w SP ZOZ,
 - obowiązkowego naboru na każde stanowisko kierownicze.
- Doprowadzono do:
 - podjęcia analiz konstytucyjnych w sprawie ograniczenia kadencji włodarzy,
 - kontynuowania prac nad regulacją zanieczyszczenia światłem.

Pozostałe działania o istotnym znaczeniu systemowym

- Udział ZPP przyczynił się do poprawy funkcjonowania systemów administracyjnych, legislacyjnych i organizacyjnych w wielu obszarach, w tym poprzez wyjaśnianie wątpliwości interpretacyjnych oraz doprecyzowywanie przepisów na etapie prac rządowych i parlamentarnych.

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich prowadził szeroko zakrojone działania na rzecz wsparcia jednostek samorządu terytorialnego, łącząc rozwój kompetencji kadr z bieżącą pomocą ekspercką. Obejmowały one zarówno organizację szkoleń i aktywny udział w debacie publicznej, jak i indywidualne doradztwo prawne odpowiadające na konkretne potrzeby JST.

Szkolenia

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich zorganizował 28 dni szkoleniowych (szkoleń i webinarów), w których uczestniczyło ponad **12,5 tysiąca pracowników samorządowych**. Tematyka szkoleń została dostosowana do aktualnych wyzwań i potrzeb zgłaszanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zakres szkoleń koncentrował się wokół kilku kluczowych obszarów. W obszarze prawa i administracji publicznej poruszano m.in. zagadnienia techniki prawodawczej, ochrony ludności i obrony cywilnej, regulacji stanu prawnego

dróg oraz oceny oddziaływania na środowisko. Istotną część stanowiły szkolenia z zakresu finansów i rachunkowości, obejmujące m.in. KSeF i e-faktury, amortyzację, Pracownicze Plany Kapitałowe oraz zarządzanie majątkiem.

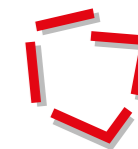
Ważnym blokiem były zagadnienia dotyczące organizacji i zarządzania w JST, w tym funkcjonowanie i informatyzacja Centrów Usług Wspólnych, kontrola zarządcza oraz działania kontrolne Powiatowych Urzędów Pracy. Szkolenia obejmowały także tematykę cyfryzacji administracji (dokumenty i podpisy elektroniczne) oraz spraw obywatelskich, takich jak rejestracja pojazdów czy realizacja nowych zadań, w tym asystencji osobistej.

Nie zabrakło również zagadnień strategicznych i rozwojowych, obejmujących m.in. transformację energetyczną (spółdzielnie energetyczne), adaptację do zmian klimatu, rozwój szkolnictwa zawodowego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych.

Zrealizowane działania szkoleniowe przyczyniły się do podnoszenia kompetencji kadr samorządowych oraz zwiększenia efektywności realizacji zadań publicznych przez JST.

Obecność na kongresach

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich był obecny na kilkudziesięciu kongresach, konferencjach i forach eksperckich, aktywnie uczestnicząc w debacie dotyczącej kluczowych wyzwań stojących przed samorządem terytorialnym. Udział ten miał charakter zarówno reprezentacyjny, jak i merytoryczny – ZPP występował jako organizator, współorganizator, partner lub patron wydarzeń, wzmacniając swoją rolę jako instytucji eksperckiej i platformy wymiany wiedzy.

Aktywny udział ZPP w kongresach, konferencjach i forach eksperckich:

- 1 ORGANIZATOR
- 2 WSPÓŁORGANIZATOR
- 3 PARTNER
- 4 PATRON WYDARZEŃ

Zakres tematyczny wydarzeń był bardzo szeroki i obejmował m.in. finanse samorządowe, edukację, ochronę zdrowia, politykę społeczną, cyfryzację, bezpieczeństwo, klimat i środowisko oraz rozwój lokalny. Szczególne znaczenie miała aktywność ZPP w najważniejszych ogólnopolskich i międzynarodowych forach, takich jak Europejski Kongres Samorządów, Local Trends – Europejskie Forum Samorządowe czy Samorządowe Forum Kapitału i Finansów, gdzie Związek nie tylko uczestniczył w debatach, ale również współtworzył ich programy i inicjował dyskusje w ramach dedykowanych paneli.

Obecność ZPP w wydarzeniach branżowych i międzysektorowych przyczyniała się do skutecznego reprezentowania interesów powiatów i miast na prawach powiatu, wzmacniania współpracy z partnerami instytucjonalnymi oraz upowszechniania wiedzy i dobrych praktyk wśród JST. Jednocześnie aktywność ta pozwalała na bieżące identyfikowanie wyzwań systemowych oraz współkształtowanie kierunków rozwoju polityk publicznych istotnych dla samorządów.

Wsparcie indywidualne JST

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich kontynuował intensywne działania w zakresie bezpośredniego wsparcia jednostek samorządu terytorialnego poprzez opracowywanie indywidualnych opinii prawnych, odpowiadających na konkretne problemy zgłaszane przez JST. Łącznie przygotowano **26 indywidualnych opinii prawnych** skierowanych do jednostek samorządu oraz ich jednostek organizacyjnych.

Zakres udzielonego wsparcia obejmował szerokie spektrum zagadnień praktycznych, wynikających zarówno z bieżącego stosowania przepisów prawa, jak i zmian legislacyjnych. Pomoc ekspercka kierowana była do różnych typów jednostek organizacyjnych, w tym starostw powiatowych, powiatowych centrów pomocy rodzinie, powiatowych urzędów pracy oraz urzędów miejskich.

Tematyka opinii dotyczyła m.in. zagadnień z zakresu pomocy społecznej (świadczenia na usamodzielnienie, partycypacja gmin w kosztach pieczy zastępczej), prawa pracy i organizacji urzędów (wynagrodzenia, czas pracy osób nie-

pełnosprawnych, obowiązki związane z ochroną sygnalistów), gospodarowania mieniem (sprzedaż nieruchomości, udostępnianie danych geodezyjnych), a także prawa administracyjnego i regulacyjnego (transport publiczny, gospodarka odpadami, prawo o ruchu drogowym, zamówienia publiczne).

Istotnym obszarem wsparcia były również kwestie związane z wdrażaniem nowych regulacji, takich jak ustawa o doręczeniach elektronicznych czy przepisy dotyczące ochrony sygnalistów, co potwierdza rolę ZPP jako partnera JST w procesie adaptacji do zmian systemowych. Udzielane opinie obejmowały także zagadnienia o charakterze jednostkowym i precedensowym, wymagające pogłębionej analizy prawnej, w tym m.in. odpowiedzialność za koszty stwierdzenia zgonu, zasady wymiany zagranicznych praw jazdy czy interpretację warunków kwalifikacyjnych w zawodach regulowanych.

Działania te przyczyniły się do zwiększenia bezpieczeństwa prawnego jednostek samorządu terytorialnego oraz usprawnienia podejmowania decyzji administracyjnych, wzmacniając jednocześnie kompetencje JST w zakresie stosowania przepisów prawa w praktyce.

4 Współpraca oraz efektywność wydawnicza, promocyjna i informacyjna

Współpraca

W 2025 roku **Związek Powiatów Polskich rozwinął szeroką i wielowymiarową współpracę z partnerami krajowymi i zagranicznymi**, obejmującą administrację rządową, jednostki samorządu terytorialnego, środowisko naukowe, organizacje branżowe oraz instytucje międzynarodowe. Działania te koncentrowały się na wspólnych inicjatywach informacyjnych, konsultacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych, wzmacniających kompetencje JST oraz jakość debaty publicznej.

Szeroka i wielowymiarowa współpraca:

ADMINISTRACJA RZĄDOWA

JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

ŚRODOWISKO NAUKOWE

ORGANIZACJE BRANŻOWE

INSTYTUCJE MIĘDZYNARODOWE

Istotnym filarem współpracy była koordynacja działań z ogólnopolskimi korporacjami samorządowymi w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdzie ZPP współ-

pracował m.in. z Unią Metropolii Polskich, Związkiem Województw RP, Związkiem Miast Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Unią Miasteczek Polskich. Współpraca ta służyła wypracowywaniu wspólnych stanowisk legislacyjnych i wzmacnianiu reprezentacji interesów JST wobec administracji rządowej.

Równolegle ZPP rozwijał współpracę ze środowiskiem akademickim (m.in. Szkoła Główna Handlowa, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uczelnia Łazarskiego, Uniwersytet Jagielloński, Krajowa Szkoła Administracji Publicznej), wspierając inicjatywy badawcze i edukacyjne oraz działania na rzecz podnoszenia kompetencji kadr samorządowych. Związek współdziałał także z licznymi instytucjami krajowymi, w tym Polską Agencją Prasową, Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego, Instytutem Badawczym Dróg i Mostów, Polskim Funduszem Rozwoju czy Wolters Kluwer Polska, promując badania, szkolenia, konsultacje oraz dobre praktyki w JST.

Ważnym obszarem była również współpraca międzynarodowa – m.in. z Komisją Europejską, Biurem Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka, Związkiem Powiatów Niemieckich oraz samorządami z Ukrainy. Działania te obejmowały udział w procesach konsultacyjnych, wymianę doświadczeń oraz wsparcie informacyjne i koordynacyjne, w tym działania solidarnościowe na rzecz ukraińskich wspólnot lokalnych.

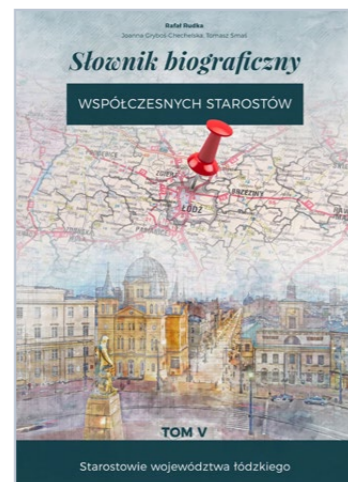
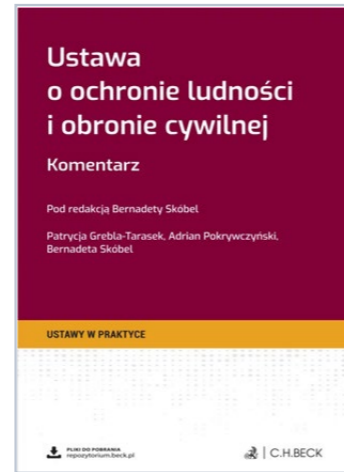
Szeroki zakres współpracy instytucjonalnej wzmacniał pozycję ZPP jako partnera eksperckiego, sprzyjał integracji środowiska samorządowego oraz umożliwiał skuteczne artykułowanie potrzeb JST w procesach krajowych i międzynarodowych.

Wydawnictwa

W 2025 roku **Związek Powiatów Polskich** prowadził aktywną działalność wydawniczą, przygotowując łącznie **8 publikacji książkowych** obejmujących analizy prawne, finansowe i ustrojowe,

a także opracowania dokumentujące dorobek samorządu powiatowego. Opublikował również **numer specjalny „Dziennika Warto Wiedzieć”**.

Wśród wydanych materiałów znalazły się zarówno praktyczne opracowania wspierające bieżące funkcjonowanie JST, takie jak „Doręczenia elektroniczne w pytaniach i odpowiedziach” czy komentarz do ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, jak i pogłębione analizy systemowe dotyczące kluczowych obszarów polityk publicznych. Szczególne miejsce zajęły kolejne numery serii „Warto wiedzieć więcej – Analiza samorządowa”, poświęcone m.in. sytuacji finansowej szpitali powiatowych, nakładom JST na ochronę zdrowia oraz charakterystyce przedstawicieli organów stanowiących.

wetki osób pełniących kluczowe funkcje w administracji powiatowej.

Działalność wydawnicza ZPP stanowiła ważne narzędzie upowszechniania wiedzy, wspierania JST w stosowaniu prawa oraz budowania zaplecza analitycznego dla debaty o kierunkach rozwoju samorządu terytorialnego.

Promocja i komunikacja

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich prowadził rozbudowany i wielokanałowy system komunikacji, obejmujący portale internetowe, newslettery oraz media społecznościowe. Kluczową rolę w systemie komunikacji odgrywały portal www.zpp.pl – stanowiący centrum informacji o działalności Związku – oraz serwis „Dziennik Warto Wiedzieć” (www.wartowiedziec.pl), będący jednym z najważniejszych w Polsce źródeł wiedzy o funkcjonowaniu samorządu terytorialnego.

Istotnym elementem działalności wydawniczej były także publikacje o charakterze przekrojowym i dokumentacyjnym, w tym opracowanie dotyczące systemu opodatkowania nieruchomości w Polsce na tle rozwiązań europejskich oraz kolejne tomy „Słownika biograficznego współczesnych starostów”, prezentujące syl-

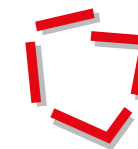
W serwisie „Dziennik Warto Wiedzieć” opublikowano 4975 artykułów, a także przygotowano **446 wydań newslettera** „Dziennika Warto Wiedzieć”. Równolegle ZPP realizował własne, odrębne kanały komunikacji bezpośredniej, w tym **197 wydań newslettera „#ZPPdlaPowiatów – biuletyn informacyjny” oraz 197 wydań newslettera „#ZPPdlaPowiatów: Granty i dotacje dla powiatów i miast – aktualne nabory”.**

ZPP wykorzystywał także media społecznościowe oraz inne kanały (YouTube, TV ZPP), umożliwiając upowszechnianie materiałów eksperckich i edukacyjnych w różnych formatach. Dzięki temu system komunikacji pełnił nie tylko funkcję informacyjną, ale również edukacyjną i integracyjną, wspierając wymianę wiedzy oraz wzmacniając widoczność działań środowiska samorządowego.

Obecność w mediach

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich utrzymywał widoczną i systematyczną obecność w przestrzeni medialnej, zarówno poprzez własne kanały informacyjne, jak i udział w debacie publicznej prowadzonej przez media ogólnopolskie, branżowe oraz regionalne. Aktywność ta obejmowała publikacje eksperckie, komentarze do projektów legislacyjnych oraz wypowiedzi przedstawicieli ZPP dotyczące najważniejszych wyzwań stojących przed samorządem terytorialnym.

Związek regularnie zabierał głos w sprawach kluczowych dla funkcjonowania JST, takich jak finansowanie zadań publicznych, sytuacja szpitali powiatowych, zmiany legislacyjne czy organizacja usług publicznych. Dzięki temu ZPP pełnił rolę istotnego partnera merytorycznego dla mediów, prezentując stanowisko środowiska powiatowego oraz dostarczając eksperckich analiz i komentarzy.

W skali całego 2025 roku tylko o samym Związku Powiatów Polskich opublikowano 7784 materiałów medialnych, w tym 6709 publikacji online, 248 publikacji prasowych, 174 materiałów telewizyjnych, 408 materiałów radiowych oraz 245 publikacji w mediach społecznościowych i innych kanałach.

Przy uwzględnieniu wszystkich wypowiedzi ekspertów ZPP oraz informacji dotyczących działalności organów Związku, łączna liczba materiałów medialnych osiągnęła poziom 21 429 publikacji (dane wygenerowane z profesjonalnego narzędzia do monitoringu mediów).

Istotnym elementem obecności medialnej była również synergia działań informacyjnych prowadzonych przez ZPP – publikacje w „Dzienniku Warto Wiedzieć” oraz na portalu ZPP były często źródłem informacji wykorzystywanych przez inne media i środowiska eksperckie, co wzmacniało zasięg oddziaływania Związku.

Skala obecności medialnej potwierdza rosnącą rozpoznawalność ZPP jako reprezentanta interesów powiatów i miast na prawach powiatu oraz wiarygodnego źródła wiedzy o funkcjonowaniu samorządu terytorialnego. Aktywność ta przyczyniała się do skutecznego kształtowania opinii publicznej, wzmacniania głosu JST w debacie krajowej oraz budowania wizerunku Związku jako instytucji eksperckiej aktywnie uczestniczącej w procesach decyzyjnych.

1.1. Podstawa prawna działalności ZPP

Związek Powiatów Polskich działa w oparciu o przepisy powszechnie obowiązującego prawa oraz własne regulacje wewnętrzne. Kluczową podstawę stanowi ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (z późn. zm.), która wyznacza ramy funkcjonowania stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, w tym zasady zrzeszania się, działania organów oraz podejmowania uchwał.

Uzupełnieniem przepisów ustawowych jest Statut Związku Powiatów Polskich, przyjęty uchwałą Zgromadzenia Ogólnego, który określa m.in. strukturę organów ZPP, tryb ich działania, kompetencje, zasady członkostwa oraz podstawowe reguły gospodarki finansowej i reprezentacji Związku. Statut reguluje także kwestie dotyczące samodzielnego nabywania praw i zaciągania zobowiązań, a także wykonywania zadań w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

W praktyce oznacza to, że ZPP realizuje działalność statutową w granicach prawa, a jego decyzje i działania podejmowane są przez organy Związku zgodnie z kompetencjami i procedurami określonymi w Statucie oraz ustawach.

1.2. Misja, wizja i cele statutowe ZPP

Misją Związku Powiatów Polskich jest wzmocnienie samorządu powiatowego poprzez wspieranie idei decentralizacji władzy publicznej, integrowanie środowiska powiatowego oraz skuteczną ochronę i reprezentowanie wspólnych interesów powiatów i miast na prawach powiatu. ZPP działa na rzecz tworzenia stabilnych warunków rozwoju wspólnot lokalnych, opartych na współpracy, dialogu i odpowiedzialnym zarządzaniu publicznym.

Wizja ZPP opiera się na dążeniu do roli silnej, powszechnej i opiniotwórczej organizacji, posiadającej realny mandat do reprezentowania środowiska powiatowego na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Związek aspiruje do bycia platformą wymiany doświadczeń, źródłem eksperckiej wiedzy oraz partnerem dla administracji rządowej, innych jednostek samorządu terytorialnego i instytucji publicznych w procesach kształtowania polityk publicznych.

Cele statutowe ZPP obejmują w szczególności: wspieranie rozwoju i promocji powiatów oraz miast na prawach powiatu, kształtowanie wspólnych stanowisk i inicjatyw samorządowych, inicjowanie i opiniowanie projektów aktów prawnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie zarządzania i wykonywania zadań publicznych. Istotnym elementem działalności Związku jest także prowadzenie oraz wspieranie inicjatyw o charakterze naukowym, edukacyjnym, kulturalnym, społecznym i środowiskowym, w tym działań na rzecz ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami. ZPP realizuje swoje cele poprzez aktywne reprezentowanie interesów powiatów i miast na prawach powiatu, działalność analityczną, szkoleniową i wydawniczą oraz współpracę z szerokim gronem partnerów krajowych i zagranicznych.

1.3. Zakres przedmiotowy i okres objęty sprawozdaniem

Niniejsze sprawozdanie z działalności Związku Powiatów Polskich obejmuje całokształt aktywności statutowej ZPP, realizowanej przez jego organy oraz struktury organizacyjne w okresie sprawozdawczym. Zakres przedmiotowy dokumentu koncentruje się na działaniach podejmowanych w obszarze reprezentowania interesów powiatów i miast na prawach powiatu, kształto-

wania stanowisk, udziału w procesach legislacyjnych, a także inicjowania i realizacji przedsięwzięć służących rozwojowi wspólnot powiatowych.

Sprawozdanie uwzględnia w szczególności aktywność ZPP na forum krajowym i międzynarodowym, współpracę z administracją rządową oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego, działalność opiniotwórczą i analityczną, a także działania informacyjne, szkoleniowe, wydawnicze i promocyjne. W dokumencie przedstawiono również inicjatywy podejmowane we współpracy z organizacjami społecznymi, środowiskiem naukowym oraz partnerami instytucjonalnymi, które miały istotne znaczenie dla realizacji celów statutowych Związku.

Zakres czasowy sprawozdania obejmuje okres objęty rocznym cyklem sprawozdawczym (cały 2025 rok), zgodnie z zasadami funkcjonowania ZPP oraz przyjętą praktyką sprawozdawczą. Przedstawione informacje odnoszą się do działań zakończonych, kontynuowanych lub zainicjowanych w tym okresie, umożliwiając całościową ocenę aktywności Związku oraz stopnia realizacji jego zadań statutowych.

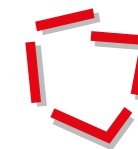
1.4. Charakter i rola ZPP w systemie samorządu terytorialnego

Związek Powiatów Polskich pełni rolę reprezentatywnej, ogólnopolskiej organizacji samorządowej, stanowiącej forum współpracy powiatów i miast na prawach powiatu. Jako stowarzyszenie o charakterze powszechnym, ZPP integruje środowisko samorządu powiatowego, umożliwiając wypracowywanie wspólnych stanowisk oraz koordynowanie działań wobec kluczowych wyzwań społecznych, gospodarczych i administracyjnych. Dzięki szerokiemu członkostwu Związek dysponuje silnym mandatem do artykułowania interesów powiatów i miast na prawach powiatu w debacie publicznej.

W systemie samorządu terytorialnego ZPP pełni funkcję partnera dialogu instytucjonalnego, w szczególności wobec administracji rządowej, parlamentu oraz innych organizacji jednostek samorządu terytorialnego. Aktywność Związku w procesach konsultacji i opiniowania projektów aktów prawnych sprzyja uwzględnianiu perspektywy powiatowej w kształtowaniu polityk publicznych oraz rozwiązań systemowych dotyczących funkcjonowania samorządu.

Jednocześnie ZPP odgrywa istotną rolę opiniotwórczą i ekspercką, wspierając powiaty i miasta na prawach powiatu poprzez działalność analityczną, szkoleniową i informacyjną oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie realizacji zadań publicznych. Poprzez współpracę krajową i międzynarodową Związek wzmocnia pozycję samorządu powiatowego, przyczyniając się do rozwoju nowoczesnych, efektywnych i odpowiedzialnych form zarządzania publicznego.

Rok 2025 był kolejnym okresem systematycznego wzmocnienia bazy członkowskiej Związku Powiatów Polskich, potwierdzającym jego powszechny i reprezentatywny charakter. W analizowanym roku do ZPP przystąpiły kolejne samorządy powiatowe, w tym:

- **Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Gnieźnieński** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Nowodworski** (woj. pomorskie),
- **Powiat Słupski** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Sokółski** (woj. mazowieckie),
- **Powiat Turecki** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Zambrowski** (woj. podlaskie),
- **Powiat Zawierciański** (woj. śląskie).

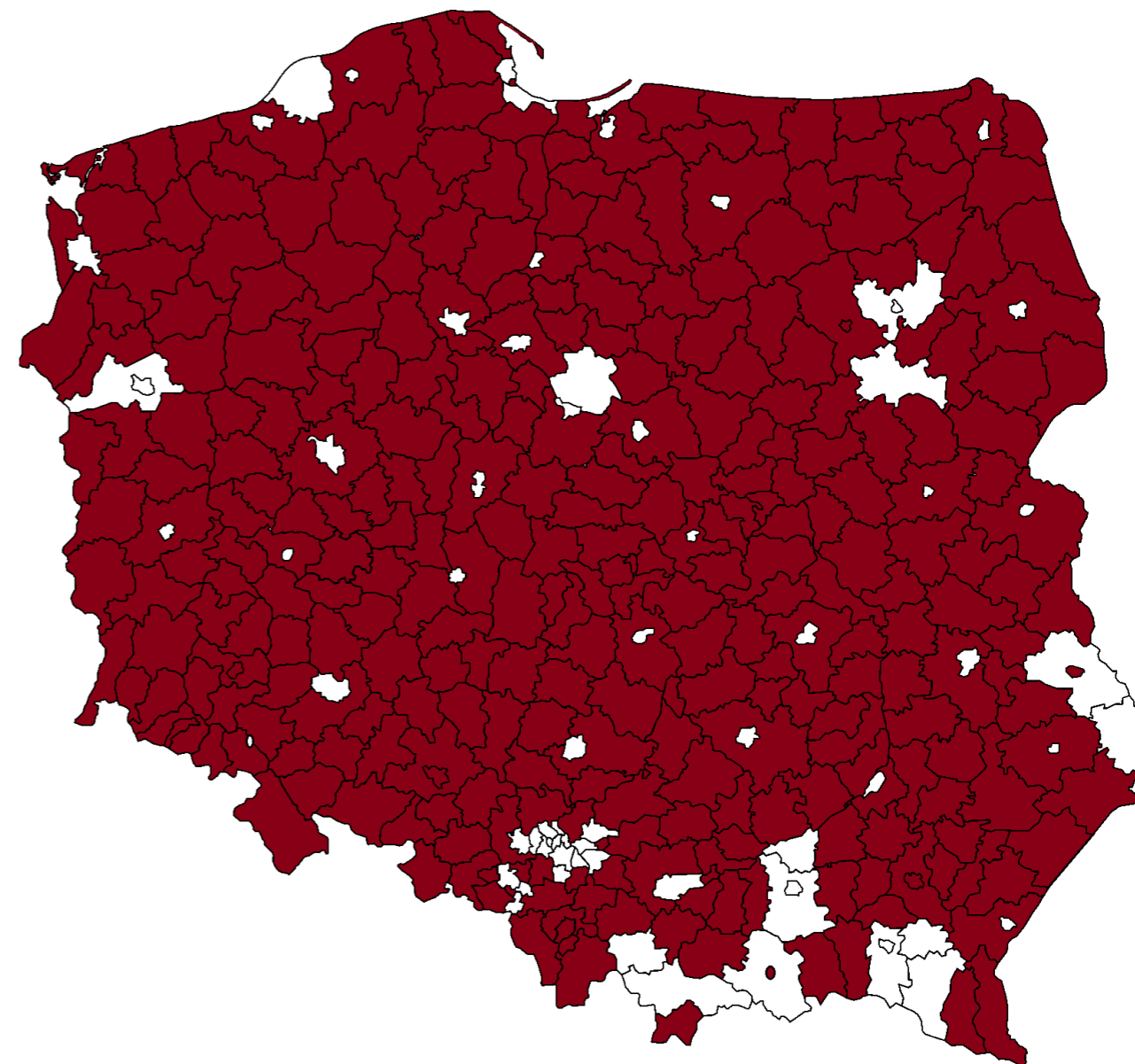

Na dzień 31 grudnia 2025 r. Związek Powiatów Polskich zrzeszał 311 samorządów powiatowych, obejmujących zarówno powiaty, jak i miasta na prawach powiatu. Członkostwo ZPP ma charakter ogólnokrajowy, a rozmieszczenie samorządów członkowskich obejmuje wszystkie regiony kraju, **co znajduje odzwierciedlenie w mapie prezentującej strukturę członkostwa.**

Proces przystąpienia do Związku Powiatów Polskich jest prosty. Podstawowym warunkiem uzyskania członkostwa jest podjęcie przez radę powiatu lub radę miasta na prawach powiatu uchwały o przystąpieniu do ZPP. Gotowy projekt uchwały zainteresowany podmiot może pobrać ze strony www.zpp.pl. Podstawę prawną dla tej uchwały stanowi art. 12 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, przy czym ZPP funkcjonuje jako stowarzyszenie w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o stowarzyszeniach. Uchwała przekazywana jest do Biura ZPP, a następnie Zarząd Związku podejmuje uchwałę o przyjęciu danego samorządu w poczet członków.

Z chwilą podjęcia przez Zarząd ZPP uchwały o przyjęciu, powiat lub miasto na prawach powiatu uzyskuje pełnoprawne członkostwo z mocą od dnia podjęcia uchwały przez właściwą radę. Członkostwo w Związku Powiatów Polskich oznacza udział w silnej, ogólnopolskiej wspólnocie samorządowej, aktywnie uczestniczącej w procesach legislacyjnych w kraju i na forum europejskim oraz realnie wpływającej na kształtowanie rozwiązań dotyczących funkcjonowania samorządu powiatowego.

Członkowie ZPP (kolor bordowy)
stan na 31 grudnia 2025 r.

1 Organy Związku Powiatów Polskich

1.1. Zgromadzenie Ogólne ZPP

Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich jest najwyższą władzą ZPP i podstawowym forum podejmowania decyzji o charakterze programowym, organizacyjnym i finansowym. Prace Zgromadzenia Ogólnego koncentrują się na wyznaczeniu kierunków działalności Związku, ocenie realizacji zadań statuto-

wych oraz podejmowaniu uchwał i stanowisk w sprawach istotnych dla samorządu powiatowego. Obrady Zgromadzenia stanowią również przestrzeń do merytorycznej debaty nad aktualnymi wyzwaniami stojącymi przed powiatami i miastami na prawach powiatu.

Delegaci

Delegaci Związku Powiatów Polskich stanowią reprezentację powiatów oraz miast na prawach powiatu zrzeszonych w ZPP i odgrywają kluczową rolę w realizacji jego zadań statutowych. Funkcję delegatów pełnią, zgodnie ze Statutem, starostowie oraz prezydenci miast na prawach powiatu, którzy działają w imieniu i na rzecz wspólnot samorządowych, reprezentując ich interesy w pracach najwyższego organu Związku – Zgromadzenia Ogólnego.

Udział delegatów w pracach ZPP zapewnia bezpośrednie powiązanie działalności Związku z realnymi wyzwaniami i potrzebami samorządów powiatowych. Delegaci uczestniczą w debatach dotyczących najważniejszych problemów funkcjonowania samorządów powiatowych, biorą udział w podejmowaniu decyzji statutowych, a także współtworzą wspólne stanowiska i kierunki działań ZPP. Ich aktywność sprzyja wymianie doświadczeń pomiędzy samorządami z różnych regionów kraju oraz integracji środowiska powiatowego.

W ramach Zgromadzenia Ogólnego delegaci nawiązują również kontakty z zaproszonymi gośćmi – przedstawicielami administracji rządowej, parlamentu, środowisk eksperckich oraz partnerów krajowych i zagranicznych. Taki model uczestnictwa umożliwia wzmacnianie dialogu instytucjonalnego i budowanie szerokiego poparcia dla postulatów samorządu powiatowego. Obecność delegatów ZPP na forum ogólnopolskim potwierdza reprezentatywny charakter Związku oraz jego rolę jako wspólnego głosu powiatów i miast na prawach powiatu w debacie publicznej.

Praca Zgromadzenia Ogólnego ZPP

W 2025 roku kluczowym wydarzeniem było XXXII Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich, które odbyło się w dniach 12-13 czerwca w Karpaczu. Podczas obrad delegaci dyskutowali nad sytuacją finansową powiatów, zmianami legislacyjnymi oraz kierunkami dalszej działalności ZPP. Istotnym elementem prac Zgromadzenia były wystąpienia zaproszonych gości – przedstawicieli administracji rządowej, parlamentu, środowisk naukowych oraz partnerów zagranicznych – które wzbogaciły debatę o szerszą perspektywę instytucjonalną i ekspercką.

Praca Zgromadzenia Ogólnego obejmowała również rozpatrywanie spraw statutowych, w tym przyjęcie sprawozdań z działalności Zarządu i sytuacji finansowej ZPP oraz określenie priorytetów na kolejny rok działalności. Uzupełnieniem obrad plenarnych były fora tematyczne i panele eksperckie, podczas których omawiano szczegółowe zagadnienia dotyczące funkcjonowania samorządów powiatowych.

Zgromadzenie Ogólne było także okazją do uhonorowania osób szczególnie zasłużonych dla środowiska samorządu powiatowego. Podczas XXXII ZO ZPP wyróżniono Andrzeja Czerwińskiego – jednego z założycieli i współtwórców Związku Powiatów Polskich, gospodarza Zebrania Założycielskiego ZPP oraz członka Zarządu ZPP pierwszej kadencji. Podczas obrad uroczystie powitano nowych członków Związku – Powiatów: Czarnkowsko-Trzcianckiego, Gnieźnieńskiego, Nowodworskiego, Sołotowskiego, Zambrowskiego i Zawierciańskiego. Przedstawicielom tych powiatów wręczono symboliczne akty przyjęcia w poczet członków ZPP.

Uzupełnieniem wydarzenia była uroczysta gala, podczas której nagrodzono laureatów Ogólnopolskiego Rankingu Powiatów i Miast na prawach powiatu za 2024 rok. Całość obrad, obejmująca zarówno część decyzyjną, jak i integracyjno-honorową, podkreśliła rolę Zgromadzenia Ogólnego jako centralnego forum współpracy, dialogu i budowania wspólnoty samorządowej w ramach Związku Powiatów Polskich.

Wykaz uchwał i stanowisk

Istotnym elementem działalności Zgromadzenia Ogólnego Związku Powiatów Polskich jest podejmowanie uchwał oraz stanowisk, które odzwierciedlają wspólne stanowisko środowiska samorządów powiatowych wobec kluczowych zagadnień ustrojowych, finansowych i społecznych. Akty te stanowią podstawę do dalszych działań ZPP, w szczególności w obszarze dialogu z administracją rządową, udziału w procesach legislacyjnych oraz reprezentowania interesów powiatów na forum krajowym i międzynarodowym.

W 2025 roku delegaci Zgromadzenia Ogólnego przyjęli pięć stanowisk, odnoszących się do najważniejszych wyzwań stojących przed samorządem powiatowym. Dotyczyły one kwestii cyberbezpieczeństwa w jednostkach samorządu terytorialnego, koniecznych zmian w systemie dochodów powiatów, wynagrodzeń w sektorze ochrony zdrowia, zmian prawnych oczekiwanych przez JST oraz upamiętnienia 35. rocznicy odrodzenia się samorządów w Polsce. Stanowiska te miały charakter programowy i postulatywny, stanowiąc wyraz wspólnego głosu środowiska powiatowego.

Równoległe Zgromadzenie Ogólne podjęło cztery uchwały o charakterze organizacyjnym i finansowym, obejmujące zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Związku za rok 2024,

zatwierdzenie rocznego sprawozdania finansowego za 2024 rok, przyjęcie budżetu ZPP na rok 2025 oraz przyjęcie założeń do programu działania ZPP na rok 2025. Podjęte uchwały i stanowiska potwierdziły aktywną rolę ZPP w kształtowaniu polityk publicznych istotnych dla samorządu powiatowego oraz wyznaczyły ramy funkcjonowania Związku w kolejnym okresie sprawozdawczym.

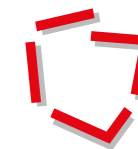
1.2. Konwenty Powiatów

Konwenty Powiatów stanowią regionalne struktury Związku Powiatów Polskich, powołane do realizacji jego celów statutowych na poziomie województw. ZPP utworzył 16 Konwentów Powiatów – po jednym w każdym województwie, zapewniając tym samym pełne, terytorialne pokrycie działalności Związku oraz bezpośrednią reprezentację interesów członków w poszczególnych regionach kraju.

Skład osobowy

Konwenty tworzą starostowie oraz prezydenci miast na prawach powiatu będących członkami ZPP, a także osoby przez nich upoważnione.

Każdy Konwent wybiera spośród swojego grona Przewodniczącego Konwentu, który kieruje jego pracami, koordynuje działania na poziomie regionalnym oraz reprezentuje Konwent wobec Zarządu Związku Powiatów Polskich.

W 2025 roku funkcje Przewodniczących Konwentów Powiatów w poszczególnych województwach pełnili:

ARTUR BIELIŃSKI

Starosta Zgorzelecki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Dolnośląskiego

ZBIGNIEW JASZCZUK

Starosta Żniński,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Kujawsko-Pomorskiego

STANISŁAW GRZEŚKO

Starosta Zamojski,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Lubelskiego

LESZEK BAJON

Starosta Słubicki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Lubuskiego

JANUSZ MIELCZAREK

Starosta Łęczycki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Łódzkiego

JÓZEF TOMAL

Starosta Myślenicki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Małopolskiego

MAGDALENA BIERNACKA

Starosta Nowodworski,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Mazowieckiego

JACEK MONKIEWICZ

Starosta Brzeski,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Opolskiego

PIOTR CHĘĆ

Starosta Dębicki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Podkarpackiego

BOGDAN ZIELIŃSKI

Starosta Wysokomazowiecki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Podlaskiego

MAREK SZCZEPAŃSKI

Starosta Chojnicki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Pomorskiego

GRZEGORZ SWOBODA

Starosta Raciborski,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Śląskiego

PIOTR BABICKI

Starosta Starachowicki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Świętokrzyskiego

JAROSŁAW MATLACH

Starosta Szczycieński,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Warmińsko-Mazurskiego

JAN GRABKOWSKI

Starosta Poznański,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Wielkopolskiego

KRZYSZTOF LIS

Starosta Szczecinecki,
Przewodniczący Konwentu
Powiatów Woj. Zachodniopomorskiego

W posiedzeniach Konwentów Powiatów, obok ich członków, mogą uczestniczyć z głosem doradczym również przedstawiciele powiatów i miast na prawach powiatu niebędących członkami ZPP, członkowie Zarządu ZPP, pracownicy Biura ZPP oraz inne osoby zaproszone przez Przewodniczącego Konwentu lub upoważnione przez Prezesa Zarządu ZPP. Taki skład osobowy sprzyja szerokiej reprezentacji środowiska samorządowego oraz umożliwia efektywną wymianę doświadczeń i opinii na poziomie regionalnym.

Praca Konwentów

Konwenty Powiatów pełnią istotną rolę w bieżącej działalności Związku Powiatów Polskich, stanowiąc regionalne forum współpracy i wymiany informacji pomiędzy samorządami powiatowymi. Ich prace koncentrują się na identyfikowaniu problemów występujących na poziomie województw, analizie skutków zmian legislacyjnych oraz formułowaniu opinii i postulatów odnoszących się do funkcjonowania powiatów i miast na prawach powiatu. Działalność Konwentów ma charakter doradczy wobec organów ZPP i wspiera proces wypracowywania wspólnych stanowisk Związku.

W 2025 roku na terenie całego kraju odbyło się kilkadziesiąt posiedzeń Konwentów Powiatów, podczas których omówiono setki spraw istotnych dla samorządów powiatowych. Efektem tych prac było przyjęcie kilkunastu stanowisk i opinii dotyczących kluczowych zagadnień, w tym m.in. finansowania zadań publicznych, organizacji usług społecznych, ochrony zdrowia, edukacji oraz innych obszarów należących do kompetencji powiatów. Przewodniczący Konwentów kierowali do Biura ZPP także pisma sygnalizujące potrzebę interwencji Związku lub zajęcia stanowiska w sprawach o szczególnym znaczeniu.

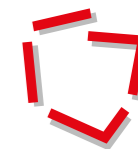
Istotnym elementem pracy Konwentów była również ścisła współpraca z Zarządem Związku Powiatów Polskich. W roku sprawozdawczym Przewodniczący Konwentów aktywnie uczestniczyli w posiedzeniach Zarządu ZPP, wnosząc perspektywę regionalną do dyskusji nad najważniejszymi wyzwaniami stojącymi przed samorządami powiatowymi. Taki model współdziałania sprzyjał spójności działań Związku, wzmacniał przepływ informacji pomiędzy szczeblem regionalnym i ogólnokrajowym oraz pozwalał na skuteczniejsze reprezentowanie interesów powiatów na forum krajowym.

1.3. Zarząd ZPP

Zarząd Związku Powiatów Polskich jest organem wykonawczym ZPP, odpowiedzialnym za realizację zadań statutowych oraz bieżące funkcjonowanie Związku.

Skład osobowy

Skład Zarządu zapewnia szeroką reprezentację terytorialną środowiska samorządu powiatowego, obejmując przedstawicieli samorządów powiatowych z różnych regionów kraju. Taki układ sprzyja uwzględnianiu zróżnicowanych uwarunkowań i potrzeb samorządów w pracach organu wykonawczego ZPP.

Skład osobowy Zarządu Związku Powiatów Polskich

Prezes Zarządu ZPP

ANDRZEJ PŁONKA

Starosta Bielski (woj. śląskie)

Wiceprezisi Zarządu ZPP

JAN GRABKOWSKI

Starosta Poznański (woj. wielkopolskie)

ADAM KRZYSZTOŃ

Starosta Łańcucki (woj. podkarpackie)

ANDRZEJ NOWICKI

Starosta Piski (woj. warmińsko-mazurskie)

SŁAWOMIR JERZY SNARSKI

Starosta Bielski (woj. podlaskie)

JERZY KOLARZ

Starosta Buski (woj. świętokrzyskie)

KRZYSZTOF LIS

Starosta Szczecinecki (woj. zachodniopomorskie)

ANDRZEJ POTĘPA

Starosta Brzeski (woj. małopolskie)

ZBIGNIEW SZUMSKI

Starosta Świebodziński (woj. lubuskie)

Członkowie Zarządu ZPP

ARTUR ADAMSKI

Starosta Płoński
(woj. mazowieckie)

ROBERT GODEK

Starosta Strzyżowski
(woj. podkarpackie)

EWA JANCZAR

Radna Rady Miasta St. Warszawy
(woj. mazowieckie)

JANUSZ MIELCZAREK

Starosta Łęczycki
(woj. łódzkie)

RADOSŁAW ROSZKOWSKI

Starosta Prudnicki
(woj. opolskie)

MAREK SZCZEPAŃSKI

Starosta Chojnicki
(woj. pomorskie)

SEBASTIAN BURDZY

Starosta Średzki
(woj. dolnośląskie)

MIROSŁAW GRACZYK

Starosta Toruński
(woj. kujawsko-pomorskie)

JAN KALUSZKIEWICZ

Starosta Ciechanowski
(woj. mazowieckie)

ARTUR PIZOŃ

Starosta Janowski
(woj. lubelskie)

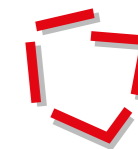
PIOTR RZESZOTARSKI

Wicestarosta Sierpecki
(woj. mazowieckie)

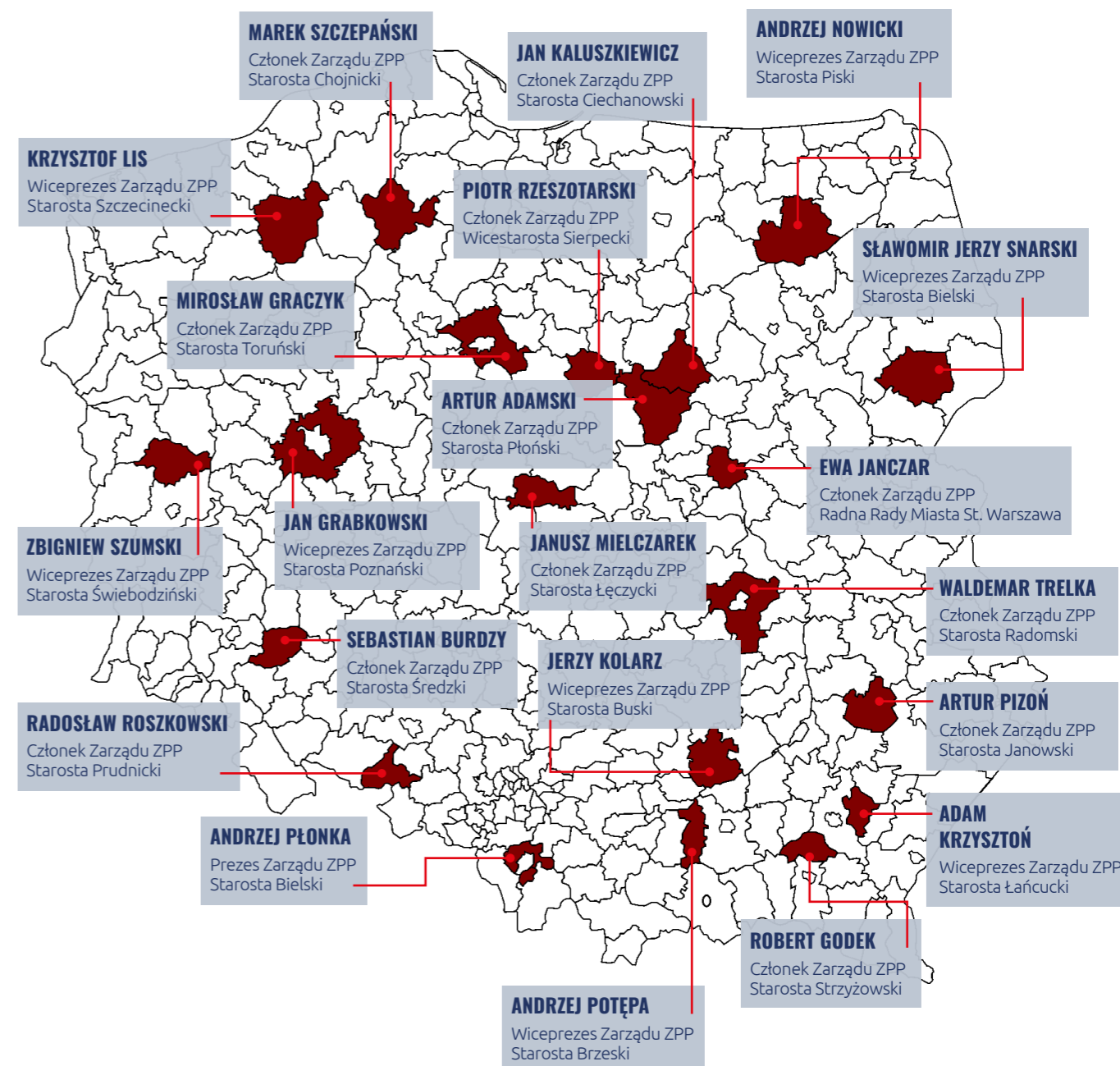
WALDEMAR TRELKA

Starosta Radomski
(woj. mazowieckie)

Mapa prezentująca rozkład terytorialny Członków Zarządu ZPP

Skład osobowy Zarządu, odzwierciedlony również na poniższej mapie prezentującej rozmieszczenie terytorialne reprezentowanych powiatów i miast na prawach powiatu, potwierdza ogólnopolski charakter ZPP oraz wzmacnia jego zdolność do skutecznego reprezentowania interesów samorządów powiatowych.

Praca Zarządu

Zarząd Związku Powiatów Polskich realizuje zadania statutowe ZPP, odpowiadając za bieżące potrzeby organizacji oraz wykonywanie uchwał i kierunków działań wyznaczonych przez Zgromadzenie Ogólne. Praca Zarządu koncentruje się na koordynowaniu aktywności Związku w kluczowych obszarach dotyczących samorządu powiatowego, w tym na udziale w procesach legislacyjnych, współpracy z administracją rządową oraz podejmowaniu inicjatyw służących ochronie interesów powiatów i miast na prawach powiatu.

W 2025 roku Zarząd ZPP odbył sześć posiedzeń stacjonarnych, które miały miejsce:

- **25 stycznia 2025 r. w Warszawie** (woj. mazowieckie),
- **4 marca 2025 r. w Mikołajkach** (woj. warmińsko-mazurskie),
- **28-30 kwietnia 2025 r. w Bielsku Podlaskim** (woj. podlaskie),
- **11 czerwca 2025 r. w Karpaczu** (woj. dolnośląskie),
- **16 października 2025 r. w Warszawie** (woj. mazowieckie),
- **17-18 listopada 2025 r. w Zamościu** (woj. lubelskie).

W 2025 r. odbyło się także sześć posiedzeń w trybie zdalnym oraz dwa dodatkowe spotkania w formie wideokonferencji, poświęcone omówieniu bieżących zagadnień związanych z funkcjonowaniem samorządów powiatowych.

W trakcie wszystkich posiedzeń Zarząd ZPP rozpatrzył kilkaset spraw oraz podjął 30 uchwał, odnoszących się do kluczowych kwestii organizacyjnych, finansowych i legislacyjnych istotnych dla działalności Związku.

Informacje z posiedzeń Zarządu są systematycznie publikowane na stronie internetowej ZPP, zapewniając członkom Związku stały dostęp do informacji o jego pracy.

Wykaz uchwał

W 2025 roku Zarząd Związku Powiatów Polskich podjął łącznie 30 uchwał, obejmujących sprawy członkowskie, finansowe, organizacyjne oraz dotyczące reprezentacji międzynarodowej Związku. Przyjęte rozstrzygnięcia odzwierciedlały zarówno bieżące potrzeby funkcjonowania ZPP, jak i strategiczne kierunki jego aktywności.

Znaczną część uchwał stanowiły decyzje dotyczące zmian w składzie członkowskim Związku. Zarząd podjął uchwałę o utracie członkostwa przez Powiat Nowosądecki, a także uchwały o przyjęciu w poczet członków ZPP następujących jednostek: Powiatu Gnieźnieńskiego, Powiatu Nowodworskiego, Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńskiego, Powiatu Zambrowskiego, Powiatu Zawierciańskiego, Powiatu Tureckiego, Powiatu Stupeckiego, Powiatu Lipnowskiego oraz miast na prawach powiatu – Wrocławia i Tarnowa. Decyzje te potwierdziły dynamiczny rozwój ZPP oraz jego rosnącą reprezentatywność.

Istotną grupę uchwał stanowiły rozstrzygnięcia o charakterze finansowym i budżetowym, w tym zmiany uchwały budżetowej ZPP na rok 2024 i 2025 (trzy uchwały), przyjęcie projektu budżetu na rok 2026, a także wyrażenie zgody na dokonanie wydatków o wartości powyżej 50.000 zł (trzy uchwały). Zarząd zatwierdził również Sprawozdanie z działalności ZPP za rok 2024.

W 2025 roku podjęto ponadto uchwały o charakterze organizacyjnym i programowym, obejmujące m.in. powołanie Forum „Dziedzictwo i Rozwój”, zmiany dotyczące Ogólnopolskiego Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy, przyjęcie regulaminu Rankingu ZPP, a także określenie i zmianę zasad funkcjonowania Forum Bene Meritus, w tym zatwierdzenie

projektu regulaminu jego pracy oraz nadanie Odznaczenia Bene Meritus Powiatom. Przyjęto także zmianę uchwały w sprawie przystąpienia ZPP do Konferencji „Muzeum i Samorząd Terytorialny”.

Zarząd podejmował również uchwały w zakresie reprezentacji międzynarodowej ZPP, delegując przedstawicieli do Europejskiej Konfederacji Władz Lokalnych Szczegła Pośredniego (CEPLI asbl), Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR) oraz do Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych (CLRAE).

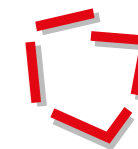
Podjęte uchwały stanowiły podstawę realizacji bieżących zadań Związku oraz wzmacniały jego pozycję jako aktywnego i profesjonalnego reprezentanta środowiska samorządów powiatowych w kraju i na forum międzynarodowym.

1.4. Komisja Rewizyjna ZPP

Komisja Rewizyjna Związku Powiatów Polskich jest organem kontrolnym ZPP, powołanym do sprawowania nadzoru nad prawidłowością działania Związku, w szczególności w zakresie zgodności podejmowanych działań ze Statutem oraz uchwałami Zgromadzenia Ogólnego.

Skład osobowy

Skład Komisji odzwierciedla ogólnopolski charakter ZPP, zapewniając reprezentację różnych regionów kraju oraz zróżnicowane doświadczenie samorządowe jej członków.

Skład osobowy Komisji Rewizyjnej ZPP

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej ZPP

ANDRZEJ SZYMANEK

Przewodniczący Rady Powiatu Wieruszowskiego (woj. łódzkie)

Zastępcy Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej ZPP

ARTUR MARUSZCZAK

Starosta Kędzierzyńsko-Kozielski (woj. opolskie)

BOGDAN ZIELIŃSKI

Starosta Wysokomazowiecki (woj. podlaskie)

Członkowie Komisji Rewizyjnej ZPP

PIOTR BABICKI

Starosta Starachowicki (woj. świętokrzyskie)

LESZEK BAJON

Starosta Stubicki (woj. lubuskie)

ARTUR BIELIŃSKI

Starosta Zgorzelecki (woj. dolnośląskie)

ZDZISŁAW GAMAŃSKI

Starosta Chełmiński (woj. kujawsko-pomorskie)

SEBASTIAN SZALENIEC

Starosta Będziński (woj. śląskie)

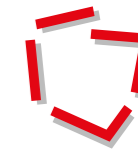
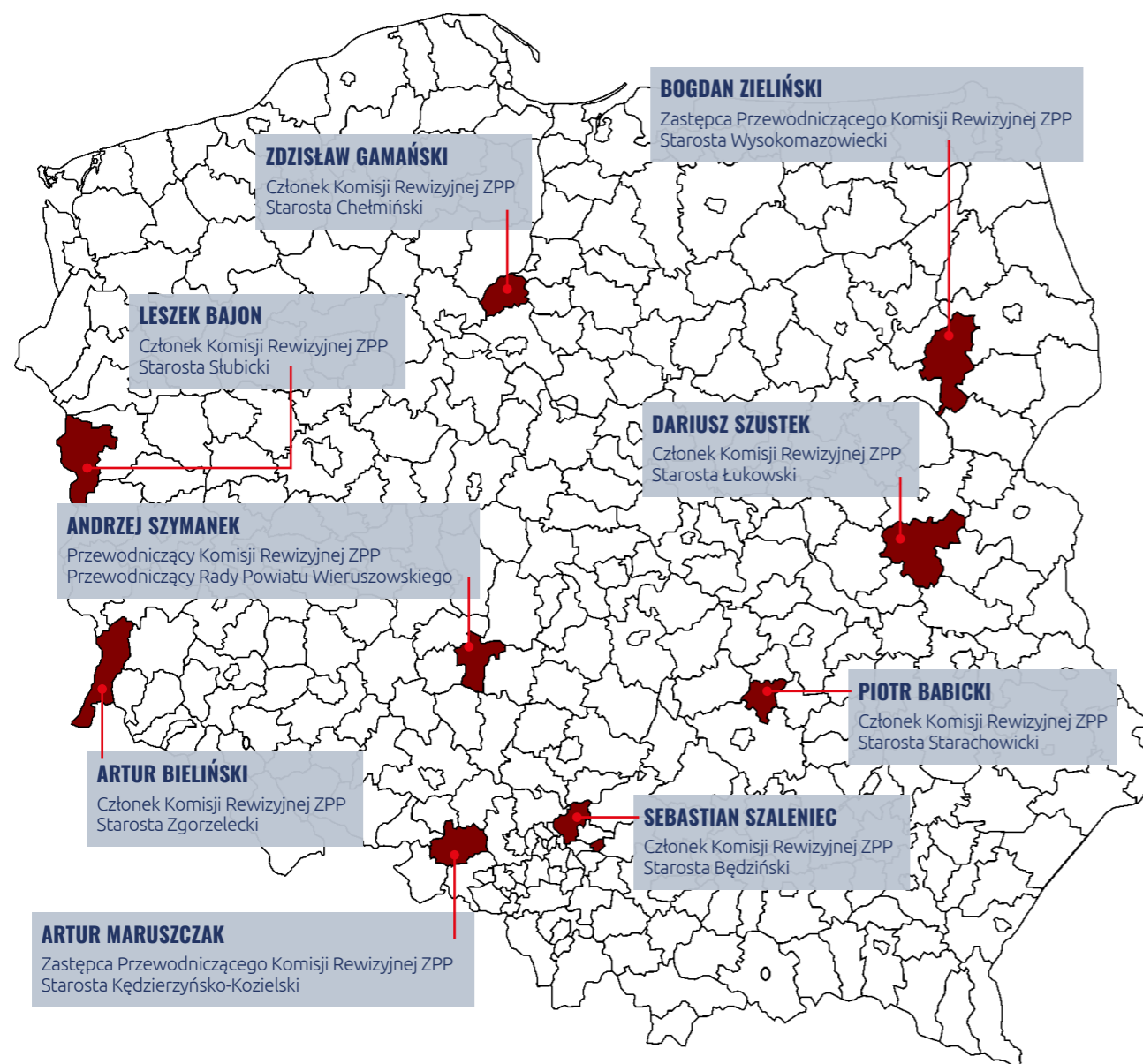

DARIUSZ SZUSTEK

Starosta Łukowski (woj. lubelskie)

Mapa prezentująca rozkład terytorialny Członków Komisji Rewizyjnej ZPP

Praca Komisji

Komisja Rewizyjna realizowała swoje zadania w okresie sprawozdawczym zgodnie z kompetencjami określonymi w Statucie Związku Powiatów Polskich, sprawując bieżący nadzór nad działalnością organów ZPP, w szczególności w zakresie prawidłowości realizacji uchwał oraz wykonania budżetu. Działalność Komisji koncentrowała się na analizie dokumentów programowych i finansowych, ocenie zgodności podejmowanych działań z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi oraz sporządzaniu opinii dla Zgromadzenia Ogólnego.

W 2025 roku Komisja Rewizyjna obradowała w zależności od potrzeb, dostosowując intensywność prac do bieżących wymagań organizacyjnych Związku. Posiedzenia stacjonarne odbyły się 11 czerwca 2025 r. w Karpaczu (woj. dolnośląskie) oraz 29-30 września 2025 r. w Wale-

wicach (woj. łódzkie). W trakcie tych spotkań analizowano m.in. wykonanie budżetu, realizację zadań statutowych oraz przygotowywano opinie do rocznego sprawozdania z działalności Zarządu i sprawozdania finansowego.

Członkowie Komisji Rewizyjnej aktywnie uczestniczyli również w posiedzeniach stacjonarnych oraz wideokonferencjach Zarządu ZPP, co umożliwiała bieżące monitorowanie podejmowanych decyzji oraz zapewniało sprawną współpracę pomiędzy organami Związku. Taki model działania sprzyjał transparentności funkcjonowania ZPP oraz wzmacniał mechanizmy wewnętrznej kontroli i odpowiedzialności organizacyjnej.

Uzupełnieniem struktury organizacyjnej Związku Powiatów Polskich są Komisje merytoryczne ZPP, powołane na mocy Uchwały Zarządu VII kadencji z dnia 26 września 2024 r. w sprawie ustanowienia Komisji merytorycznych Związku na kadencję 2024-2029 oraz Uchwały Zarządu VII kadencji z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie powołania Forum „Dziedzictwo i Rozwój”. Komisje działają na podstawie § 30 Statutu ZPP i pełnią funkcję gremiów doradczych wspierających organy Związku w realizacji jego celów statutowych.

Struktura większości Komisji została opracowana według obszarów tematycznych odpowiadających zespołom funkcjonującym przy Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Takie rozwiązanie zapewnia spójność prac ZPP z kluczowymi obszarami dialogu rządowo-samorządowego oraz umożliwia kompleksowe i eksperckie podejście do zagadnień istotnych dla powiatów i miast na prawach powiatu.

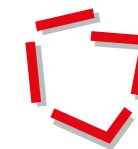
Do zadań Komisji merytorycznych należy w szczególności: opiniowanie projektów aktów prawnych, analiza problemów występujących w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania samorządu, wymiana doświadczeń pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz formułowanie wniosków i postulatów. Wypracowane stanowiska i uwagi stanowią istotne wsparcie dla prawników i ekspertów Biura ZPP, którzy na ich podstawie przygotowują opinie prawne oraz stanowiska kierowane do organów administracji rządowej i innych instytucji centralnych.

Członkami Komisji są przedstawiciele powiatów i miast na prawach powiatu będących członkami Związku Powiatów Polskich. Komisje pracują przede wszystkim z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej – w formie korespondencji mailowej, telekonferencji oraz

konsultacji ankietowych – co umożliwia sprawną i systematyczną współpracę niezależnie od lokalizacji uczestników.

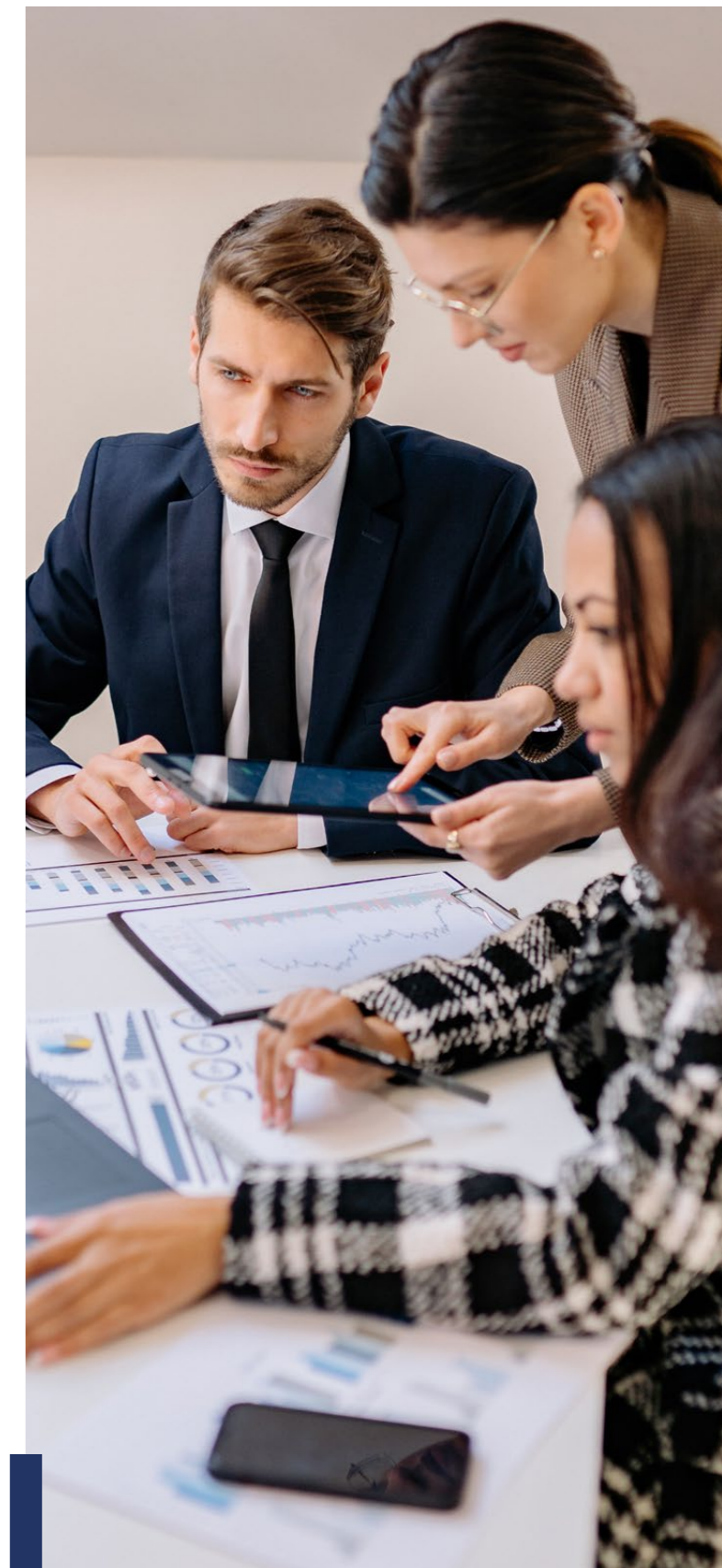
W strukturze ZPP funkcjonują następujące Komisje merytoryczne:

- Komisja ZPP ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli
- Komisja ZPP ds. Edukacji, Kultury i Sportu
- Komisja ZPP ds. Energii, Klimatu i Środowiska
- Komisja ZPP ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu
- Komisja ZPP ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej
- Komisja ZPP ds. Systemu Finansów Publicznych
- Komisja ZPP ds. Międzynarodowych, Unii Europejskiej i Polityki Regionalnej
- Komisja ZPP ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa
- Komisja ZPP ds. Ustroju Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych
- Komisja ZPP ds. Społeczeństwa Informacyjnego
- Komisja ZPP – Forum „Dziedzictwo i Rozwój”

 Aktualny skład osobowy poszczególnych Komisji dostępny jest na stronie internetowej ZPP w zakładce „Delegaci ZPP w różnych gremiach” ► „Gremia krajowe” ► „Komisje merytoryczne ZPP”.

W 2025 roku Biuro ZPP prowadziło regularne działania konsultacyjne z udziałem Komisji merytorycznych. W każdy czwartek do członków Komisji przekazywano komunikat zawierający projekty aktów prawnych wymagające zaopiniowania. Napływające uwagi były analizowane przez ekspertów Biura, a następnie wykorzystywane przy opracowywaniu oficjalnych stanowisk i opinii prawnych ZPP. Dzięki temu mechanizmowi Związek aktywnie uczestniczył w procesie legislacyjnym, skutecznie reprezentując interesy samorządów powiatowych na szczeblu krajowym.

Biuro Związku Powiatów Polskich stanowi zaplecze organizacyjne i eksperckie ZPP, zapewniając obsługę organów statutowych oraz realizację bieżących zadań Związku.

Siedziba ZPP mieści się w Warszawie, w Pałacu Kultury i Nauki (27 piętro, pokój 2704), przy Placu Defilad 1 (00-901 Warszawa, skr. poczt. 7). Biuro prowadzi działalność operacyjną w Nowym Sączu. Kontakt z Biurem możliwy jest telefonicznie pod numerem +48 18 477 86 00 oraz +22 656 63 34, a także drogą elektroniczną (biuro@zpp.pl).

Aktualne informacje publikowane są na stronie internetowej:
www.zpp.pl

Struktura Biura została zaprojektowana w sposób zapewniający sprawną obsługę działalności statutowej ZPP oraz wsparcie merytoryczne dla powiatów i miast na prawach powiatu. W skład Biura wchodzi: Osoby Zarządzające; Zespół Radców Prawnych; Dział Monitoringu Prawnego i Ekspertyz; Dział Współpracy, Informacji, Analiz i Programów oraz Dział Organizacyjno-Finansowy i Obsługi Organów Statutowych. Takie ukształtowanie struktury umożliwia jednoczesne prowadzenie działań legislacyjnych, analitycznych, informacyjnych i organizacyjnych.

Szczególną rolę w działalności ZPP odgrywają Dział Monitoringu Prawnego i Ekspertyz oraz Dział Współpracy, Informacji, Analiz i Programów, których pracownicy tworzą trzon redakcyjny „Dziennika Warto Wiedzieć”. Portal ten stanowi jedno z kluczowych narzędzi informacyjnych Związku, wspierających powiaty i miasta na prawach powiatu w bieżącym śledzeniu aktualności dotyczących środowiska samorządowego, zmian legislacyjnych, czy interpretacji przepisów prawa.

Dzięki kompetencjom i zaangażowaniu zespołu Biura, ZPP skutecznie realizuje swoją funkcję ekspercką oraz zapewnia profesjonalne wsparcie środowisku samorządowemu.

1.1. Proces legislacyjny w kraju

Opiniowanie projektów aktów prawnych

Jednym z podstawowych obszarów działalności legislacyjnej Związku Powiatów Polskich w 2025 roku było opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Analizie podlegały projekty o różnym charakterze i pochodzeniu – prezydenckie, rządowe, sejmowe oraz senackie, a także projekty przekazywane przez inne organy i instytucje centralne.

W okresie sprawozdawczym prawnicy i eksperci Biura ZPP przeanalizowali łącznie 1166 projektów aktów prawnych, w tym 909 w ramach prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Część projektów była opiniowana także w trybie obiegowym. Do 219 projektów opracowano szczegółowe opinie, zawierające propozycje zmian, uwagi redakcyjne oraz argumentację prawną, uwzględniając również stanowiska wypracowane w ramach prac organów statutowych ZPP oraz KWRiST.

Zakres opiniowanych dokumentów obejmował projekty ustaw, rozporządzeń oraz innych aktów normatywnych wpływających na sytuację finansową, organizacyjną i kompetencyjną powiatów oraz miast na prawach powiatu. ZPP analizował zarówno projekty formalnie skierowane do konsultacji publicznych, jak i te, które nie zostały przekazane bezpośrednio do opiniowania, lecz były monitorowane przez Biuro ZPP na podstawie wykazu prac legislacyjnych Rady Ministrów, publikacji Rządowego Centrum Legislacji oraz stron internetowych Sejmu i Senatu RP.

Szczególną rolę w procesie opiniowania odgrywała Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, stanowiąca kluczowe forum uzgodnień między stroną rządową a samorządową.

Projekty aktów prawnych kierowane do zaopiniowania w ramach prac Komisji były na bieżąco publikowane na stronie internetowej ZPP, co umożliwiło samorządom powiatowym monitorowanie zmian legislacyjnych oraz aktywne włączanie się w proces konsultacyjny.

Dzięki systematycznej analizie projektów prezydenckich, sejmowych, senackich i rządowych, a także dokumentów przygotowywanych przez organy centralne, Związek Powiatów Polskich zapewniał stałą, merytoryczną obecność głosu środowiska samorządu powiatowego w krajowym procesie legislacyjnym.

Stanowiska, wystąpienia, interwencje i wnioski kierowane do administracji rządowej

Istotnym elementem działalności legislacyjnej i rzeczniczej Związku Powiatów Polskich w 2025 roku były wystąpienia, interwencje oraz wnioski kierowane do organów administracji rządowej i instytucji centralnych. Działania te stanowiły uzupełnienie formalnego procesu opiniowania projektów aktów prawnych i umożliwiały reagowanie na bieżące problemy zgłaszane przez powiaty oraz Konwenty Powiatów.

W 2025 roku statutowe organy Związku Powiatów Polskich – Zgromadzenie Ogólne, Zarząd oraz Konwenty Powiatów – przyjęły łącznie ponad 80 stanowisk odnoszących się do kluczowych kwestii ustrojowych, finansowych i organizacyjnych dotyczących samorządu terytorialnego. Stanowiska te były przekazywane właściwym ministrom, urzędowi centralnym, parlamentarzystom oraz – w zależności od charakteru sprawy – instytucjom regionalnym. Ich treść była również prezentowana podczas posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz w trakcie prac parlamentarnych.

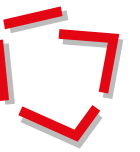
Równolegle ZPP podejmował działania o charakterze bezpośrednich interwencji i wniosków. W 2025 roku liczba wystąpień i interwencji skierowanych przez Związek do administracji rządowej to 43 wnioski. Dotyczyły one m.in. skutków finansowych nowych regulacji, problemów interpretacyjnych w stosowaniu przepisów, potrzeby nowelizacji obowiązujących ustaw oraz zapewnienia adekwatnego finansowania zadań realizowanych przez powiaty i miasta na prawach powiatu.

Wystąpienia ZPP były często inicjowane w odpowiedzi na sygnały przekazywane przez jednostki członkowskie oraz przewodniczących Konwentów Powiatów. Dzięki temu Związek mógł w sposób szybki i skoordynowany reagować na pojawiające się trudności systemowe, wzmacniając głos środowiska samorządowego w dialogu z administracją rządową.

Prowadzone prace konsultacyjno-badawcze w jednostkach samorządu terytorialnego

Działalność legislacyjna Związku Powiatów Polskich w 2025 roku była ściśle powiązana z prowadzonymi pracami konsultacyjno-badawczymi w powiatach i miastach na prawach powiatu. Celem tych działań było pozyskiwanie rzetelnych danych, opinii oraz informacji o praktycznych skutkach obowiązujących i projektowanych regulacji prawnych. Dzięki temu stanowiska i opinie ZPP opierały się nie tylko na analizie przepisów, lecz także na doświadczeniach powiatów i miast na prawach powiatu.

Jednym z działań konsultacyjnych były te realizowane w ramach Komisji merytorycznych ZPP. W 2025 roku Biuro ZPP prowadziło regularny mechanizm konsultacyjny – w każdy czwartek do członków Komisji przesyłano komunikat zawierający projekty aktów prawnych wymagające zaopiniowania. Napływające uwagi i propo-

zycje zmian były analizowane przez ekspertów Biura, a następnie wykorzystywane przy opracowywaniu stanowisk i opinii prawnych kierowanych do organów centralnych.

W okresie sprawozdawczym ZPP aktywnie wykorzystywał również badania ankietowe jako narzędzie diagnozy problemów systemowych. W 2025 roku przeprowadzono 78 badań ankietowych wśród powiatów i miast na prawach powiatu, dotyczących m.in. skutków finansowych nowych regulacji, funkcjonowania wybranych obszarów administracji publicznej, realizacji zadań zleconych oraz barier w dostępie do środków finansowych. Wyniki tych badań stanowiły istotną podstawę do formułowania wniosków i postulatów legislacyjnych oraz wzmacniały argumentację przedstawianą w toku konsultacji i prac parlamentarnych.

Prace konsultacyjne obejmowały ponadto zbieranie danych liczbowych oraz analizę problemów zgłaszanych przez samorządy w toku bieżącej działalności. Informacje te były omawiane w ramach prac Zarządu ZPP, co pozwalało na wypracowanie spójnych stanowisk środowiska powiatowego. Dzięki systematycznemu prowadzeniu prac konsultacyjno-badawczych Związek Powiatów Polskich przedstawiał administracji rządowej i parlamentowi stanowiska oparte na realnych doświadczeniach samorządów, wzmacniając swoją rolę jako rzetelnego partnera w dialogu legislacyjnym.

Udział przedstawicieli ZPP w gremiach krajowych

Działalność legislacyjna ZPP obejmowała również aktywny udział w pracach komisji sejmowych i senackich. W 2025 roku przedstawiciele i eksperci ZPP uczestniczyli w 75 posiedzeniach komisji parlamentarnych, prezentując stanowiska środowiska powiatowego oraz zgłasza-

jąc propozycje zmian do projektów ustaw. Sprawozdania z tych prac są na bieżąco publikowane w „Dzienniku Warto Wiedzieć”.

Ponadto Związek delegował swoich przedstawicieli do innych gremiów krajowych, których zakres działania dotyczy funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Aktualne zestawienie osób reprezentujących ZPP w organach centralnych publikowane jest na stronie internetowej Związku w zakładce „Delegaci ZPP w różnych gremiach”.

Poniżej zestawiono gremia, w których w 2025 roku uczestniczyli przedstawiciele Związku Powiatów Polskich.

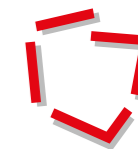
KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW (KOMITET DS. POŻYTKU PUBLICZNEGO)

- Zespół ds. VAT od dotacji dla NGO

MINISTERSTWO FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ

- Rada Wykonawcza do spraw wdrażania Krajowej Polityki Miejskiej 2030
- Zespół Roboczy Rady Wykonawczej ds. wdrażania Krajowej Polityki Miejskiej 2030
- Podkomitet ds. wymiaru terytorialnego 2030
- Zespół roboczy ds. wymiaru terytorialnego i polityki regionalnej w ramach Podkomitetu ds. wymiaru terytorialnego
- Komitet ds. Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027
- Komitet Monitorujący Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
- Komitet Monitorujący Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027

- Komitet Monitorujący Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego na lata 2021-2027
- Komitet Monitorujący Program Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027
- Komitet Monitorujący program Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027
- Komitet Konsultacyjny ds. Projektów Transnarodowych i Międzyregionalnych Interreg 2021-2027
- Komitet Monitorujący Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej na lata 2021-2027
- Komitet Monitorujący Program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)
- Podkomitet ds. stosowania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej we wdrażaniu perspektywy finansowej 2021-2027
- Podkomitet ds. rozwoju partnerstwa w perspektywie finansowej 2021-2027
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Wiedza-Edukacja-Rozwój na lata 2014-2020
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Pomoc Techniczna na lata 2014-2020
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
- Komitet Monitorujący Program Operacyjny Polska Wschodnia na lata 2014-2020
- Komitet ds. Umowy Partnerstwa na lata 2014-2020

- Platforma Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

- Grupa robocza ekspertów ds. PPP

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

- Zespół ds. Semestru Europejskiego

- Grupa robocza powołana do opracowania Polskiej Polityki Architektonicznej

MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY

- Rada Infrastruktury Informacji Przestrzennej

- Komitet Sterujący do spraw wsparcia Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej

- Zespół Ekspertki ds. przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu

- Zespół doradczy do spraw przygotowania propozycji zmian w obszarze zarządzania gospodarką wodną Rzeczypospolitej Polskiej

MINISTERSTWO ENERGII

- Zespół ds. poprawy efektywności kształtowania taryf sieciowych energii

MINISTERSTWO EDUKACJI

- Grupa robocza ds. wynagrodzeń nauczycieli

- Grupa robocza ds. awansu zawodowego i oceny pracy nauczycieli

- Grupa robocza ds. kwalifikacji, kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli

- Grupa robocza ds. odpowiedzialności dyscyplinarnej nauczycieli

- Grupa robocza ds. zmian w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych

- Zespół ds. pragmatyki zawodowej nauczycieli

- Zespół roboczy odpowiedzialny za przygotowanie i wdrożenie bezpłatnego e-dziennika elektronicznego

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

- Rada Rynku Pracy

- Rada do spraw Polityki Rodzinnej i Demograficznej (2024-2028)

- Krajowa Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych

- Zespół do spraw realizacji „Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030”

- Rada Interesariuszy projektu pn. „Standaryzacja modelu zatrudniania wspomaganego w Polsce”

MINISTERSTWO ZDROWIA

- Rada ds. Zdrowia Publicznego

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

- Rada Programowa Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego

- Komitet Monitorujący dla Funduszy Europejskich na Migrację, Granice i Bezpieczeństwo na lata 2021-2027

- Kapituła Odznaki Honorowej za Zastugi dla Samorządu Terytorialnego

- Komisja Heraldyczna

MINISTERSTWO ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

- Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
- Komitet Monitorujący Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Grupa Robocza ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

- Rada Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, Nieodpłatnego Poradnictwa Obywatelskiego oraz Edukacji Prawnej

MINISTERSTWO CYFRYZACJI

- Zespół zadaniowy „Cyfrowe Forum Współpracy”
- Grupa robocza do spraw Generatora Formularzy e-Uслуг

MINISTERSTWO KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

- Zespół ekspercki do opracowania projektu ustawy o symbolach państwowych RP

MINISTERSTWO SPORTU I TURYSTYKI

- Rada Polskiej Organizacji Turystycznej IX kadencji (2024-2027)
- Komitet Sterujący ds. Strategii Rozwoju Sportu

NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA

- Rada Narodowego Funduszu Zdrowia

NARODOWY INSTYTUT SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- Podzespół zajmujący się przygotowaniem rekomendacji odnoszących się do zasad

wprowadzania zmian granic między jednostkami samorządu terytorialnego

NARODOWY INSTYTUT WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

- Rada Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
- Komitet Organizacyjny Międzynarodowego Roku Wolontariatu 2026

INSTYTUT BADAŃ EDUKACYJNYCH

- Grupa interesariuszy projektu „Przygotowanie i realizacja międzynarodowych badań edukacyjnych w obszarze kompetencji kluczowych”

Pełne, imienne zestawienie przedstawicieli Związku Powiatów Polskich uczestniczących w pracach wskazanych gremiów dostępne jest na stronie internetowej ZPP.

Dzięki szerokiej obecności w krajowych gremiach konsultacyjnych i decyzyjnych Związek Powiatów Polskich skutecznie wpływał na proces legislacyjny, wzmacniając reprezentację środowiska samorządów powiatowych na szczeblu ustawodawczym i rządowym.

Aktualny skład osobowy przedstawicieli ZPP w różnych gremiach dostępny jest na stronie: www.zpp.pl

1.2. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST) stanowi kluczowe forum dialogu pomiędzy stroną rządową a samorządową w procesie stanowienia prawa. Dla Związku Powiatów Polskich jest to najważniejsze miejsce systemowego opiniowania projektów ustaw, rozporządzeń oraz innych dokumentów mających wpływ na funkcjonowanie powiatów i miast na prawach powiatu.

Fot. www.gov.plFot. www.gov.plFot. www.gov.pl

Na mocy Uchwały nr 3/24 Zarządu VII kadencji ZPP z dnia 26 września 2024 r. w pracach plenarnych KWRiST Związek reprezentują:

- **Andrzej Płonka**
Starosta Bielski, Prezes Zarządu ZPP,
- **Jan Grabkowski**
Starosta Poznański, Wiceprezes Zarządu ZPP.

W 2025 roku odbyło się 13 posiedzeń plenarnych KWRiST, podczas których opiniowano projekty ustaw, rozporządzeń i innych dokumentów istotnych dla funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. W ramach prac Komisji do zaopiniowania przez ZPP trafiło 909 projektów aktów prawnych, z których część była opiniowana w trybie obiegowym.

Równolegle przedstawiciele ZPP aktywnie uczestniczyli w pracach zespołów tematycznych KWRiST. Na podstawie Uchwały nr 7/24 Zarządu VII kadencji ZPP z dnia 5 listopada 2024 r. wyznaczono przedstawicieli ZPP do prac w zespołach tematycznych KWRiST:

ZESPÓŁ DS. EDUKACJI, KULTURY I SPORTU

Członek:

- **Artur Adamski**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Płoński.

Zastępcy:

- **Jerzy Kolarz**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Buski;
- **Andrzej Potępa**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Brzeski;
- **Leszek Bajon**
Członek Komisji Rewizyjnej ZPP, Starosta Słubicki;
- **Jan Kaluszkiewicz**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Ciechanowski;

- **Kamil Ciupak**
Starosta Polkowicki;
- **Janusz Zarzeczny**
Starosta Stalowowolski;
- **Przemysław Burzyński**
Starosta Sierpecki;
- **Piotr Majoch**
Specjalista w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. OCHRONY ZDROWIA I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Przewodniczący:

- **Jarostaw Klimaszewski**
Prezydent Miasta Bielsko-Biała.

Członek:

- **Piotr Chęć**
Starosta Dębicki.

Zastępcy:

- **Andrzej Nowicki**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Piski;
- **Andrzej Płonka**
Prezes Zarządu ZPP, Starosta Bielski;
- **Artur Adamski**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Płoński;
- **Radostaw Roszkowski**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Prudnicki;
- **Artur Pizoń**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Janowski;
- **Robert Bednarz**
Starosta Niżański;
- **Piotr Bożko**
Wicestarosta Bielski (woj. podlaskie);
- **Iwona Wiśniewska**
Starosta Stargardzki;
- **Paweł Wiśniewski**
Starosta Białogardzki;

- **Bernadeta Skóbel**
Kierownik Działu Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. INFRASTRUKTURY, URBANISTYKI I TRANSPORTU

Członek:

- **Krzysztof Lis**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Szczecinecki.

Zastępcy:

- **Sebastian Szaleniec**
Członek Komisji Rewizyjnej ZPP, Starosta Będziński;
- **Janusz Mielczarek**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Łęczycki;
- **Piotr Rzeszotarski**
Członek Zarządu ZPP, Wicestarosta Sierpecki;
- **Marcin Korytko**
Wicestarosta Wrocławski;
- **Stanisław Kubel**
Wiceprezydent Miasta Ostrołęki;
- **Adam Korta**
Starosta Bocheński;
- **Przemysław Matysiak**
Ekspert w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. ENERGII, KLIMATU I ŚRODOWISKA

Członek:

- **Krzysztof Jarosz**
Starosta Rzeszowski.

Zastępcy:

- **Magdalena Biernacka**
Przewodnicząca Konwentu Powiatów Woj. Mazowieckiego, Starosta Nowodworski;

- **Robert Morawski**
Wicestarosta Ciechanowski;
- **Dorota Żulewska**
Wicestarosta Chełmiński;
- **Adrian Pokrywczyński**
Ekspert w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

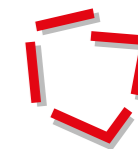
ZESPÓŁ DS. SYSTEMU FINANSÓW PUBLICZNYCH

Członek:

- **Tomasz Prozorowicz** – Starosta Sulęciński.

Zastępcy:

- **Jerzy Kolarz**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Buski;
- **Stawomir Jerzy Snarski**
Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Bielski (woj. podlaskie);
- **Dariusz Szustek**
Członek Komisji Rewizyjnej ZPP, Starosta Łukowski;
- **Bogusław Zaborowski**
Starosta Międzyrzeczki;
- **Artur Adamski**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Płoński;
- **Artur Pizoń**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Janowski;
- **Stanisław Kubel**
Wiceprezydent Miasta Ostrołęki;
- **Jerzy Małecki**
Wicestarosta Piski;
- **Bernadeta Skóbel**
Kierownik Działu Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. MIĘDZYNARODOWYCH, UE I POLITYKI REGIONALNEJ

Członek:

- **Piotr Babicki**
Członek Komisji Rewizyjnej ZPP, Starosta Starachowicki.

Zastępcy:

- **Adam Krzysztoń** – Wiceprezes Zarządu ZPP, Starosta Łańcucki;
- **Joachim Smyła**
Starosta Lubliniecki;
- **Sylwester Ziemkiewicz**
Starosta Płocki;
- **Piotr Rzeszotarski**
Członek Zarządu ZPP, Wicestarosta Sierpecki;
- **Bernadeta Skóbel**
Kierownik Działu Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ I BEZPIECZEŃSTWA OBYWATELI

Członek:

- **Radostaw Roszkowski**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Prudnicki.

Zastępcy:

- **Zdzisław Gamański**
Członek Komisji Rewizyjnej ZPP, Starosta Chełmiński;
- **Przemysław Burzyński**
Starosta Sierpecki;
- **Patrycja Grabla-Tarasek**
Ekspert w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. OBSZARÓW WIEJSKICH, WSI I ROLNICTWA

Członek:

- **Marcin Piwnik**
Starosta Sandomierski.

Zastępcy:

- **Roman Fester**
Starosta Ząbkowicki;
- **Jacek Ryziński**
Wicestarosta Płoński;
- **dr inż. Ryszard Drożdżak**
Wicestarosta Bocheński;
- **Adrian Pokrywczyński**
Ekspert w Dziale Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Członek:

- **Grzegorz Kubalski**
Zastępca Dyrektora Biura ZPP.

Zastępcy:

- **Ewa Janczar**
Członek Zarządu ZPP, Radna m.st. Warszawy
- **Robert Morawski**
Wicestarosta Ciechanowski;
- **Rafał Rudka**
Członek Zarządu Powiatu Bocheńskiego;
- **Patrycja Grabla-Tarasek**
Ekspert Działu Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. USTROJU SAMORZĄDU, OBSZARÓW MIEJSKICH I METROPOLITALNYCH

Członek:

- **Mirosław Graczyk**
Członek Zarządu ZPP, Starosta Toruński.

Zastępcy:

- **Piotr Bożko**
Wicestarosta Bielski (woj. podlaskie);
- **Irena Jatkowska**
Przewodnicząca Rady Powiatu Piskiego;
- **Krzysztof Maćkiewicz**
Starosta Wąbrzeski;
- **Grzegorz Kubalski**
Zastępca Dyrektora Biura ZPP.

ZESPÓŁ DS. STATYSTYKI PUBLICZNEJ

Członek:

- **Grzegorz Kubalski**
Zastępca Dyrektora Biura ZPP.

Zastępca:

- **Bernadeta Skóbel**
Kierownik Działu Monitoringu Prawnego i Ekspertyz Biura ZPP.

Zaprezentowane powyżej połączenie doświadczenia praktycznego i zaplecza eksperckiego pozwalało na formułowanie merytorycznych, szczegółowych uwag do projektów aktów prawnych.

Materiały kierowane do zaopiniowania w ramach KWRiST były na bieżąco publikowane na stronie internetowej ZPP w zakładce „ZPP w procesie legislacyjnym”, co zapewniało transparentność działań oraz umożliwiała samorządom powiatowym śledzenie postępu prac. Szczegółowe relacje z posiedzeń Komisji Wspólnej publikowane były również w „Dzienniku Warto Wiedzieć”.

Aktywna obecność Związku Powiatów Polskich w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego umożliwia skuteczne reprezentowanie interesów środowiska powiatowego, zgłaszanie postulatów zmian legislacyjnych oraz reagowanie na propozycje regulacji mogące wpływać na zakres zadań i sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego.

1.3. Komitety monitorujące i sterujące

Związek Powiatów Polskich aktywnie uczestniczy w pracach komitetów monitorujących i sterujących programami operacyjnymi, pełniąc rolę reprezentanta interesów jednostek samorządu terytorialnego szczebla powiatowego. Udział w tych gremiach ma istotne znaczenie dla kształtowania zasad wdrażania polityk publicznych oraz efektywnego wykorzystania środków krajowych i europejskich.

Komitety monitorujące i sterujące odpowiadają za nadzór nad realizacją programów operacyjnych, ocenę postępów ich wdrażania, zatwierdzanie kryteriów wyboru projektów oraz opiniowanie zmian w dokumentach programowych. Obecność przedstawicieli ZPP w tych strukturach umożliwia bieżące zgłaszanie uwag dotyczących dostępności środków dla powiatów i miast na prawach powiatu, zasad kwalifikowalności wydatków, poziomu dofinansowania oraz praktycznych barier w realizacji projektów.

W 2025 roku odbyło się kilkadziesiąt posiedzeń różnych komitetów monitorujących i sterujących, w których uczestniczyli delegaci ZPP. W toku prac przedstawiciele Związku zabiegali o uwzględnianie specyfiki zadań realizowanych przez powiaty i miasta na prawach powiatu, w szczególności w obszarach infrastruktury, ochrony zdrowia, edukacji, pomocy społecznej oraz transformacji cyfrowej i energetycznej.

Działania te przyczyniały się do wprowadzania zmian w dokumentach programowych i przepisach wykonawczych, zwiększających możliwości rozwojowe samorządów powiatowych.

Bieżące informacje z prac komitetów monitorujących i sterujących publikowane są w „Dzienniku Warto Wiedzieć”, w dodatku „Rozwój i Fundusze”. Dzięki temu samorządy powiatowe mogą na bieżąco śledzić zmiany w programach operacyjnych oraz korzystać z aktualnych informacji dotyczących zasad ubiegania się o wsparcie.

Zaangażowanie Związku Powiatów Polskich w prace komitetów monitorujących i sterujących stanowi ważny element działalności rzeczniczej i eksperckiej ZPP, wzmacniając wpływ środowiska powiatowego na kształtowanie polityki rozwoju oraz wykorzystanie funduszy europejskich i krajowych.

1.4. Aktywność na poziomie UE i międzynarodowym

Działalność Związku Powiatów Polskich wykracza poza poziom krajowy i obejmuje aktywną reprezentację środowiska samorządów powiatowych na forum Unii Europejskiej oraz w strukturach międzynarodowych. Udział przedstawicieli ZPP w organizacjach europejskich umożliwia artykułowanie interesów władz lokalnych szczebla pośredniego, wpływanie na kształt unijnego prawodawstwa oraz budowanie partnerstw sprzyjających rozwojowi powiatów.

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (CoR)

Europejski Komitet Regionów jest zgromadzeniem przedstawicieli samorządów regionalnych i lokalnych państw członkowskich UE, powoła-

nym w 1994 roku. Jego zadaniem jest opiniowanie projektów aktów prawnych Unii Europejskiej w obszarach mających wpływ na funkcjonowanie władz lokalnych i regionalnych.

W kadencji 2025-2030 przedstawicielami ZPP w Europejskim Komitecie Regionów są:

- **Ewa Janczar**
Radna m.st. Warszawy (członek),
- **Lucyna Sokołowska**
Radna Powiatu Rzeszowskiego (zastępca),
- **Joachim Smyła**
Radny Powiatu Lublinieckiego (członek),
- **Robert Godek**
Radny Powiatu Strzyżowskiego (zastępca),
- **Andrzej Płonka**
Radny Powiatu Bielskiego (członek),
- **Rafał Rudka**
Radny Powiatu Bocheńskiego (zastępca).

Dzięki tej reprezentacji ZPP uczestniczy w procesie opiniowania prawa unijnego, w szczególności w obszarach polityki spójności, transportu, środowiska, zdrowia i cyfryzacji.

KONGRES WŁADZ LOKALNYCH I REGIONALNYCH EUROPY (CLRAE)

Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Europy, działający przy Radzie Europy, promuje demokrację lokalną i regionalną oraz realizację zasad Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego. Kongres zbiera się dwa razy do roku w Strasburgu i stanowi ważne forum wymiany doświadczeń pomiędzy samorządami państw członkowskich.

Przedstawicielami ZPP w CLRAE (Izba Władz Lokalnych) są:

- **Jarostaw Klimaszewski**
Prezydent Miasta Bielska-Białej (członek),
- **Agnieszka Gierzyńska-Kierwińska**
Radna m.st. Warszawy (zastępca).

Udział w pracach Kongresu pozwala ZPP aktywnie włączać się w debatę dotyczącą standardów demokracji lokalnej i praworządności w Europie.

EUROPEJSKA KONFEDERACJA WŁADZ LOKALNYCH SZCZEBŁA POŚREDNIEGO (CEPLI)

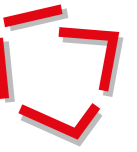

Europejska Konfederacja Władz Lokalnych Szczebła Pośredniego (CEPLI) zrzesza krajowe stowarzyszenia reprezentujące powiaty oraz inne władze pośredniego szczebla z kilku państw europejskich. Celem organizacji jest wzmacnianie roli władz lokalnych szczebla pośredniego w europejskim procesie decyzyjnym oraz budowanie współpracy międzyregionalnej.

W roku sprawozdawczym przedstawicielem ZPP w CEPLI był:

- **dr Grzegorz Kubalski**
Zastępca Dyrektora Biura ZPP.

Obsługę merytoryczną działań związanych z CEPLI prowadził **dr Jan Maciej Czajkowski**.

RADA GMIN I REGIONÓW EUROPY (CEMR)

Rada Gmin i Regionów Europy jest największą europejską organizacją zrzeszającą lokalne i regionalne władze. Reprezentuje ponad 60 krajowych stowarzyszeń z 41 państw i działa na rzecz wzmocnienia demokracji lokalnej oraz współpracy terytorialnej.

W roku sprawozdawczym przedstawicielami ZPP w CEMR byli:

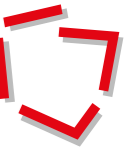
- **Agnieszka Gierzyńska-Kierwińska**
Radna m.st. Warszawy,
- **Hanna Zdanowska**
Prezydent Miasta Łodzi,
- **Piotr Babicki**
Starosta Starachowicki, Członek Komisji Rewizyjnej ZPP.

Zastępcą jest:

- **dr Krzysztof Jarosz**
Starosta Rzeszowski.

Aktywność Związku Powiatów Polskich na poziomie unijnym i międzynarodowym umożliwia skuteczne reprezentowanie interesów samorządów powiatowych w procesach decyzyjnych wykraczających poza granice kraju. Udział w europejskich strukturach sprzyja wymianie doświadczeń, pozyskiwaniu dobrych praktyk oraz wzmacnianiu pozycji powiatów jako istotnego szczebla administracji publicznej w zintegrowanej Europie.

2.1. Administracja publiczna i bezpieczeństwo obywateli

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze administracji publicznej i bezpieczeństwa obywateli koncentrowała się przede wszystkim na pracach w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli. Kluczowe tematy obejmowały zmiany ustrojowe i kompetencyjne w samorządzie, zarządzanie kryzysowe, ochronę ludności i obronę cywilną, funkcjonowanie administracji zespolonej i niezespolonej, a także kwestie związane z bezpieczeństwem infrastrukturalnym, energetycznym i organizacyjnym jednostek samorządu terytorialnego. ZPP przedstawiał stanowiska powiatów i miast na prawach powiatu zabiegając o systemowe, a nie doraźne rozwiązania.

Pakiet ustaw samorządowych i ustawa kompetencyjna

Jednym z centralnych tematów była kontynuacja prac nad tzw. pakietem ustaw samorządowych. Strona samorządowa, w tym ZPP, konsekwentnie wskazywała na konieczność realnego wzmocnienia samodzielności JST oraz uporządkowania kompetencji między administracją rządową a samorządową.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji zapowiedziało przygotowanie tzw. ustawy kompetencyjnej, która miałaby objąć znaczną część postulatów zgłaszanych przez samorządy. ZPP podkreślał, że warunkiem powodzenia reformy jest rzetelna ocena skutków regulacji (OSR) oraz uwzględnienie pełnych kosztów nowych zadań nakładanych na JST.

Zarządzanie kryzysowe i ustawa o ochronie ludności

Jednym z najważniejszych obszarów była nowelizacja ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz wdrażanie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej.

ZPP konsekwentnie wskazywał, że choć reorganizacja systemu planowania (rozdzielenie planów na dwa dokumenty strategiczne) formalnie nie tworzy nowych zadań, w praktyce generuje dodatkowe obowiązki organizacyjne, kadrowe i finansowe – szczególnie w mniejszych gminach i powiatach. Strona samorządowa domagała się wprowadzenia mechanizmu stałego finansowania zadań z zakresu ochrony ludności i zarządzania kryzysowego oraz zapewnienia środków na szkolenia pracowników samorządowych.

W toku prac nad Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej ZPP postulował o:

- wskazanie jasnego algorytmu podziału środków,
- terminowe uruchamianie finansowania,
- włączanie strony samorządowej już na etapie koncepcyjnym kolejnych programów.

Związek podnosił również zastrzeżenia do trybu procedowania rozporządzenia w sprawie gotowości obronnej państwa, wskazując na istotne zmiany wprowadzone poza Komisją Wspólną, które bezpośrednio wpływają na obowiązki JST.

Inwestycje strategiczne i bezpieczeństwo państwa

W analizowanym okresie opiniowany był projekt ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji strategicznych oraz kluczowych inwestycji w zakresie potrzeb obronności państwa i bezpieczeństwa publicznego.

ZPP pozytywnie odniósł się do idei usprawnienia procesów inwestycyjnych w obszarze obronności i bezpieczeństwa, wskazując jednocześnie na konieczność:

- zachowania równowagi pomiędzy interesem państwa a prawami właścicieli nieruchomości i wspólnot samorządowych,
- zapewnienia czytelnych zasad rekompensat,
- ograniczenia nadmiernej ingerencji w kompetencje planistyczne JST.

Związek podkreślał, że bezpieczeństwo państwa i rozwój infrastruktury strategicznej powinny być realizowane przy zachowaniu partnerskiego modelu współpracy z samorządami.

E-doręczenia – bezpieczeństwo obrotu prawnego

Istotnym problemem były trudności we wdrażaniu systemu e-Doręczeń. ZPP zwracał uwagę, że nedoręczone lub „zawieszane” przesyłki mogą wywoływać poważne skutki procesowe dla obywateli oraz dla samych jednostek samorządu terytorialnego.

Strona samorządowa domagała się:

- określenia mierników skuteczności systemu,
- wskazania terminu osiągnięcia stabilności działania,

- stworzenia roboczego mechanizmu wsparcia dla JST o największym wolumenie problemów.

Podnoszono również kwestię integracji systemów teleinformatycznych, wskazując, że znaczna część JST korzysta z przestarzałych wersji interfejsów, co potęguje problemy operacyjne. ZPP zastrzegł, że w przypadku utrzymywania się nieprawidłowości może rekomendować swoim członkom ograniczenie korzystania z systemu do czasu jego ustabilizowania.

Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie

W toku prac legislacyjnych ZPP zabierał głos w sprawie zmian w ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim. Organizacja podkreślała, że wszelkie modyfikacje systemu muszą uwzględniać realne koszty ponoszone przez samorządy powiatowe oraz zapewniać adekwatne finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

ZPP sprzeciwiał się rozwiązaniom, które mogłyby prowadzić do przerzucania dodatkowych kosztów na JST bez równoczesnego zwiększenia środków przekazywanych z budżetu państwa.

Dwukadencyjność a zasady konstytucyjne

W omawianym okresie ZPP podnosił również kwestie ustrojowe, w tym problem tzw. dwukadencyjności organów wykonawczych JST wprowadzanej w sposób budzący wątpliwości konstytucyjne.

Związek wskazywał, że zmiany w zakresie biernego prawa wyborczego powinny respektować zasadę ochrony praw nabytych oraz zasadę demokratycznego państwa prawnego. W ocenie środowiska samorządowego wszelkie regulacje ograniczające możliwość kandydowania powinny być wprowadzane z zachowaniem pełnych standardów konstytucyjnych i w sposób niedziałający wstecz.

Funkcjonowanie administracji i nadzór prawny

W obszarze funkcjonowania administracji publicznej ZPP podjął temat rozbieżności interpretacyjnych dotyczących charakteru statutów jednostek organizacyjnych JST – czy są one ak-

tami prawa miejscowego, czy aktami o charakterze wewnętrznym.

Związek wskazywał, że brak jednolitej praktyki nadzorczej wojewodów prowadzi do niepewności prawnej oraz zróżnicowanego traktowania jednostek samorządowych w poszczególnych regionach. ZPP postulował o:

- ujednoczenie praktyki nadzorczej,
- ewentualne doprecyzowanie przepisów ustawowych w celu jednoznacznego rozstrzygnięcia charakteru prawnego statutów jednostek budżetowych.

Działania te wpisywały się w szerszy postulat wzmacniania przejrzystości i stabilności otoczenia prawnego JST.

Wynagrodzenia w spółkach komunalnych

W obszarze ustrojowym i organizacyjnym ZPP zabierał głos w sprawie zamrożenia wynagrodzeń osób kierujących spółkami komunalnymi na poziomie z 2016 r.

Strona samorządowa wskazywała, że:

- utrzymywanie limitów płacowych sprzed kilku lat nie uwzględnia realiów gospodarczych i wzrostu kosztów pracy,
- ograniczenia te utrudniają pozyskiwanie wykwalifikowanej kadry zarządzającej,
- dysproporcja pomiędzy wynagrodzeniami w spółkach komunalnych a spółkach Skarbu Państwa prowadzi do odpływu specjalistów.

ZPP podkreślał, że sprawne funkcjonowanie spółek komunalnych – odpowiedzialnych m.in. za gospodarkę wodno-kanalizacyjną, ciepłownictwo czy transport – ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo i jakość usług publicznych dla mieszkańców.

Spotkanie przedstawicieli Związku Powiatów Polskich w Kancelarii Prezydenta RP

Odrębnym, istotnym wydarzeniem w omawianym okresie było spotkanie przedstawicieli Związku Powiatów Polskich w Kancelarii Prezydenta RP.

Podczas rozmów poruszono kluczowe kwestie dotyczące:

- stabilności systemu dochodów JST,
- finansowania zadań zleconych,
- bezpieczeństwa energetycznego jednostek samorządu,
- skutków legislacji w obszarze ochrony ludności i zarządzania kryzysowego,
- zagadnień ustrojowych, w tym dwukadencyjności.

Spotkanie miało charakter merytoryczny i stanowiło element budowania dialogu instytucjonalnego na najwyższym szczeblu władzy państwowej. ZPP przedstawił stanowisko powiatów w zakresie konieczności wzmacniania samodzielności finansowej i organizacyjnej samorządu oraz zapewnienia zgodności zmian legislacyjnych z Konstytucją RP i Europejską Kartą Samorządu Lokalnego.

PODSUMOWANIE

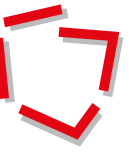
Działania Związku Powiatów Polskich w obszarze administracji publicznej i bezpieczeństwa obywateli miały charakter systemowy i obejmowały zarówno kwestie ustrojowe, finansowe, jak i operacyjne.

ZPP konsekwentnie:

- ✓ bronił konstytucyjnej zasady samodzielności samorządu,
- ✓ domagał się adekwatnego finansowania nowych obowiązków,
- ✓ zabiegał o transparentność systemu dochodów JST,
- ✓ monitorował wdrażanie rozwiązań cyfrowych i kryzysowych,
- ✓ podejmował dialog z administracją rządową i Kancelarią Prezydenta RP.

Podejmowane działania miały na celu nie tylko ochronę interesów samorządów powiatowych, lecz przede wszystkim zapewnienie stabilnego i bezpiecznego funkcjonowania administracji publicznej na poziomie lokalnym – z korzyścią dla obywateli.

2.2. Finanse publiczne

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze finansów publicznych koncentrowała się na systemowych zagadnieniach dotyczących stabilności dochodów jednostek samorządu terytorialnego, funkcjonowania nowej ustawy o dochodach JST, udziałów w podatkach dochodowych PIT i CIT, zasad finansowania zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, reguł fiskalnych oraz bieżącej kondycji finansowej samorządów powiatowych.

ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, zespołów problemowych oraz w konsultacjach projektów ustaw i rozporządzeń mających bezpośredni wpływ na budżety powiatów i miast na prawach powiatu. Działania te miały charakter zarówno interwencyjny, jak i strategiczny – ukierunkowany na wypracowanie trwałych rozwiązań systemowych.

Ustawa o dochodach JST i stabilność systemu finansów samorządowych

Jednym z najważniejszych tematów była implementacja i funkcjonowanie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. ZPP analizował skutki wejścia w życie nowych przepisów, w szczególności w zakresie:

- zasad ustalania dochodów z tytułu udziałów w podatkach dochodowych,
- mechanizmów korygujących,
- subwencji ogólnej i jej części,
- przewidywalności i stabilności dochodów w ujęciu wieloletnim.

Związek podkreślał, że kluczowym elementem bezpieczeństwa finansowego JST jest przewidywalność dochodów własnych oraz transparentność mechanizmów ich wyliczania. W toku prac nad ustawą oraz jej praktycznym stosowaniem ZPP zgłaszał potrzebę bieżącego monitorowania skutków reformy oraz wprowadzenia korekt w przypadku wystąpienia nieproporcjonalnych strat po stronie określonych jednostek.

Udziały w PIT i CIT – rozliczenia i wahania wpływów

Istotnym zagadnieniem była kwestia rozliczenia udziałów JST w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych oraz analiza wahań wpływów z CIT w poszczególnych jednostkach. ZPP zwracał uwagę na:

- znaczące różnice w poziomie dochodów z CIT między powiatami,
- brak pełnej informacji o mechanizmie wyliczeń i korekt,
- potrzebę udostępnienia szczegółowych danych pozwalających na weryfikację należnych kwot.

Strona samorządowa podnosiła, że system udziałów w PIT i CIT powinien być oparty na jasnych i jednoznacznych zasadach, umożliwiających JST planowanie wieloletnich inwestycji oraz odpowiedzialne zarządzanie budżetem.

ZPP postulował także wzmocnienie mechanizmów kompensacyjnych w sytuacji gwałtownych spadków dochodów, wynikających z czynników niezależnych od jednostek samorządu.

Maksymalne ceny energii elektrycznej

W obszarze bezpieczeństwa finansowego JST kluczowym tematem były ceny energii elektrycznej. Dzięki wcześniejszym działaniom strony samorządowej udało się objąć JST mechanizmem maksymalnej ceny energii do końca pierwszego kwartału 2025 r.

ZPP oraz inne organizacje samorządowe wniosowały o:

- przedłużenie obowiązywania cen maksymalnych,

- wsparcie samorządów, które zawarły umowy w okresie najwyższych cen rynkowych i płać stawkę znacznie przekraczającą poziom maksymalny,
- interwencję wobec spółek Skarbu Państwa w zakresie realnej renegotjacji umów.

Podkreślano, że wysokie koszty energii bezpośrednio wpływają na funkcjonowanie szkół, szpitali powiatowych oraz innych jednostek użyteczności publicznej, a więc mają wymiar nie tylko finansowy, lecz także społeczny i bezpieczeństwa usług publicznych.

Zmiany w podatkach oraz ustawie o dochodach JST

ZPP aktywnie uczestniczył w dyskusji dotyczącej rozliczenia udziałów JST we wpływach z PIT i CIT oraz skutków wejścia w życie nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Strona samorządowa domagała się:

- przedstawienia pełnego rozliczenia dochodów należnych JST,
- wyjaśnienia istotnych wahań wpływów z CIT w poszczególnych jednostkach,
- zapewnienia transparentności danych.

ZPP podkreślał, że stabilność systemu dochodów własnych stanowi fundament bezpieczeństwa finansowego JST. Wskazywano również na konieczność przestrzegania mechanizmów korygujących przewidzianych w ustawie o dochodach JST oraz zachowania zasad przewidywalności finansowej.

Finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej

W analizowanym okresie Związek wielokrotnie podejmował temat niedoszacowania dotacji celowych na realizację zadań zleconych. Problem ten dotyczył m.in. zadań w obszarze geodezji i kartografii, nieodpłatnej pomocy prawnej, spraw obywatelskich oraz innych obowiązków realizowanych przez samorządy powiatowe w imieniu administracji rządowej.

ZPP wskazywał, że:

- wysokość przekazywanych dotacji nie odpowiada rzeczywistym kosztom realizacji zadań,
- brak waloryzacji środków prowadzi do narastającego deficytu po stronie JST,
- powiaty i miasta na prawach powiatu zmuszone są finansować zadania zlecone ze środków własnych.

Związek konsekwentnie domagał się przeprowadzenia rzetelnej analizy kosztów oraz wprowadzenia mechanizmu corocznej aktualizacji stawek dotacyjnych, powiązanej z realnymi kosztami pracy i inflacją.

Reguły fiskalne i wskaźniki zadłużenia

Kolejnym istotnym obszarem były zagadnienia związane z indywidualnym wskaźnikiem zadłużenia oraz obowiązującymi regułami fiskalnymi. ZPP analizował wpływ obowiązujących przepisów na zdolność inwestycyjną powiatów i miast na prawach powiatu, zwłaszcza w kontekście realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Strona samorządowa wskazywała, że:

- konstrukcja wskaźnika zadłużenia może ograniczać możliwość finansowania inwestycji rozwojowych,
- nadmiernie restrykcyjne podejście do zadłużenia nie zawsze odzwierciedla faktyczną kondycję finansową JST,
- konieczne jest zachowanie równowagi pomiędzy bezpieczeństwem finansów publicznych a potrzebą rozwoju infrastrukturalnego.

ZPP postulował utrzymanie elastycznych rozwiązań umożliwiających racjonalne planowanie inwestycji przy jednoczesnym zachowaniu stabilności budżetowej.

Subwencje i dotacje – przejrzystość oraz adekwatność finansowania

W ramach prac nad budżetem państwa oraz aktami wykonawczymi ZPP opiniował projekty dotyczące podziału subwencji oraz zasad przekazywania dotacji celowych. Związek podkreślał znaczenie:

- przejrzystości algorytmów podziału środków,
- terminowości przekazywania środków,
- zapewnienia adekwatności finansowania do zakresu nakładanych obowiązków.

Szczególną uwagę zwracano na skutki zmian legislacyjnych, które – choć formalnie nie wprowadzały nowych zadań – generowały dodatkowe koszty organizacyjne i kadrowe.

Ceny energii a kondycja finansowa JST

Choć zagadnienie cen energii ma charakter sektorowy, jego konsekwencje bezpośrednio wpływają na finanse publiczne samorządów powiatowych. W okresie sprawozdawczym ZPP podejmował działania zmierzające do przedłużenia obowiązywania maksymalnych cen energii dla JST oraz wsparcia jednostek, które zawarły umowy w okresie najwyższych cen rynkowych.

Związek podkreślał, że gwałtowne wzrosty kosztów energii przekładają się na:

- ograniczenie środków na inwestycje,
- konieczność przesuwania wydatków bieżących,
- ryzyko destabilizacji finansowej jednostek realizujących zadania publiczne o charakterze wrażliwym społecznie (szpitale, szkoły, domy pomocy społecznej).

Przejrzystość danych i dialog instytucjonalny

W toku prac ZPP konsekwentnie zabiegał o zwiększenie przejrzystości danych finansowych przekazywanych JST, w tym szczegółowych informacji dotyczących wyliczeń udziałów podatkowych oraz subwencji.

Związek podkreślał, że efektywne zarządzanie finansami publicznymi wymaga pełnej informacji oraz partnerskiego dialogu między administracją rządową a samorządową.

Środki Funduszu Pracy i finansowanie zadań rynku pracy

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich aktywnie podejmował temat funkcjonowania i podziału środków Funduszu Pracy, w szczególności w kontekście finansowania zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy.

ZPP zwracał uwagę na kilka kluczowych kwestii systemowych:

- adekwatność środków przeznaczanych na finansowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
- stabilność i przewidywalność planów finansowych Funduszu Pracy,
- wysokość środków przeznaczanych na koszty obsługi zadań przez powiatowe urzędy pracy,
- sposób podziału środków pomiędzy województwa i powiaty.

Strona samorządowa podkreślała, że mimo poprawiającej się sytuacji na rynku pracy zakres zadań realizowanych przez powiatowe urzędy pracy systematycznie się rozszerza – zarówno w związku z wdrażaniem nowych instrumentów aktywizacyjnych, jak i realizacją programów rządowych oraz środków europejskich. Jednocześnie koszty funkcjonowania urzędów, w tym wynagrodzeń pracowników, rosną szybciej niż poziom środków przeznaczanych na obsługę administracyjną.

ZPP postulował:

- zapewnienie odpowiedniego poziomu finansowania kosztów obsługi zadań Funduszu Pracy,

- wprowadzenie bardziej przejrzystych i stabilnych zasad podziału środków,
- powiązanie wysokości finansowania z rzeczywistym zakresem realizowanych zadań oraz liczbą obsługiwanych beneficjentów,
- ograniczenie praktyki wprowadzania dodatkowych obowiązków bez zabezpieczenia adekwatnych środków.

Związek podkreślał, że efektywność polityki rynku pracy w dużej mierze zależy od stabilnego finansowania powiatowych urzędów pracy oraz od możliwości elastycznego reagowania na lokalne potrzeby. Środki Funduszu Pracy stanowią istotny element systemu finansów publicznych na poziomie lokalnym, a ich odpowiedni poziom i racjonalny podział mają bezpośredni wpływ na skuteczność działań aktywnościowych oraz bezpieczeństwo ekonomiczne mieszkańców.

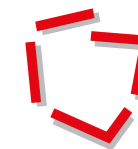
PODSUMOWANIE

Działania Związku Powiatów Polskich w obszarze finansów publicznych miały charakter systemowy i długofalowy.

Koncentrowały się na:

- ✓ zapewnieniu stabilności i przewidywalności dochodów JST,
- ✓ obronie zasady adekwatności finansowania zadań publicznych,
- ✓ monitorowaniu skutków ustawy o dochodach JST,
- ✓ wyjaśnianiu i korygowaniu rozliczeń udziałów w PIT i CIT,
- ✓ ochronie zdolności inwestycyjnej powiatów i miast na prawach powiatu,
- ✓ przeciwdziałaniu przerzucaniu kosztów zadań rządowych na budżety samorządowe.

Podejmowane działania miały na celu wzmocnienie bezpieczeństwa finansowego powiatów i miast na prawach powiatu oraz budowę stabilnego systemu finansów samorządowych, umożliwiającego realizację zadań publicznych na rzecz mieszkańców w sposób efektywny i odpowiedzialny.

2.3. Edukacja, kultura i sport

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze edukacji, kultury i sportu koncentrowała się na kluczowych procesach legislacyjnych dotyczących systemu oświaty, finansowania wynagrodzeń nauczycieli, organizacji pracy szkół, wdrażania nowych przedmiotów oraz realizacji programów inwestycyjnych i cyfryzacyjnych finansowanych m.in. ze środków KPO. ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej zespołów, opiniując projekty ustaw i rozporządzeń mających bezpośredni wpływ na funkcjonowanie szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Wynagrodzenia nauczycieli i organizacja czasu pracy

Jednym z kluczowych obszarów debaty pozostawała kwestia wynagrodzeń nauczycieli oraz zasad rozliczania ich czasu pracy. W toku dyskusji wskazywano na konieczność kompleksowego podejścia do problemu godzin nadliczbowych oraz powiązania systemu wynagrodzenia z rzeczywistym zakresem obowiązków nauczycieli.

Strona rządowa poinformowała o trwających analizach dotyczących zmian w zakresie płac nauczycieli oraz zasad rozliczania czasu pracy, w tym w kontekście obywatelskiego projektu powiązania wynagrodzeń nauczycielskich ze średnią krajową.

ZPP podkreślał, że wszelkie zmiany w tym obszarze muszą być poprzedzone rzetelną oceną skutków finansowych dla JST. Powiaty i miasta na prawach powiatu jako organy prowadzące ponoszą bowiem zasadniczą część kosztów funkcjonowania szkół, a brak adekwatnego fi-

ansowania nowych rozwiązań prowadziły do dalszego pogłębiania presji budżetowej.

Edukacja zdrowotna – zmiany programowe i organizacyjne

Istotnym elementem prac legislacyjnych była nowelizacja przepisów wprowadzających nowy, nieobowiązkowy przedmiot – edukację zdrowotną – który od roku szkolnego 2025/2026 zastąpił dotychczasowe wychowanie do życia w rodzinie.

ZPP monitorował proces legislacyjny oraz zwracał uwagę na konieczność zapewnienia szkołom odpowiedniego wsparcia organizacyjnego i informacyjnego w procesie wdrażania nowych regulacji.

Poprawność systemowa regulacji oświatowych

W analizowanym okresie Związek Powiatów Polskich zgłosił szereg uwag do projektów zmian legislacyjnych w obszarze oświaty, z których część została uwzględniona.

ZPP konsekwentnie podnosił potrzebę zachowania spójności systemowej i poprawności legislacyjnej, sprzeciwiając się wprowadzaniu szczegółowych przepisów branżowych do ustaw ustrojowych regulujących funkcjonowanie samorządu, tj. do ustawy o samorządzie województwa. Wskazywano, że kwestie merytoryczne związane z organizacją systemu oświaty powinny być regulowane w Prawie oświatowym, a nie w ustawach o charakterze ustrojowym.

Działania te miały na celu ograniczenie ryzyka powstawania niespójności interpretacyjnych oraz zapewnienie przejrzystości systemu prawa.

Program „Mała szkoła” – wsparcie inwestycyjne

W okresie sprawozdawczym przedstawiono informacje dotyczące realizacji programów „Mała szkoła” oraz „Mała szkoła – BIS”, których celem było wsparcie inwestycyjne niewielkich szkół podstawowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

ZPP monitorował realizację programów, podkreślając znaczenie wsparcia inwestycyjnego dla utrzymania dostępności edukacji w mniejszych miejscowościach, zwłaszcza w kontekście niekorzystnych trendów demograficznych.

Cyfryzacja szkół i nowoczesne wyposażenie

Jednym z najbardziej znaczących finansowo obszarów były działania związane z cyfryzacją systemu edukacji. Do jednostek samorządu terytorialnego miało trafić ok. 4,6 mld zł, z czego ponad 1 mld zł przeznaczono na bony dla nauczycieli, a pozostałe środki na inwestycje infrastrukturalne.

Najważniejsze elementy programu obejmują:

- utworzenie tysięcy pracowni sztucznej inteligencji w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,
- tworzenie pracowni STEM (przyrodniczych, projektowych, robotycznych),
- rozwój infrastruktury sieciowej (pracownie LAN),
- przekazanie setek tysięcy urządzeń – laptopów i tabletów – do szkół.

ZPP zwracał uwagę, że oprócz samego wyposażenia niezbędne jest zapewnienie wsparcia technicznego, odpowiedniego przygotowania kadry oraz uwzględnienie kosztów eksploatacyjnych i serwisowych nowej infrastruktury.

Likwidacja szkół i nadzór pedagogiczny

W toku prac poruszono również temat zgody kuratora oświaty na likwidację szkół. Postulat rezygnacji z obowiązku uzyskiwania takiej zgody nie został zaakceptowany przez stronę rządową.

ZPP monitorował przebieg dyskusji, podkreślając potrzebę wyważenia pomiędzy autonomią JST jako organów prowadzących a rolą nadzoru pedagogicznego. Wskazywano, że decyzje dotyczące sieci szkół powinny uwzględniać zarówno interes lokalnej społeczności, jak i realne uwarunkowania finansowe i demograficzne.

Ochrona dóbr kultury

W obszarze kultury opiniowano projekt rozporządzenia dotyczącego wykazu podmiotów zobowiązanych do sporządzania planów ochrony dóbr kultury na czas wojny.

ZPP zwrócił uwagę na:

- ryzyko dublowania obowiązków planistycznych,
- konieczność zapewnienia odpowiednich kadr i kwalifikacji,
- potrzebę precyzyjnego określenia zakresu obowiązków instytucji kultury.

Związek podkreślał, że nowe regulacje powinny uwzględniać realne możliwości organizacyjne JST oraz istniejące już obowiązki wynikające z innych przepisów.

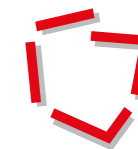
Sport i infrastruktura sportowa

W obszarze sportu przedmiotem opiniowania był projekt rozporządzenia dotyczący dofinansowania z budżetu państwa zadań związanych z budową, remontami i utrzymaniem strzelnic oraz rozwijaniem sportu strzeleckiego.

ZPP pozytywnie odniósł się do rozwiązań umożliwiających JST pozyskiwanie dotacji celowych na rozwój infrastruktury sportowej, podkreślając jednocześnie konieczność przejrzystości zasad finansowania oraz jasnego określenia zakresu zadań kwalifikowanych do wsparcia.

Program „Wyjście z klasą”

W okresie sprawozdawczym przedmiotem dyskusji był również Program „Wyjście z klasą”, którego celem było wspieranie organizacji zajęć edukacyjnych poza tradycyjną przestrzenią szkolną, w tym wyjazdów edukacyjnych, warsz-

tatów terenowych, wizyt w instytucjach kultury oraz zajęć rozwijających kompetencje społeczne i obywatelskie uczniów.

ZPP zwracał uwagę, że program ten – choć istotny z punktu widzenia jakości kształcenia i wyrównywania szans edukacyjnych – powinien być realizowany z uwzględnieniem:

- realnych możliwości organizacyjnych szkół i placówek oświatowych,
- bezpieczeństwa uczniów oraz odpowiedzialności prawnej dyrektorów i organów prowadzących,
- pełnego pokrycia kosztów organizacyjnych, transportowych i ubezpieczeniowych,
- przejrzystych zasad rozliczania środków.

Strona samorządowa podkreślała, że zwiększenie liczby inicjatyw wymagających dodatkowej aktywności organizacyjnej szkół musi być powiązane z adekwatnym finansowaniem oraz uproszczonymi procedurami. W przeciwnym razie programy o charakterze jakościowym mogą generować nadmierne obciążenia administracyjne dla dyrektorów szkół oraz organów prowadzących.

ZPP wskazywał również, że działania wykraczające poza tradycyjny model nauczania mogą w istotny sposób wzmacniać kompetencje społeczne i kulturowe uczniów, jednak ich realizacja powinna odbywać się w sposób systemowy i stabilny finansowo, tak aby nie prowadziła do nierówności pomiędzy jednostkami o różnej kondycji budżetowej.

Dziedzictwo i Rozwój – Konferencja Muzeów i Samorządu Terytorialnego w Szamotułach i Szreniawie

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Związku Powiatów Polskich uczestniczyli w Konferencji Muzeów i Samorządu Terytorialnego „Dziedzictwo i rozwój”, która odbyła się w Szamotułach i Szreniawie. Wydarzenie stanowiło platformę dialogu pomiędzy przedstawicielami instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego oraz administracji publicznej w zakresie roli muzeów w rozwoju lokalnym i regionalnym.

W trakcie konferencji poruszono w szczególności zagadnienia dotyczące:

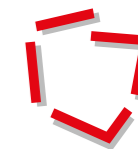
- finansowania działalności muzeów prowadzonych przez JST,
- roli instytucji kultury w budowaniu tożsamości lokalnej i kapitału społecznego,
- możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy europejskich,
- współpracy muzeów z jednostkami oświatowymi w zakresie edukacji historycznej i regionalnej,
- wyzwań organizacyjnych i kadrowych stojących przed instytucjami kultury.

ZPP podkreślał, że muzea samorządowe pełnią nie tylko funkcję ochrony dziedzictwa kulturowego, ale także istotną rolę rozwojową – jako ośrodki edukacji, turystyki kulturowej oraz aktywizacji społeczności lokalnych. Wskazywano, że stabilność finansowa instytucji kultury jest warunkiem ich skutecznego funkcjonowania oraz realizacji długofalowych programów wytworzeniowych i edukacyjnych.

W trakcie dyskusji zwracano również uwagę na konieczność:

- zapewnienia adekwatnych środków na utrzymanie i modernizację infrastruktury muzealnej,
- dostosowania obiektów do współczesnych standardów bezpieczeństwa i dostępności,
- wspierania profesjonalizacji kadr oraz rozwoju kompetencji menedżerskich w instytucjach kultury.

Konferencja stanowiła ważne forum wymiany doświadczeń oraz identyfikacji dobrych praktyk w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym. Udział Związku Powiatów Polskich w wydarzeniu wpisywał się w konsekwentnie realizowaną strategię wzmacniania roli samorządów jako podmiotów odpowiedzialnych za ochronę i rozwój dziedzictwa kulturowego oraz budowanie trwałych podstaw rozwoju lokalnego opartego na kapitale kulturowym.

PODSUMOWANIE

Działania Związku Powiatów Polskich w obszarze edukacji, kultury i sportu miały charakter systemowy i wieloaspektowy.

Koncentrowały się na:

- ✓ zapewnieniu stabilnych i adekwatnych zasad finansowania oświaty,
- ✓ monitorowaniu zmian w systemie wynagradzania nauczycieli,
- ✓ opiniowaniu zmian programowych i organizacyjnych w szkołach,
- ✓ wspieraniu programów inwestycyjnych dla małych szkół,
- ✓ analizie skutków wdrażania programów cyfryzacyjnych,
- ✓ opiniowaniu regulacji dotyczących instytucji kultury i infrastruktury sportowej.

Podejmowane działania miały na celu ochronę interesów jednostek samorządu terytorialnego jako organów prowadzących, a jednocześnie zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych, kulturalnych i sportowych dla mieszkańców.

2.4. Infrastruktura, urbanistyka i transport

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze infrastruktury, urbanistyki i transportu koncentrowała się na opiniowaniu kluczowych projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących przyspieszenia inwestycji strategicznych, funkcjonowania transportu zbiorowego, finansowania drogownictwa, zasad rejestracji pojazdów i wydawania uprawnień komunikacyjnych, a także zagadnień związanych z nadzorem budowlanym oraz problemami praktycznymi starostw.

ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Zespołu ds. Infrastruktury, Urbanistyki i Transportu KWRiST, zgłaszając stanowiska i postulaty mające na celu zapewnienie racjonalnych, wykonalnych i finansowo adekwatnych rozwiązań legislacyjnych.

Usprawnienie procesu inwestycyjnego – inwestycje kluczowe

Jednym z najważniejszych tematów był projekt ustawy o usprawnieniu procesu inwestycyjnego w zakresie kluczowych inwestycji infrastrukturalnych. Dokument przewiduje przyspieszenie realizacji inwestycji obejmujących transport drogowy, kolejowy i lotniczy, inwestycje przeciwpowodziowe, gospodarkę morską oraz strategiczną infrastrukturę energetyczną, w tym elektrownię jądrową.

Transport publiczny i Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych

Istotnym obszarem prac była nowelizacja ustawy o publicznym transporcie zbiorowym oraz funkcjonowanie Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych.

Z perspektywy JST projekt budzi kontrowersje, ponieważ zakłada, że plan transportowy dla całego województwa wyznaczałby samorząd województwa, a powiaty i gminy mogłyby realizować przewozy wyłącznie w zakresie określonym przez województwo. Dofinansowanie miałyby przysługiwać jedynie liniom uznanym za służące przeciwdziałaniu wykluczeniu transportowemu.

W zakresie Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych poinformowano, że plan finansowy na kolejny rok opiewa na ok. 1 mld 70 mln zł. Umowy wieloletnie zawarto na ok. 330 mln zł, a do podziału pozostanie ok. 685 mln zł.

ZPP podkreślał konieczność zachowania realnego wpływu powiatów na kształt siatki połączeń oraz zapewnienia sprawiedliwego dostępu do środków.

Finansowanie infrastruktury drogowej

W toku prac podnoszono również temat podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów JST, w tym środków przeznaczonych na drogownictwo. Strona samorządowa wskazywała, że infrastruktura drogowa pozostaje chronicznie niedofinansowana i wymaga stałego, systemowego wsparcia.

ZPP konsekwentnie opowiadał się za utrzymaniem wyodrębnionej puli środków przeznaczonych na inwestycje drogowe oraz za transparentnymi zasadami ich podziału.

Opłaty komunikacyjne i rejestracja pojazdów

Znaczącą część dyskusji stanowiły kwestie związane z wysokością opłat za wydanie dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami.

ZPP postulował urealnienie opłat do poziomu odpowiadającego faktycznym kosztom świadczenia usług administracyjnych, proponując m.in. podwyższenie opłat za wydanie prawa jazdy oraz innych dokumentów komunikacyjnych do wskazanych poziomów.

Jednocześnie poruszono problem braku możliwości rejestracji pojazdu bez ważnego badania technicznego, mimo że prawo nie zabrania nabycia pojazdu uszkodzonego.

Samorządy wnioskowały także o doprecyzowanie przepisów dotyczących możliwości postępowania się dokumentami z podpisem biometrycznym przy rejestracji pojazdów.

Zarządzanie ruchem i kompetencje organów

W kontekście ustawy Prawo o ruchu drogowym samorządy postulowały możliwość upoważnienia pracowników urzędów do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie zarządzania ruchem.

Urbanistyka i planowanie – problemy praktyczne

ZPP zgłaszał wątpliwości dotyczące projektowanych regulacji w zakresie zawieszania wpisów do ewidencji, wskazując na brak jednoznacznego określenia formy prawnej zawieszenia oraz trybu przywracania wpisu.

Krytycznie oceniono również roczny zakaz ponownego wpisu do ewidencji po wykreśleniu obiektu, który mógłby dotyczyć nowych właścicieli nieodpowiedzialnych za wcześniejsze naruszenia.

Wskazywano ponadto na problem nielegalnego przekształcania budynków jednorodzinnych w obiekty zakwaterowania zbiorowego oraz trudności organów nadzoru budowlanego w skutecznym przeciwdziałaniu temu zjawisku.

Nadzór budowlany – problem ustrojowy

ZPP podjął interwencję w sprawie odwołania powiatowego inspektora nadzoru budowlanego, wskazując na możliwe nadużycia i problem o charakterze systemowo-ustrojowym.

Związek podkreślił potrzebę zagwarantowania przejrzystości procedur powoływania i odwoływania inspektorów oraz stabilności funkcjonowania powiatowych organów nadzoru budowlanego.

PODSUMOWANIE

Działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze infrastruktury, urbanistyki i transportu koncentrowała się na:

- ✓ opiniowaniu projektów przyspieszających inwestycje strategiczne,
- ✓ obronie kompetencji powiatów i miast na prawach powiatu w zakresie transportu publicznego,
- ✓ zabieganiu o stabilne finansowanie infrastruktury drogowej,
- ✓ postulatach urealnienia opłat komunikacyjnych,
- ✓ wskazywaniu na niedoskonałości przepisów urbanistycznych i budowlanych,
- ✓ ochronie ustrojowej pozycji powiatowych organów nadzoru budowlanego.

ZPP konsekwentnie podkreślał konieczność zachowania równowagi pomiędzy dążeniem do przyspieszenia procesów inwestycyjnych a poszanowaniem kompetencji samorządów oraz zapewnieniem adekwatnego finansowania powierzanych im zadań.

2.5. Ochrona zdrowia i polityka społeczna

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze ochrony zdrowia i polityki społecznej koncentrowała się na zapewnieniu stabilności finansowej systemu, ochronie interesów szpitali powiatowych jako podmiotów prowadzonych przez JST, opiniowaniu projektów ustaw i rozporządzeń oraz rozwiązywaniu problemów na styku systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej.

ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej KWRiST, prowadził bezpośredni dialog z kierownictwem Ministerstwa Zdrowia i Narodowego Funduszu Zdrowia oraz zgłaszał stanowiska w toku konsultacji legislacyjnych.

Stabilność finansowa systemu ochrony zdrowia i sytuacja szpitali powiatowych

Jednym z kluczowych tematów była sytuacja finansowa systemu ochrony zdrowia oraz jej wpływ na funkcjonowanie szpitali powiatowych. Podczas spotkania przedstawiciele ZPP z kierownictwem Ministerstwa Zdrowia i NFZ, które odbyło się 16 października 2025 r. w siedzibie Funduszu, omówiono aktualne wyzwania, w tym finansowanie świadczeń, skutki ustawy o minimalnym wynagrodzeniu w ochronie zdrowia oraz kierunki planowanych reform.

Strona rządowa wskazała na wyjątkowo trudną sytuację finansową NFZ oraz strukturalne problemy wynikające m.in. z rosnących kosztów systemowych. ZPP podkreślał natomiast konieczność zapewnienia:

- przewidywalnych zasad finansowania świadczeń,
- ochrony wartości kontraktów zawartych przez szpitale powiatowe,
- realnego dialogu w sprawie ewentualnych procesów konsolidacyjnych,
- uwzględnienia lokalnych uwarunkowań przy podejmowaniu decyzji restrukturyzacyjnych.

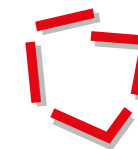
Związek konsekwentnie wskazywał, że samorządy powiatowe – jako organy tworzące dla szpitali – muszą być traktowane jako partner w procesie zmian, a nie wyłącznie wykonawca decyzji centralnych.

Ustawa o minimalnym wynagrodzeniu w ochronie zdrowia

W roku sprawozdawczym szczególną uwagę poświęcono skutkom ustawy o sposobie ustalania minimalnego wynagrodzenia w ochronie zdrowia. W trakcie rozmów prowadzonych ze stroną rządową podnoszono, że mechanizm automatycznego wzrostu wynagrodzeń generuje narastającą presję finansową na NFZ i podmioty lecznicze.

ZPP wskazywał, że:

- wzrost wynagrodzeń musi być powiązany z zapewnieniem adekwatnych źródeł finansowania,
- brak zmian w mechanizmie waloryzacyjnym może prowadzić do ograniczenia kontraktów,

- stabilność finansowa szpitali powiatowych jest warunkiem utrzymania dostępności świadczeń na poziomie lokalnym.

Związek opowiadał się za racjonalizacją systemu finansowania przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa pacjentów i pracowników medycznych.

Racjonalizacja sieci szpitali i konsolidacja

W toku prac legislacyjnych omawiano również zagadnienie konsolidacji i racjonalizacji sieci szpitali. Strona rządowa wskazywała na potrzebę ograniczenia rozproszenia oddziałów oraz dostosowania struktury świadczeń do zmian demograficznych.

ZPP podkreślał, że procesy te powinny:

- pozostawiać realną decyzyjność właścicielom szpitali,
- uwzględniać specyfikę regionów i potrzeby mieszkańców,
- być wsparte instrumentami finansowymi i organizacyjnymi,
- nie prowadzić do pogorszenia dostępności świadczeń w mniejszych ośrodkach.

Opieka długoterminowa i standardy organizacyjne

Związek uczestniczył w opiniowaniu projektu rozporządzenia w sprawie standardu organizacyjnego opieki zdrowotnej w podmiotach realizujących opiekę długoterminową. Nowe regulacje obejmują m.in. sposób realizacji praw pacjenta, planowanie opieki, kontrolę zakażeń oraz zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

ZPP zasygnalizował potencjalne problemy związane z przekierowywaniem pacjentów do podmiotów spoza systemu ochrony zdrowia (np. do jednostek pomocy społecznej) oraz konieczność doprecyzowania zasad współpracy pomiędzy systemami.

Instytucja koronera i elektronizacja dokumentacji

W odpowiedzi na wieloletnie postulaty samorządów przedstawiono informacje o stanie prac nad wdrożeniem instytucji koronera. Projekt zakłada wprowadzenie lekarza odpowiedzialnego za stwierdzanie zgonów w sytuacjach problemowych oraz dalszą elektronizację dokumentacji, w tym wprowadzenie elektronicznej karty zgonu.

ZPP pozytywnie ocenił kierunek zmian, wskazując, że uporządkowanie tej kwestii odciąży samorządy i zwiększy przejrzystość procedur. Zapowiedział jednocześnie o przyspieszenie tych działań, bowiem proces ten prowadzony jest już zbyt długo.

Fundusz Medyczny i programy polityki zdrowotnej

W trakcie wielu spotkań odbywających się w roku sprawozdawczym poruszono również zagadnienia związane z funkcjonowaniem Funduszu Medycznego, w szczególności w zakresie współfinansowania programów polityki zdrowotnej realizowanych przez JST.

ZPP zwracał uwagę na konieczność:

- corocznego określania priorytetów zdrowotnych,
- zapewnienia przejrzystych zasad finansowania,
- koordynacji działań samorządów w kluczowych obszarach profilaktyki (m.in. szczepienia, ograniczanie nikotynizmu, przeciwdziałanie otyłości).

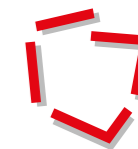
Związek podkreślał, że samorządy przeznaczają znaczące środki na działania zdrowotne, jednak brak spójnej strategii ogranicza ich efektywność.

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami

Kontynuowano prace nad projektem ustawy o asystencji osobistej osób z niepełnosprawnościami. ZPP wskazywał, że zapewnienie systemowego dostępu do tej usługi jest zgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi Polski i odpowiada na realne potrzeby społeczne.

Jednocześnie Związek podkreślał, że nowe zadania nie mogą być przekazywane samorządom bez pełnego zabezpieczenia finansowego oraz jasnego określenia źródeł finansowania.

Domy pomocy społecznej i interwencja kryzysowa

Istotnym obszarem prac były problemy funkcjonowania domów pomocy społecznej, w tym:

- trudna sytuacja kadrowa,
- rosnące koszty utrzymania placówek,
- potrzeba modernizacji infrastruktury,
- zwiększające się obciążenia wynikające ze zmian demograficznych.

ZPP zwracał również uwagę na niedostateczne finansowanie ośrodków interwencji kryzysowej, które realizują zadania całodobowo i odgrywają kluczową rolę w sytuacjach przemocy, katastrof oraz nagłych zdarzeń.

Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich zgłosił uwagi do projektu nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wskazując na pominięcie istotnych problemów sygnalizowanych przez samorządy powiatowe.

ZPP zwrócił uwagę, że projekt nie rozwiązuje kwestii możliwości wprowadzenia jasnych i skutecznych zasad ograniczania spożywania alkoholu w domach pomocy społecznej. Brak jednoznacznych regulacji powoduje trudności organizacyjne dla dyrektorów placówek oraz ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców i personelu.

Związek postulował doprecyzowanie przepisów w sposób umożliwiający wprowadzenie proporcjonalnych ograniczeń w DPS, z poszanowaniem praw mieszkańców, ale przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa i właściwej organizacji pracy placówek.

Problemy na styku ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Związek zgłaszał wątpliwości dotyczące finansowania pobytu dzieci umieszczanych w zakładach leczniczych na podstawie postanowień sądu oraz sprzeciwiał się rozwiązaniom, które automatycznie obciążałyby powiaty kosztami w każdej takiej sytuacji.

Podnoszono również kwestie związane z realizacją zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej oraz konieczność jasnego rozdziału kompetencji pomiędzy systemem ochrony zdrowia a systemem pomocy społecznej.

Program „Aktywni Seniorzy – ASY”

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich odniósł się do projektu programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni Seniorzy – ASY” na lata 2026–2030.

ZPP wskazał, że działania ukierunkowane na aktywizację seniorów są istotnym elementem polityki społecznej, jednak projekt programu powinien w większym stopniu uwzględniać rolę powiatów oraz zapewniać przejrzyste i stabilne zasady finansowania.

Związek zwrócił uwagę na potrzebę:

- jasnego określenia zakresu zadań poszczególnych rodzajów samorządu,
- zapewnienia adekwatnych środków finansowych na realizację programu,
- unikania nakładania nowych obowiązków bez zabezpieczenia finansowego,
- koordynacji programu z już funkcjonującymi formami wsparcia seniorów na poziomie lokalnym.

ZPP podkreślił, że skuteczna polityka senioralna wymaga spójności systemowej oraz realnego włączenia samorządów w proces planowania i realizacji działań, tak aby program przyniósł trwałe efekty w skali lokalnej.

Okrągły Stół Ekspertów z okazji Światowego Dnia Otyłości „Redukcja otyłości w Polsce”

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele Związku Powiatów Polskich uczestniczyli w Okrągłym Stole Ekspertów zorganizowanym z okazji Światowego Dnia Otyłości pod hasłem „Redukcja otyłości w Polsce”. Spotkanie, które odbyło się 6 marca 2025 r. w Senacie RP, stanowiło forum wymiany doświadczeń i rekomendacji dotyczących skutecznych działań profilaktycznych oraz systemowych rozwiązań ograniczających skalę problemu otyłości.

Fot. Hubert Pielas, Kancelaria Senatu

W trakcie dyskusji podkreślano, że otyłość jest jednym z najpoważniejszych wyzwań zdrowia publicznego, generującym długofalowe konsekwencje zdrowotne i finansowe dla systemu ochrony zdrowia oraz systemu pomocy społecznej. Wskazywano na potrzebę skoordynowanych działań obejmujących profilaktykę, edukację zdrowotną, wczesną diagnostykę oraz dostęp do kompleksowego leczenia.

Z perspektywy samorządów akcentowano rolę jednostek samorządu terytorialnego w realizacji programów polityki zdrowotnej, działań edukacyjnych w szkołach, promocji aktywności fizycznej oraz inicjatyw lokalnych wspierających zdrowy styl życia. ZPP podkreślał, że skuteczna redukcja otyłości wymaga stabilnego finansowania działań profilaktycznych oraz jasnego określenia priorytetów zdrowotnych na poziomie krajowym.

Udział Związku w wydarzeniu wpisywał się w działania na rzecz wzmacniania profilaktyki zdrowotnej i budowania spójnej polityki zdrowia publicznego, uwzględniającej aktywną rolę samorządów lokalnych.

PODSUMOWANIE

Działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze ochrony zdrowia i polityki społecznej miała charakter systemowy i wieloaspektowy.

Koncentrowała się na:

- ✓ zapewnieniu stabilności finansowej szpitali powiatowych,
- ✓ racjonalizacji mechanizmów finansowania świadczeń,
- ✓ opiniowaniu projektów aktów prawnych,
- ✓ ochronie kompetencji i interesów JST,
- ✓ wzmacnianiu dialogu między administracją rządową a samorządową,
- ✓ poprawie funkcjonowania systemu pomocy społecznej.

ZPP konsekwentnie podkreślał, że trwała poprawa sytuacji w ochronie zdrowia i polityce społecznej wymaga nie tylko zmian legislacyjnych, ale przede wszystkim stabilnych zasad finansowania oraz partnerskiej współpracy wszystkich szczebli administracji publicznej.

2.6. Ustrój samorządu terytorialnego, obszary miejskie i metropolitalne

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze ustroju samorządu terytorialnego koncentrowała się na ochronie spójności ustaw ustrojowych, opinowaniu projektów ustaw ingerujących w strukturę i kompetencje jednostek samorządu terytorialnego, monitorowaniu procesów metropolitalnych oraz reagowaniu na problemy dotyczące wykonywania mandatu radnego i organizacji pracy JST.

ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Zespołu ds. Ustroju Samorządu, Obszarów Miejskich i Metropolitalnych KWRIST, przedstawiał stanowiska w toku uzgodnień międzyresortowych oraz w postępowaniach parlamentarnych.

Nowelizacja ustawy o samorządzie województwa – Wojewódzkie Zespoły Koordynacji

Jednym z najważniejszych tematów była nowelizacja ustawy o samorządzie województwa, realizująca kamień milowy A43G KPO, dotycząca wprowadzenia do katalogu zadań województwa koordynacji polityki umiejętności oraz ustawowego umocowania Wojewódzkich Zespołów Koordynacji (WZK).

Strona samorządowa, w tym ZPP, zgłosiła liczne uwagi do projektu, koncentrując się na dwóch zasadniczych kwestiach:

1. Charakter ustrojowy ustawy

ZPP sprzeciwił się umieszczeniu szczegółowych regulacji dotyczących funkcjonowania WZK w ustawie ustrojowej. W ocenie Związku:

- ustawy samorządowe powinny zachować charakter „konstytucyjny” dla JST,

- regulacje materialne dotyczące ciał opiniodawczo-doradczych nie powinny być lokowane w aktach ustrojowych,
- przyjęcie takiej praktyki może prowadzić do dalszego rozbudowywania ustaw samorządowych o przepisy branżowe.

ZPP wskazywał, że rozwiązania dotyczące organizacji i trybu działania WZK powinny znaleźć się w przepisach sektorowych.

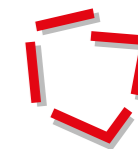
2. Finansowanie nowych zadań

Istotne zastrzeżenia dotyczyły wysokości dotacji przeznaczonej na funkcjonowanie WZK oraz braku mechanizmów waloryzacyjnych. Strona samorządowa podnosiła, że proponowane środki są niewystarczające do realizacji nowych obowiązków.

Związek metropolitalny w województwie pomorskim

W roku sprawozdawczym trwały również intensywne prace związane z projektem ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim, zakładający utworzenie związku obejmującego Gdańsk, Gdynię i Sopot oraz modyfikujący rozwiązania dotyczące metropolii śląskiej.

ZPP pozytywnie ocenił kierunek zmian, wskazując na znaczenie rozwiązań metropolitalnych dla rozwoju regionów oraz poprawy koordynacji zadań publicznych w obszarach funkcjonalnych.

Jednocześnie w toku prac zwracano uwagę na:

- zasady finansowania związków metropolitalnych,
- skutki budżetowe i podatkowe proponowanych rozwiązań,
- konieczność precyzyjnego określenia katalogu zadań własnych i fakultatywnych.

Wygaszanie mandatów radnych – przestanka zamieszkiwania

W ramach prac KWRIST podniesiono problem wygaszania mandatów radnych w związku z zarzutami dotyczącymi braku stałego zamieszkiwania na terenie danej jednostki.

ZPP zwrócił uwagę, że nasilające się spory i postępowania wyjaśniające mogą prowadzić do destabilizacji pracy organów stanowiących JST. W ocenie Związku konieczne było:

- doprecyzowanie przepisów dotyczących przestanki zamieszkiwania,
- ograniczenie uznaniowości w działaniach nadzorczych,
- zapewnienie stabilności wykonywania mandatu radnego.

PODSUMOWANIE

W obszarze ustroju samorządu terytorialnego Związek Powiatów Polskich koncentrował się na:

- ✓ ochronie ustrojowego charakteru ustaw samorządowych,
- ✓ przeciwdziałaniu nadmiernemu rozszerzaniu regulacji w aktach ustrojowych,
- ✓ monitorowaniu i wspieraniu procesów metropolitalnych,
- ✓ zapewnieniu stabilności wykonywania mandatu radnego,
- ✓ ochronie autonomii organizacyjnej jednostek samorządu terytorialnego.

ZPP konsekwentnie podkreślał, że przejrzystość i stabilność regulacji ustrojowych stanowią fundament sprawnego funkcjonowania samorządu oraz warunek skutecznej realizacji zadań publicznych na poziomie lokalnym i regionalnym.

2.7. Społeczeństwo informacyjne i cyfryzacja

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze społeczeństwa informacyjnego i cyfryzacji koncentrowała się na opiniowaniu projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących cyberbezpieczeństwa, funkcjonowania systemów teleinformatycznych administracji publicznej, wdrażania e-Doręczeń, interoperacyjności rejestrów publicznych, a także na monitorowaniu realizacji projektów cyfryzacyjnych finansowanych ze środków krajowych i europejskich.

ZPP aktywnie uczestniczył w pracach Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego KWRiST, przedstawiając stanowiska dotyczące wpływu projektowanych regulacji na funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego.

E-Doręczenia – wdrożenie systemu i bezpieczeństwo obrotu prawnego

Jednym z kluczowych zagadnień była implementacja systemu e-Doręczeń oraz jego wpływ na funkcjonowanie urzędów. ZPP monitorował proces wdrażania nowych obowiązków oraz sygnalizował problemy organizacyjne i techniczne zgłaszane przez JST.

W szczególności wskazywano na:

- konieczność zapewnienia stabilności systemu teleinformatycznego,
- potrzebę jasnych wytycznych dotyczących archiwizacji i obiegu dokumentów,
- zapewnienie odpowiedniego wsparcia technicznego dla mniejszych jednostek,
- ryzyko zwiększenia obciążeń organizacyjnych w okresie przejściowym.

ZPP podkreślał, że e-Doręczenia stanowią istotny element budowy bezpiecznego i nowoczesnego obrotu prawnego, jednak ich skuteczne funkcjonowanie wymaga pełnej interoperacyjności z systemami dziedzicznymi wykorzystywanymi przez JST.

Krajowy System Cyberbezpieczeństwa i obowiązki JST

W toku prac analizowano również projektowane zmiany w ustawie o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa. ZPP zwracał uwagę, że rozszerzanie katalogu podmiotów objętych obowiązkami w zakresie cyberbezpieczeństwa powinno być powiązane z adekwatnym wsparciem finansowym i organizacyjnym.

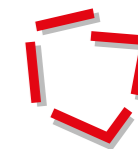
Strona samorządowa wskazywała, że:

- jednostki powiatowe nie dysponują rozbudowanymi zespołami IT,
- rosnące wymagania w zakresie bezpieczeństwa teleinformatycznego generują znaczące koszty,
- konieczne jest uproszczenie procedur raportowania incydentów i doprecyzowanie zakresu odpowiedzialności.

ZPP postulował zapewnienie środków na podnoszenie kompetencji kadr oraz na modernizację infrastruktury teleinformatycznej w JST.

Interoperacyjność rejestrów i dostęp do danych

Istotnym zagadnieniem pozostawała kwestia interoperacyjności systemów teleinformatycznych administracji publicznej oraz dostępu JST do rejestrów centralnych. ZPP podkreślał, że sprawna wymiana danych pomiędzy systemami jest warunkiem efektywnej realizacji zadań publicznych.

Wskazywano na potrzebę:

- uproszczenia procedur integracji systemów lokalnych z rejestrami państwowymi,
- ograniczenia obowiązku wielokrotnego wprowadzania tych samych danych,
- zapewnienia jednoznacznych podstaw prawnych do przetwarzania danych.

Związek postulował konsekwentne wdrażanie zasady „jednorazowości danych” oraz eliminowanie zbędnych obciążeń administracyjnych.

Elektronizacja procedur administracyjnych

W analizowanym okresie kontynuowano prace nad elektronizacją kolejnych procedur administracyjnych, w tym w obszarze komunikacji, geodezji oraz spraw obywatelskich. ZPP wskazywał, że cyfryzacja powinna prowadzić do realnego uproszczenia procedur, a nie jedynie do ich odwzorowania w formie elektronicznej.

Podkreślano, że skuteczna transformacja cyfrowa wymaga:

- standaryzacji procesów,
- szkolenia pracowników administracji,
- zapewnienia odpowiednich narzędzi informatycznych,
- stabilnych źródeł finansowania utrzymania systemów.

ZPP akcentował również konieczność uwzględnienia potrzeb osób wykluczonych cyfrowo oraz zachowania równoległych kanałów obsługi obywateli.

Petycja w sprawie obowiązkowych służbowych adresów e-mail

Związek Powiatów Polskich zajął negatywne stanowisko wobec petycji dotyczącej obowiązkowego posiadania i publikowania służbowych adresów poczty elektronicznej radnych oraz pracowników samorządowych.

W opinii ZPP proponowane rozwiązanie:

- wykracza poza zakres informacji publicznej i ingeruje w wewnętrzną organizację pracy urzędów,
- narusza istotę wolnego mandatu radnego,
- generuje znaczne obciążenia organizacyjne,
- zwiększa ryzyko zagrożeń cyberbezpieczeństwa,
- rodzi wątpliwości w zakresie ochrony danych osobowych i statusu korespondencji.

Związek wskazał, że dostępność administracji dla obywateli może być realizowana poprzez istniejące narzędzia – adresy ogólne, formularze kontaktowe, biura obsługi interesanta czy system e-Doręczeń – bez konieczności wprowadzania ustawowego obowiązku publikowania indywidualnych adresów e-mail.

ZPP zarekomendował zakończenie prac nad petycją i odstąpienie od inicjatywy legislacyjnej w proponowanym zakresie.

Ochrona danych i odpowiedzialność JST

W toku prac poruszano kwestie związane z ochroną danych osobowych w kontekście rosnącej liczby systemów teleinformatycznych oraz integracji baz danych. ZPP wskazywał na potrzebę jasnego rozdziału odpowiedzialności pomiędzy administratorami systemów centralnych a jednostkami samorządu terytorialnego. Podnoszono, że:

- JST nie powinny ponosić odpowiedzialności za błędy systemów centralnych,
- konieczne jest zapewnienie czytelnych zasad współadministrowania danymi,
- zmiany legislacyjne powinny być poprzedzone analizą skutków dla bezpieczeństwa informacji.

Finansowanie projektów cyfryzacyjnych

Ważnym elementem prac było monitorowanie wykorzystania środków z programów krajowych i europejskich przeznaczonych na cyfryzację administracji. ZPP wskazywał, że projekty inwestycyjne powinny uwzględniać nie tylko koszty wdrożenia, ale również koszty utrzymania systemów w kolejnych latach.

Strona samorządowa postulowała:

- uproszczenie procedur aplikacyjnych,
- większą elastyczność w zakresie kwalifikowalności wydatków,
- zapewnienie długoterminowej stabilności finansowania.

PODSUMOWANIE

Działania Związku Powiatów Polskich w obszarze społeczeństwa informacyjnego i cyfryzacji koncentrowały się na:

- ✓ monitorowaniu wdrażania systemu e-Doręczeń,
- ✓ opiniowaniu zmian w krajowym systemie cyberbezpieczeństwa,
- ✓ wspieraniu interoperacyjności rejestrów publicznych,
- ✓ promowaniu elektronizacji procedur administracyjnych,
- ✓ ochronie interesów JST w zakresie odpowiedzialności za dane i systemy teleinformatyczne,
- ✓ zabieganiu o stabilne finansowanie transformacji cyfrowej.

ZPP konsekwentnie podkreślał, że skuteczna cyfryzacja administracji publicznej powinna łączyć bezpieczeństwo, interoperacyjność i realne uproszczenie procedur z poszanowaniem autonomii organizacyjnej jednostek samorządu terytorialnego.

2.8. Energia, klimat i ochrona środowiska

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w obszarze energii, klimatu i ochrony środowiska koncentrowała się na aktywnym udziale w pracach Zespołu ds. Energii, Klimatu i Środowiska KWRiST, opiniowaniu licznych projektów ustaw i rozporządzeń, monitorowaniu procesu transformacji energetycznej oraz sygnalizowaniu ryzyk legislacyjnych i finansowych dla jednostek samorządu terytorialnego.

Zakres prac obejmował zarówno zagadnienia związane z odnawialnymi źródłami energii, efektywnością energetyczną i rynkiem mocy, jak również kwestie gospodarki wodnej, ochrony przyrody, łowiectwa, systemu kaucyjnego, usuwania azbestu czy regulacji dotyczących hałasu.

Energetyka wiatrowa – inwestycje lądowe i morskie

Jednym z kluczowych tematów była nowelizacja ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, przewidująca m.in. zmniejszenie minimalnej odległości turbin od zabudowy do 500 metrów.

ZPP zgłosił uwagi dotyczące:

- obowiązku planistycznego gmin sąsiednich, który może prowadzić do sporów i blokowania inwestycji,
- ograniczeń w zakresie mocy instalacji wykorzystywanych przez gminy,
- niejednoznaczności przepisów dotyczących relacji między MPZP a ustawową minimalną odległością.

Równolegle analizowano projekt ustawy dotyczący promowania wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.

ZPP zwrócił uwagę na nieprecyzyjne pojęcie „uproszczonej lokalizacji instalacji OZE” oraz zaproponował włączenie poziomu powiatowego do procesu opiniowania planów obszarów przyspieszonego rozwoju OZE. Postulat ten spotkał się z pozytywnym odbiorem strony rządowej.

Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu (KPEiK)

Ważnym elementem prac była dyskusja nad projektem Krajowego Planu w dziedzinie Energii i Klimatu do 2030 r. z perspektywą do 2040 r., określającego kierunki transformacji energetycznej w pięciu wymiarach unii energetycznej.

Podczas posiedzeń omawiano m.in.:

- potencjał energetyki wiatrowej na lądzie,
- rolę biomasy w systemie ciepłowniczym,
- wyzwania regionów silnie uzależnionych od energetyki węglowej,
- bezpieczeństwo energetyczne i wpływ transformacji na ceny energii.

ZPP monitorował proces konsultacji oraz postulował prowadzenie dialogu z samorządami szczególnie dotkniętymi skutkami transformacji.

Efektywność energetyczna – ryzyka wdrożeniowe

Związek Powiatów Polskich zgłosił obszerne uwagi do projektu nowelizacji ustawy o efektywności energetycznej, wskazując na:

- niejasny zakres podmiotowy nowych obowiązków,
- możliwe kolizje z przepisami Prawa zamówień publicznych,
- nierealne terminy raportowania i planowania,
- wątpliwości co do zasad corocznej redukcji zużycia energii.

Rynek mocy i mechanizmy wsparcia

Strona samorządowa pozytywnie zaopiniowała projekt nowelizacji ustawy o rynku mocy, wprowadzający mechanizm aukcji dogrywkowych w celu utrzymania bezpieczeństwa dostaw energii.

Pozytywną rekomendację uzyskał również projekt zmian w przepisach dotyczących wsparcia odbiorców energii elektrycznej i ciepła, w tym modyfikacji zasad wypłaty bonu ciepłowniczego.

Biogaz komunalny i Fundusz Modernizacyjny

Podczas posiedzeń KWRiST przedstawiono informację o zatwierdzeniu przez Europejski Bank Inwestycyjny inwestycji z Funduszu Modernizacyjnego, obejmujących m.in. wsparcie rozwoju biogazu komunalnego kwotą 1 mld zł. Program przewiduje finansowanie w formie dotacji (40%) oraz pożyczek. ZPP wskazywał na znaczenie tej inicjatywy dla gospodarki odpadami komunalnymi i transformacji energetycznej JST.

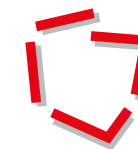
Azbest – nowe obowiązki i finansowanie

Projekt ustawy o wyrobach zawierających azbest, przewidujący m.in. przekazanie starostom kompetencji do wydawania zezwoleń na usuwanie azbestu, był przedmiotem szerokiej dyskusji.

ZPP zgłosił ponad 30 uwag, w tym dotyczących:

- zakresu nowych obowiązków,
- funkcjonowania Bazy Azbestowej,
- zabezpieczenia finansowania działań.

W toku dyskusji podnoszono ryzyko ograniczenia środków na realizację programu.

Gospodarka wodna i taryfy

Znaczną część prac KWRiST zajmowały projekty nowelizacji Prawa wodnego oraz ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków. Dyskusja koncentrowała się wokół:

- taryf progresywnych,
- zakresu nadzoru nad samorządami,
- kosztów wdrożenia nowych regulacji,
- implementacji dyrektywy kąpieliskowej.

ZPP sygnalizował potrzebę zapewnienia odpowiedniego *vacatio legis* oraz pełnej oceny skutków regulacji dla JST.

Ochrona przyrody i łowiectwo

ZPP zabiegał o skierowanie do KWRiST projektów dotyczących listy gatunków zwierząt łownych oraz zgłaszał potrzebę włączenia przedstawicieli samorządów w prace Zespołu ds. reformy łowiectwa.

Wskazywano na problemy JST związane z:

- interwencjami wobec dzikich zwierząt w terenach zurbanizowanych,
- funkcjonowaniem przepisów Prawa łowieckiego w kontekście bezpieczeństwa publicznego.

Hałas i zgromadzenia publiczne

ZPP przedstawił stanowisko do propozycji zmian art. 157 Prawa ochrony środowiska, dotyczących możliwości określania przez rady gmin zasad organizacji wydarzeń emitujących hałas.

Związek:

- nie sprzeciwił się kierunkowi zmian,
- wskazał na ryzyko kolizji z ustawą o zgromadzeniach,
- postulował doprecyzowanie zakresu regulacji,
- zwrócił uwagę na potrzebę konsultacji z Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

Podniesiono również ryzyko nadmiernej formalizacji uchwał oraz potencjalnych sporów interpretacyjnych.

Rejestracja jednostek pływających

W toku prac nad nowelizacją przepisów dotyczących rejestracji jachtów i innych jednostek pływających ZPP zgłosił uwagi dotyczące m.in.:

- zasad doręczeń w systemie REJA24,
- niespójności pojęć „zakaz” i „ograniczenie”,
- problemów praktycznych związanych z katalogiem pism w systemie.

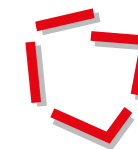
Część uwag została uwzględniona przez projektodawcę.

PODSUMOWANIE

W analizowanym okresie Związek Powiatów Polskich aktywnie uczestniczył w procesie legislacyjnym w obszarze energii, klimatu i ochrony środowiska, koncentrując się na:

- ✓ ochronie autonomii samorządów w procesie planowania energetycznego,
- ✓ monitorowaniu transformacji energetycznej i jej skutków dla JST,
- ✓ sygnalizowaniu ryzyk wdrożeniowych nowych regulacji,
- ✓ zabieganiu o stabilne finansowanie działań środowiskowych,
- ✓ zapewnieniu zgodności przepisów z zasadami poprawnej legislacji.

Działania ZPP miały na celu zapewnienie, aby proces transformacji energetyczno-klimatycznej był prowadzony w sposób uwzględniający realne możliwości organizacyjne i finansowe jednostek samorządu terytorialnego oraz sprzyjał zrównoważonemu rozwojowi lokalnych wspólnot.

2.9. Obszary wiejskie, wieś i rolnictwo

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w tym obszarze koncentrowała się na pracach Zespołu ds. Obszarów Wiejskich, Wsi i Rolnictwa KWRiST, opiniowaniu projektów ustaw i rozporządzeń, monitorowaniu wdrażania instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej oraz reagowaniu na problemy praktyczne zgłaszane przez jednostki samorządu terytorialnego.

Zakres prac obejmował w szczególności kwestie zdrowia zwierząt, organizacji Krajowego Rejestru Oznakowanych Psów i Kotów, humanitarnego odławiania dzików na terenach zurbanizowanych, a także finansowania infrastruktury wodno-ściekowej na obszarach wiejskich.

Ustawa o zdrowiu zwierząt

Jednym z kluczowych tematów była nowa ustawa o zdrowiu zwierząt, mająca na celu transpozycję przepisów prawa Unii Europejskiej oraz uporządkowanie krajowych zasad zwalczania chorób zwierząt.

Projekt określał m.in.:

- właściwość krajowych organów w zakresie ochrony zdrowia zwierząt,
- zasady zwalczania chorób zwierząt (w tym w odniesieniu do zwierząt dzikich),
- kwestie odszkodowań,
- sankcje za naruszenie przepisów.

Związek zakwestionował możliwość przeniesienia na zarządców dróg publicznych – w tym w znacznej części na JST – kosztów realizacji nakazów budowy przeszkód technicznych (ogrodzeń, zabezpieczeń, zapór), mających służyć zwalczaniu ASF.

ZPP wskazał, że:

- zwalczanie chorób zwierząt jest zadaniem administracji rządowej,
- nakładanie kosztów na JST stanowiłoby nieuzasadnione obciążenie finansowe,
- działania wykonywane na polecenie organów administracji rządowej powinny być finansowane z budżetu państwa.

Resort rolnictwa podtrzymał swoje stanowisko, podkreślając konieczność współdziałania wszystkich szczebli administracji w walce z ASF.

Rekultywacja gruntów popowodziowych

Na wniosek ZPP przedmiotem obrad KWRiST była również kwestia rekultywacji gruntów popowodziowych. Samorządy zgłaszały wątpliwości dotyczące:

- statusu strony w postępowaniu rekultywacyjnym,
- zakresu wymaganych opinii rzeczoznawców,
- określania terminów zakończenia rekultywacji.

ZPP zwracał uwagę, że przestarzałe przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych nie przystają do aktualnych realiów oraz powodują praktyczne trudności w prowadzeniu postępowań administracyjnych. W toku dyskusji potwierdzono, że trwają prace nad nowelizacją przepisów, przy udziale przedstawicieli środowiska samorządowego.

Działania ZPP miały na celu wypracowanie rozwiązań pozwalających sprawnie i zgodnie z prawem przywracać funkcje użytkowe terenów dotkniętych klęskami żywiołowymi.

Krajowy Rejestr Oznakowanych Psów i Kotów (KROPIK)

Istotnym zagadnieniem pierwszego kwartału 2025 r. był projekt ustawy o Krajowym Rejestrze Oznakowanych Psów i Kotów.

Cel projektu to stworzenie centralnego rejestru umożliwiającego:

- ograniczenie bezdomności zwierząt,
- identyfikację właścicieli,
- usprawnienie kontroli szczepień przeciwko wściekliznie,
- wsparcie gmin w realizacji ustawowych obowiązków.

W toku prac sporne były dwa zasadnicze zagadnienia:

Termin wdrożenia systemu

Projekt przewidywał maksymalny termin 3 lat na uruchomienie rejestru. Strona samorządowa wskazywała, że tak odległy termin nie odpowiada skali problemu oraz kosztom ponoszonym przez gminy.

Ostatecznie projekt uzyskał pozytywną opinię z uwagą o konieczności możliwie szybkiego wdrożenia systemu.

Uprawnienia kontrolne gmin

Wprowadzono możliwość kierowania przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast pouczeń oraz wzywania mieszkańców do składania deklaracji o liczbie zwierząt podlegających rejestracji, pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Dyskusja uwzględniała również stanowisko Najwyższej Izby Kontroli oraz przyszłe wymogi unijne w zakresie interoperacyjności rejestrów.

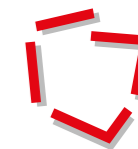
Humanitarne odławianie dzików w miastach

W analizowanym okresie przedmiotem dyskusji była również kwestia odławiania dzików na terenach zurbanizowanych w kontekście obowiązujących przepisów związanych z ASF.

Strona rządowa wskazała, że:

- obowiązek uśmiercania odłowionych dzików wynika z przepisów unijnych,
- brak jest możliwości ich przemieszczania do innych regionów,
- trwają prace nad rozwiązaniami praktycznymi, w tym w zakresie finansowania i dostosowania przepisów Prawa łowieckiego.

Zagadnienie to ma istotne znaczenie dla powiatów i miast, w których występują napięcia społeczne związane z obecnością dzikiej zwierzyny.

Infrastruktura wodno-ściekowa i środki unijne

W toku prac KWRiST omawiano realizację inwestycji B.3.1.1 „Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich” w ramach KPO oraz kwestie finansowania infrastruktury wodno-kanalizacyjnej ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Dyskusja koncentrowała się na:

- zapewnieniu ciągłości finansowania inwestycji,
- koordynacji środków krajowych i europejskich,
- roli samorządów w realizacji zadań infrastrukturalnych na terenach wiejskich,
- instrumentach wsparcia w ramach WPR i PROW.

KWRiST pozytywnie zaopiniowała projekty zmian w wytycznych i rozporządzeniach dotyczących wsparcia w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Zmiany dotyczyły m.in.:

- interwencji w sektorze owoców i warzyw,
- operacji typu „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych”,
- operacji typu „Gospodarka wodno-ściekowa”.

Rozwiązania te mają istotne znaczenie dla rozwoju infrastruktury technicznej i poprawy warunków życia na obszarach wiejskich.

PODSUMOWANIE

W tematyce obszarów wiejskich, wsi i rolnictwa Związek Powiatów Polskich koncentrował się na:

- ✓ ochronie interesów finansowych JST w kontekście zwalczania chorób zwierząt,
- ✓ dopracowaniu zasad funkcjonowania KROPIK,
- ✓ monitorowaniu problemów związanych z ASF i obecnością dzików w miastach,
- ✓ zapewnieniu stabilnego finansowania infrastruktury wodno-ściekowej,
- ✓ opiniowaniu instrumentów wsparcia w ramach WPR i PROW.

Działania ZPP miały na celu zapewnienie, aby regulacje dotyczące obszarów wiejskich były wdrażane z poszanowaniem kompetencji i możliwości finansowych jednostek samorządu terytorialnego oraz sprzyjały zrównoważonemu rozwojowi lokalnych wspólnot.

2.10. Sprawy międzynarodowe, Unia Europejska i polityka regionalna

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w tym obszarze koncentrowała się na pracach Zespołu ds. Międzynarodowych, Unii Europejskiej i Polityki Regionalnej KWRiST, monitorowaniu wdrażania Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji oraz Społecznego Funduszu Klimatycznego, a także na opiniowaniu projektów dokumentów strategicznych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju kraju.

ZPP aktywnie uczestniczył w dyskusjach dotyczących kształtu nowej perspektywy finansowej UE po 2027 r., roli samorządów w systemie zarządzania funduszami europejskimi oraz wykorzystania instrumentów finansowych, w tym partnerstwa publiczno-prywatnego.

Fundusz Bezpieczeństwa i Obronności w ramach KPO

Na posiedzeniu KWRiST omawiano projekt ustawy o wdrażaniu Funduszu Bezpieczeństwa i Obronności w ramach KPO, realizujący kamień milowy A12L inwestycji A2.7.1.

Projekt przewiduje skierowanie środków z części pożyczkowej KPO na dokapitalizowanie spółki specjalnego przeznaczenia utworzonej przez Bank Gospodarstwa Krajowego, która następnie będzie udzielała wsparcia w obszarze bezpieczeństwa i odporności państwa.

KWRiST pozytywnie zaopiniowała ten projekt. Strona samorządowa nie zgłosiła uwag, monitorując jednocześnie wpływ nowych instrumentów na system finansów publicznych i relacje między administracją rządową a samorządową.

Instrumenty pomocy publicznej i mapa pomocy regionalnej

W okresie sprawozdawczym strona samorządowa KWRiST pozytywnie zaopiniowała projekty rozporządzeń dotyczących:

- udzielania pomocy *de minimis* na rozwój infrastruktury szerokopasmowej i wsparcie przedsiębiorców telekomunikacyjnych,
- zmian w zasadach udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027,
- wsparcia ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

ZPP podkreślał znaczenie stabilnych i przejrzystych reguł pomocy publicznej dla planowania inwestycji lokalnych i regionalnych oraz dla utrzymania konkurencyjności gospodarczej regionów.

Program „Zielona Transformacja Miast” – środki z KPO

We wrześniu 2025 r. przedstawiono informację o stanie wdrażania programu „Zielona Transformacja Miast”, finansowanego ze środków KPO.

Wdrożenie programu powierzono Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Do końca kwietnia 2025 r. złożono ponad 3100 wniosków o łącznej wartości przekraczającej 28 mld zł, z czego blisko 1000 uzyskało pozytywne decyzje kredytowe na kwotę ponad 8 mld zł.

Największy udział w zakontraktowanych projektach miały inwestycje z zakresu:

- gospodarki wodno-kanalizacyjnej,
- efektywności energetycznej budynków,
- zeroemisyjnego transportu publicznego,
- rewitalizacji i zazieleniania przestrzeni miejskiej.

ZPP monitorował realizację programu, wskazując na jego znaczenie dla modernizacji infrastruktury komunalnej i osiągnięcia celów klimatycznych.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji

Przedstawiono również stan wdrażania środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, realizowanego w pięciu regionach kraju.

Łączna alokacja wynosi blisko 4 mld euro, z czego ponad połowa przypada na województwo śląskie. Na koniec sierpnia 2025 r. zakontraktowano środki o wartości blisko 10 mld zł.

ZPP zwracał uwagę na konieczność sprawnego wydatkowania środków finansowanych z instrumentu NextGenerationEU oraz na znaczenie właściwego przygotowania projektów w regionach objętych transformacją gospodarczą.

Przyszłość polityki spójności po 2027 r.

W toku prac przedstawiono wstępne założenia nowej polityki spójności UE po 2027 r.

Komisja Europejska zaproponowała konsolidację budżetu wokół czterech głównych obszarów oraz przygotowanie jednego planu partnerstwa krajowego i regionalnego dla każdego państwa członkowskiego. Proponowana aloka-

cja dla Polski przekracza 123 mld euro, co stanowi najwyższą kwotę wśród państw UE.

ZPP podkreślał potrzebę zachowania zasady partnerstwa i wielopoziomowego zarządzania, w tym realnego udziału JST w procesie programowania i wdrażania funduszy.

Strategia Rozwoju Polski do 2035 r.

W październiku i listopadzie 2025 r. przedmiotem prac był projekt Strategii Rozwoju Polski do 2035 r. Dokument określa cztery cele strategiczne, 17 priorytetów oraz 88 kierunków działań, obejmujących m.in. kwestie demograficzne, konkurencyjność gospodarki, bezpieczeństwo państwa oraz zrównoważony rozwój terytorialny.

ZPP przekazał kilkadziesiąt szczegółowych uwag, wskazując w szczególności na:

- potrzebę zapewnienia spójności celów strategicznych z polityką finansową państwa,
- znaczenie stabilnych źródeł finansowania realizacji celów,
- rolę dokumentu w procesie ubiegania się o środki unijne.

Dyskusja dotyczyła również Obszarów Strategicznej Interwencji oraz mechanizmów koordynacji polityk publicznych na poziomie krajowym i regionalnym.

Spółeczny Fundusz Klimatyczny – plan społeczno-klimatyczny

Kontynuowano prace nad projektem ustawy o zasadach realizacji planu społeczno-klimatycznego (UC102), wdrażającego Społeczny Fundusz Klimatyczny.

ZPP zgłosił uwagi dotyczące w szczególności trybu opiniowania wytycznych wykonawczych oraz zapewnienia udziału podmiotów reprezentujących JST w procesie wdrażania Funduszu.

W toku dyskusji podnoszono również kwestię roli samorządów województw jako potencjalnych instytucji pośredniczących oraz potrzebę doprecyzowania mechanizmów współpracy między poziomem krajowym i regionalnym.

Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP)

W grudniu 2025 r. zainaugurowano program współpracy na rzecz wzmocnienia wykorzystania formuły partnerstwa publiczno-prywatnego w jednostkach samorządu terytorialnego.

Podpisany przez Związek Powiatów Polskich z Ministerstwem Funduszy i Rozwoju Regionalnego list intencyjny zakłada m.in.:

- działania edukacyjne i promocyjne,
- wsparcie przygotowania projektów PPP,
- opracowywanie analiz rynku,
- łączenie formuły PPP z funduszami europejskimi.

ZPP wskazywał, że w warunkach rosnących potrzeb inwestycyjnych i ograniczeń finansowych PPP może stanowić istotne uzupełnienie środków unijnych i krajowych.

PODSUMOWANIE

W obszarze spraw międzynarodowych, Unii Europejskiej i polityki regionalnej Związek Powiatów Polskich koncentrował się na:

- ✓ monitorowaniu wdrażania KPO oraz funduszy powiązanych z transformacją energetyczną i społeczną,
- ✓ opiniowaniu projektów aktów prawnych dotyczących pomocy publicznej i zarządzania funduszami UE,
- ✓ aktywnym udziale w pracach nad Strategią Rozwoju Polski do 2035 r.,
- ✓ zabieganiu o utrzymanie silnej roli JST w systemie polityki spójności,
- ✓ promowaniu partnerstwa publiczno-prywatnego jako instrumentu rozwoju lokalnego.

Działania ZPP miały na celu zapewnienie, aby polityka regionalna i instrumenty unijne były realizowane z poszanowaniem zasady partnerstwa oraz z uwzględnieniem potrzeb i możliwości jednostek samorządu terytorialnego.

2.11. Statystyka publiczna

W okresie sprawozdawczym działalność Związku Powiatów Polskich w tym obszarze koncentrowała się na pracach Zespołu ds. Statystyki Publicznej KWRiST oraz na inicjatywie strony samorządowej dotyczącej ujednoczenia sposobu określania liczby mieszkańców jednostek samorządu terytorialnego.

Kluczowym zagadnieniem była propozycja wprowadzenia jednolitej definicji liczby mieszkańców powiatu, gminy i województwa w ustawach ustrojowych, w oparciu o dane ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii.

Ujednoczenie definicji liczby mieszkańców JST

Strona samorządowa zaproponowała, aby w ustawach o samorządzie gminnym, powiatowym i województwa wprowadzić przepis stanowiący, że ilekroć mowa jest o liczbie mieszkańców danej jednostki, należy przez to rozumieć liczbę osób zamieszkujących ją według ostatnich dostępnych danych ogłoszonych przez Prezesa GUS.

Celem propozycji było:

- wyeliminowanie rozbieżności interpretacyjnych,
- uporządkowanie systemu prawnego,
- zapewnienie jednolitej metodologii dla przepisów odwołujących się do liczby mieszkańców.

ZPP wskazywał, że obecnie w systemie prawnym funkcjonuje wiele regulacji, które odwołują się do liczby mieszkańców bez wskazania źródła danych lub przyjmują odmienne metody jej ustalania, co prowadzi do chaosu interpretacyjnego i problemów praktycznych.

Skutki ustrojowe i organizacyjne

W toku dyskusji podkreślano, że brak jednoznacznej definicji liczby mieszkańców ma wymierne konsekwencje dla funkcjonowania JST. Dotyczy to w szczególności:

- liczby zastępców organu wykonawczego,
- poziomu wynagrodzeń osób pełniących funkcje publiczne,
- kwalifikowania jednostek do określonych kategorii ustawowych.

Szczególne problemy pojawiają się w jednostkach znajdujących się w pobliżu progów ustawowych (np. 100 tys. mieszkańców), gdzie wahania liczby ludności w trakcie kadencji mogą wywoływać skutki organizacyjne i finansowe.

Jednocześnie zwracano uwagę, że dane ewidencyjne nie zawsze oddają rzeczywistą liczbę osób korzystających z usług publicznych w danej jednostce, co ma znaczenie przy planowaniu zadań i alokacji środków.

Wyjątki – w szczególności Kodeks wyborczy

W trakcie obrad KWRiST wskazano, że wprowadzenie generalnej definicji liczby mieszkańców wymagałoby jednoczesnego określenia wyjątków.

Przedstawiciele Krajowego Biura Wyborczego podkreślili, że Kodeks wyborczy postępuje się kategorią liczby wyborców ustalonej na podstawie Centralnego Rejestru Wyborców, co uzasadnia zachowanie odrębnych regulacji w tym zakresie.

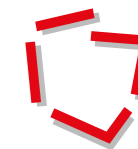
Strona samorządowa wskazywała na konieczność precyzyjnego określenia takich wyjątków już na etapie projektowania przepisów ogólnych.

Nowa metodyka szacowania ludności – prace GUS

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego potwierdził, że problem ustalania liczby ludności ma charakter wielowymiarowy i wymaga systemowych rozwiązań.

GUS prowadzi prace nad nową metodyką szacowania ludności, uwzględniającą zarówno potrzeby krajowe, jak i regulacje unijne. Wskazano, że obowiązujące rozporządzenie (UE) nr 1260/2013 utraci moc w 2028 r., a nowe przepisy unijne będą wymagały dostosowania krajowego podejścia do liczenia ludności.

Zaprezentowano również informacje o eksperymentalnych pracach polegających na łączeniu danych z kilkunastu rejestrów administracyjnych w celu identyfikacji tzw. „śladów życia”. Analizy te pozwalają uzyskać alternatywne szacunki liczby ludności, uwzględniające m.in. osoby przebywające czasowo w danej jednostce czy uchodźców.

Rozważano także wykorzystanie danych operatorów telefonii komórkowej oraz opracowanie macierzy różnych definicji ludności (np. ludność dzienna, nocna), co mogłoby lepiej odpowiadać zróżnicowanym potrzebom JST.

Konieczność oceny skutków finansowych

Przedstawiciel Ministerstwa Finansów zwrócił uwagę, że procedowanie zmian wymaga szczególnej oceny skutków regulacji, w tym skutków finansowych.

Zmiana definicji liczby mieszkańców może wpływać na liczne akty prawne, w tym regulacje mające bezpośredni wpływ na dochody i wydatki JST.

Wymaga to:

- inwentaryzacji przepisów odwołujących się do liczby mieszkańców,
- oszacowania konsekwencji finansowych,
- analizy wpływu na system finansów publicznych.

Ostatecznie kierunkowo pozytywnie zaopiniowano propozycję strony samorządowej KWRiST, wskazując na konieczność dalszych prac roboczych i pogłębionych analiz.

PODSUMOWANIE

W obszarze statystyki publicznej Związek Powiatów Polskich koncentrował się na:

- ✓ inicjowaniu prac nad ujednoczeniem definicji liczby mieszkańców JST,
- ✓ wskazywaniu skutków ustrojowych i organizacyjnych obecnych rozwiązań,
- ✓ prowadzeniu dialogu z GUS w zakresie nowej metodyki szacowania ludności,
- ✓ podkreśleniu konieczności rzetelnej oceny skutków finansowych proponowanych zmian.

Działania ZPP miały na celu uporządkowanie systemu prawnego w zakresie wykorzystania danych statystycznych, zwiększenie przejrzystości regulacji oraz dostosowanie metod ustalania liczby ludności do rzeczywistych potrzeb jednostek samorządu terytorialnego.

1.1. Administracja rządowa

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich konsekwentnie rozwijał współpracę z administracją rządową, pełniąc rolę partnera instytucjonalnego w działaniach informacyjnych, konsultacyjnych, wdrożeniowych i promocyjnych skierowanych do jednostek samorządu terytorialnego. Współpraca ta obejmowała zarówno ministerstwa i urzędy centralne, jak i wyspecjalizowane agencje oraz fundusze państwowe. Działania ZPP koncentrowały się przede wszystkim na upowszechnianiu informacji istotnych dla powiatów oraz miast na prawach powiatu, wspieraniu procesów konsultacyjnych oraz wzmacnianiu udziału JST w programach krajowych i europejskich.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Jednym z kluczowych partnerów ZPP w 2025 r. było Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Współpraca miała wielowymiarowy charakter.

ZPP wspierał resort w promocji konsultacji społecznych dotyczących nowych Wieloletnich Ram Finansowych Programu Interreg Europa, a także w upowszechnianiu informacji o możliwościach korzystania przez JST z programów Interreg: Region Morza Bałtyckiego, Europa Środkowa oraz Interreg Europa. Związek angażował się również w promocję spotkań organizowanych przez Ministerstwo w maju 2025 r. w ramach programu Interreg Europa 2021-2027.

Istotnym elementem współpracy było zawarcie porozumienia dotyczącego wzmocnienia wykorzystania formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w JST. Dokument zakłada m.in. prowadzenie szeroko zakrojonych działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie PPP, wsparcie samorządów w przygotowywaniu i reali-

zacji projektów, opracowywanie analiz rynku PPP, uwzględnianie tej formuły w dokumentach strategicznych oraz poszukiwanie synergii między PPP a funduszami europejskimi. W konsekwencji ZPP aktywnie wspierał resort w promocji działań związanych z rozwojem partnerstwa publiczno- prywatnego w samorządach.

Ponadto Związek upowszechniał informacje o pilotażowym programie usamodzielniania młodzieży z pieczy zastępczej, realizowanym w ramach konkursu finansowanego ze środków FERS.

Ministerstwo Cyfryzacji

W 2025 roku współpraca z Ministerstwem Cyfryzacji koncentrowała się na zagadnieniach transformacji cyfrowej, zarządzania danymi oraz bezpieczeństwa informacji.

ZPP wspierał promocję projektu realizowanego w ramach południowokoreańskiego programu „2025 K-City Program For Smart City And Smart Solution”, wdrażanego i finansowanego przez rząd Republiki Korei, upowszechniając informacje o możliwościach udziału JST w przedsięwzięciach z zakresu smart city.

Związek angażował się także w działania związane z oceną stosowania w Polsce rozporządzenia Data Governance Act (2022/868), wspierając proces gromadzenia opinii i doświadczeń JST w zakresie zarządzania danymi.

Równolegle prowadzona była współpraca w obszarze szeroko rozumianej cyfryzacji administracji samorządowej, w tym modernizacji usług publicznych oraz wzmacniania standardów bezpieczeństwa informacji w JST.

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

ZPP wspierał Ministerstwo Rozwoju i Technologii w promocji konkursu „Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości 2025”, zachęcając jednostki samorządu terytorialnego do udziału w inicjatywie prezentującej dobre praktyki w zakresie wspierania przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego na poziomie lokalnym i regionalnym.

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Współpraca z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczyła promocji drugiego naboru wniosków w ramach Krajowego Planu Odbudowy, obejmującego modernizację energetyczną bibliotek i domów kultury. ZPP upowszechniał wśród powiatów i miast na prawach powiatu informacje o warunkach naboru, wspierając JST w dostępie do środków przeznaczonych na poprawę efektywności energetycznej infrastruktury kulturalnej.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Związek wspierał Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w promocji głosowania nad wyborem hasła promującego ekonomię społeczną w Polsce, angażując środowisko samorządowe w działania na rzecz wzmocnienia sektora ekonomii społecznej.

Główny Urząd Statystyczny

W 2025 r. ZPP wielokrotnie współpracował z Głównym Urzędem Statystycznym. Działania obejmowały promocję kolejnych edycji Badania Koniunktury w Gospodarstwach Rolnych (AK-R), realizowanych w styczniu 2025 r. oraz w dalszej części roku, a także upowszechnianie informacji o publikacji „Koniunktura w gospodarstwach rolnych w II półroczu 2024 r. Raport wojewódzki 2025”.

ZPP, wykorzystując własne kanały komunikacyjne, wspierał GUS w dotarciu do JST i interesariuszy lokalnych, wzmacniając jakość i reprezentatywność badań statystycznych.

Urząd Zamówień Publicznych

Związek wspierał Urząd Zamówień Publicznych w promocji konsultacji publicznych dotyczących oceny trzech dyrektyw UE regulujących udzielanie zamówień publicznych. Działania te miały na celu włączenie JST w proces formułowania stanowiska wobec przepisów o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania administracji publicznej.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Współpraca z PFRON dotyczyła promocji naboru do Forum Dialogu – ciała konsultacyjno-doradczego Prezesa Zarządu PFRON, stanowiącego platformę współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami. ZPP wspierał proces informowania JST o możliwościach zaangażowania się w działania Funduszu.

Biuro Rzecznika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych

ZPP współpracował z Biurem Rzecznika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w zakresie promocji projektu dotyczącego standaryzacji modelu zatrudnienia wspomaganego w Polsce, upowszechniając informacje istotne z punktu widzenia powiatów jako organizatorów wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Związek wspierał NFOŚiGW w promocji konsultacji założeń programów dedykowanych jednostkom samorządu terytorialnego, umożliwiając JST aktywny udział w kształtowaniu instrumentów finansowych z obszaru ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

W 2025 r. ZPP wspierał Polską Agencję Żeglugi Powietrznej w promocji konkursu mającego na celu wyłonienie partnerów samorządowych do utworzenia dziewięciu Centrów Kompetencji związanych z rynkiem bezzałogowych statków powietrznych. Działania te wpisywały się w rozwój nowoczesnych technologii i innowacyjnych specjalizacji regionalnych.

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Współpraca z ORE obejmowała promocję projektu „Budowa skoordynowanego systemu pomocy specjalistycznej opartego na Specjalistycznych Centrach Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW)”, w tym II edycji konkursu grantowego skierowanego do JST.

Bank Gospodarstwa Krajowego

ZPP współpracował z BGK przy ustalaniu zagadnień merytorycznych, organizacji i promocji XVIII Ogólnopolskiej Konferencji BGK dla JST (23–24 czerwca 2025 r. w Warszawie), wspierając wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie finansowania rozwoju lokalnego.

Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji

Związek wspierał AOTMiT w promocji Rekomendacji Prezesa Agencji dotyczących technologii medycznych oraz programów polityki zdrowotnej w zakresie profilaktyki i wczesnego wykrywania depresji poporodowej, kierując informacje do samorządów realizujących lokalne programy zdrowotne.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

ZPP wspierał promocję systemu informatycznego „Moduł Plany Uproszczone”, wspierającego nadzór nad lasami niepaństwowymi, co miało znaczenie dla powiatów realizujących zadania z zakresu administracji leśnej.

1.2. Jednostki samorządu terytorialnego

W 2025 roku współpraca Związku Powiatów Polskich z jednostkami samorządu terytorialnego miała charakter bezpośredni i praktyczny, koncentrując się na bieżącym wsparciu JST w rozwiązywaniu konkretnych zagadnień prawnych i organizacyjnych. W jej ramach ZPP

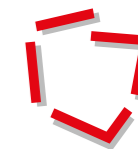
pozostawał w stałym kontakcie ze starostwami powiatowymi, jednostkami organizacyjnymi powiatów oraz urzędami miejskimi, odpowiadając na zgłaszane potrzeby interpretacyjne i doradcze.

Zakres tematyczny podejmowanych zagadnień był bardzo zróżnicowany i odzwierciedlał rzeczywiste problemy pojawiające się w codziennym funkcjonowaniu administracji samorządowej.

Wśród najczęściej podejmowanych obszarów znalazły się kwestie z zakresu pomocy społecznej i pieczy zastępczej, prawa pracy i organizacji urzędów, gospodarowania mieniem publicznym, transportu, ochrony środowiska, a także stosowania przepisów szczególnych, takich jak ustawa o ochronie sygnalistów czy regulacje dotyczące doręczeń elektronicznych. Współpraca obejmowała również zagadnienia bardziej złożone i wymagające pogłębionej analizy, w tym dotyczące odpowiedzialności jednostek samorządu, kwalifikacji zawodowych w zawodach regulowanych czy stosowania przepisów prawa w sytuacjach nietypowych i precedensowych.

Istotnym elementem współpracy było także wsparcie JST w interpretacji przepisów w kontekście konkretnych stanów faktycznych, takich jak m.in. wymiana zagranicznych praw jazdy, funkcjonowanie transportu publicznego, gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa, czy realizacja obowiązków informacyjnych i administracyjnych. Zgłaszane sprawy dotyczyły zarówno bieżącego stosowania prawa, jak i skutków zmian legislacyjnych wpływających na funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego.

Współpraca ZPP z JST przyczyniała się do wzmacniania kompetencji administracji samorządowej, zwiększania bezpieczeństwa praw-

nego podejmowanych działań oraz usprawniania realizacji zadań publicznych, stanowiąc istotny element wsparcia środowiska powiatowego w codziennej praktyce działania.

1.3. Nowi członkowie ZPP

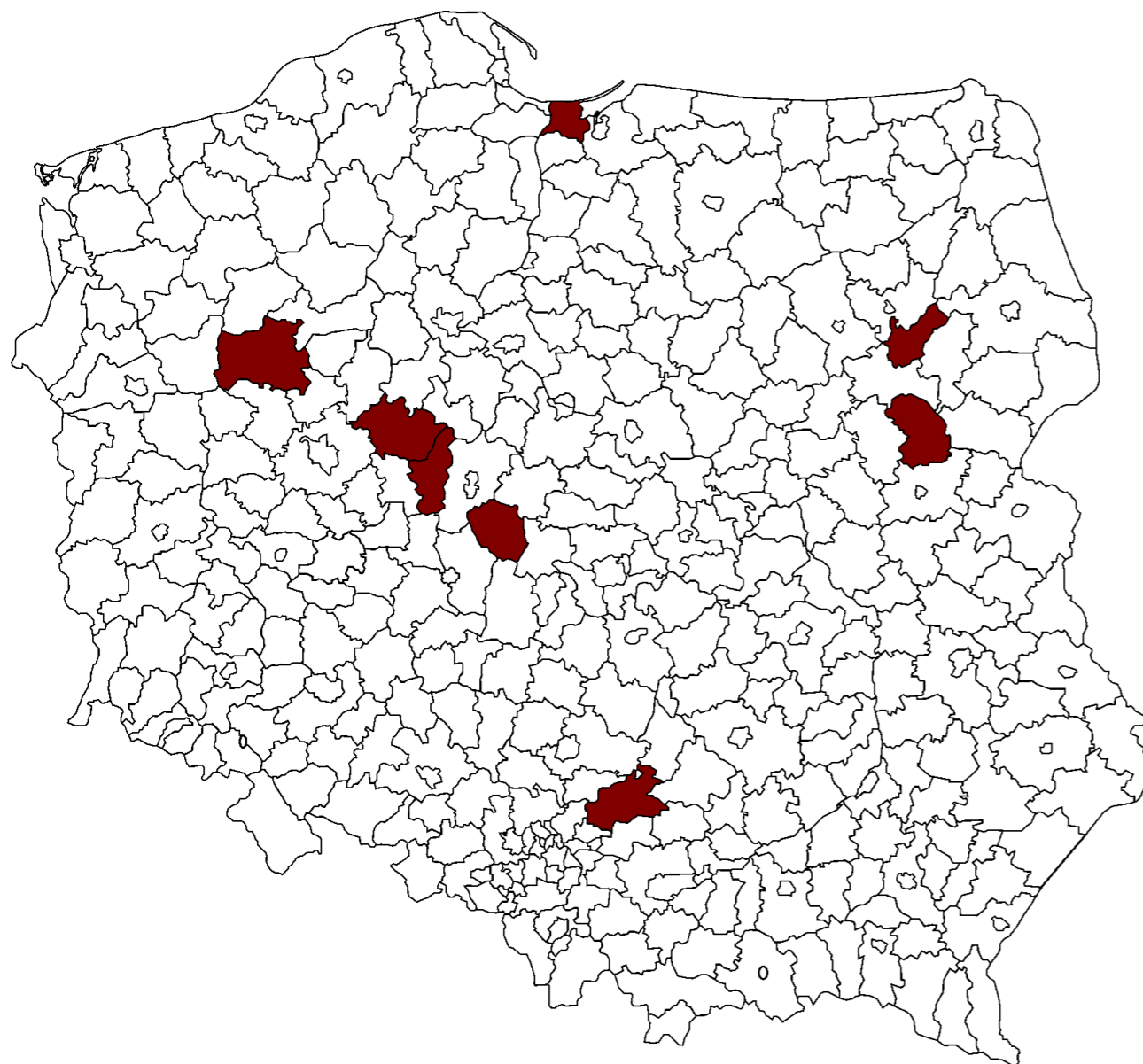
Rok 2025 był okresem dalszego, konsekwentnego umacniania potencjału członkowskiego Związku Powiatów Polskich. W minionym roku do grona ZPP przystąpiło łącznie 8 nowych samorządów powiatowych – co potwierdza rosnące znaczenie Związku jako ogólnopolskiej, reprezentatywnej organizacji środowiska powiatowego oraz skutecznego forum współpracy i rzecznictwa.

W analizowanym roku do ZPP przystąpiły następujące powiaty:

- **Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Gnieźnieński** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Nowodworski** (woj. pomorskie),
- **Powiat Słupski** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Sokółski** (woj. mazowieckie),
- **Powiat Turecki** (woj. wielkopolskie),
- **Powiat Zambrowski** (woj. podlaskie),
- **Powiat Zawierciański** (woj. śląskie).

Na poniżej zamieszczonej mapie kolorem zobrazowano powiaty, które w roku sprawozdawczym przystąpiły do Związku Powiatów Polskich.

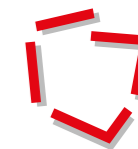
Rozszerzenie bazy członkowskiej o kolejne powiaty wzmacnia mandat Związku do reprezentowania interesów samorządów na forum krajowym oraz w relacjach z administracją rządową i partnerami instytucjonalnymi. Każde nowe członkostwo to nie tylko formalne przystąpienie do organizacji, lecz przede wszystkim włączenie się w system współpracy, wymiany doświadczeń i wspólnego wypracowywania stanowisk w sprawach kluczowych dla funkcjonowania samorządów powiatowych..

Na dzień 31 grudnia 2025 r. Związek Powiatów Polskich zrzeszał 311 jednostek samorządu powiatowego, obejmujących zarówno powiaty ziemskie, jak i miasta na prawach powiatu.

Systematyczne powiększanie się grona członków ZPP świadczy o potrzebie konsolidacji środowiska powiatowego oraz o przekonaniu, że wspólne działanie zwiększa skuteczność wpływu na kształt polityk publicznych. Im szersza reprezentacja, tym silniejszy głos samorządów w debacie publicznej i procesie legislacyjnym. Rok 2025 potwierdził, że Związek Powiatów Polskich pozostaje platformą współpracy, która integruje środowisko, buduje solidarność między jednostkami i wzmacnia ich pozycję w systemie administracji publicznej.

1.4. Instytucje krajowe

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich kontynuował szeroką współpracę z krajowymi instytucjami publicznymi, środowiskami naukowymi, organizacjami branżowymi, podmiotami eksperckimi oraz instytucjami otoczenia samorządu. Działania te miały na celu wspieranie rozwoju kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, upowszechnianie dobrych praktyk, wzmacnianie dialogu środowiskowego oraz budowanie zaplecza eksperckiego dla powiatów.

Korporacje samorządowe

Istotnym elementem działalności Związku Powiatów Polskich w 2025 roku była także ścisła współpraca z pozostałymi ogólnopolskimi korporacjami samorządowymi zrzeszonymi w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (KWRiST). Współdziałanie to miało charakter stały i systemowy, a jego celem było wypracowywanie wspólnych stanowisk w sprawach kluczowych dla funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli.

ZPP współpracował w tym zakresie z: Unią Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, Związkiem Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Związkiem Miast Polskich, Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Unią Miasteczek Polskich.

Współpraca obejmowała przede wszystkim uzgadnianie wspólnych stanowisk prezentowanych w ramach prac KWRiST, konsultowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie działań rzeczniczych dotyczących finansów JST, organizacji zadań publicznych, polityk sektorowych oraz zmian ustrojowych wpływających na funkcjonowanie samorządu terytorialnego.

W 2025 roku korporacje samorządowe prowadziły regularny dialog roboczy, wymieniały informacje oraz koordynowały działania w celu zapewnienia spójnej reprezentacji interesów samorządów wobec administracji rządowej i parlamentu. Wspólne wystąpienia i uzgodnione stanowiska wzmacniały siłę argumentacji strony samorządowej oraz zwiększały skuteczność oddziaływania na proces legislacyjny.

Współpraca w ramach KWRiST stanowiła istotny filar działalności ZPP, umożliwiając prezentowanie jednolitego głosu środowiska samorządowego oraz budowanie solidarności między różnymi szczeblami JST w obliczu wyzwań systemowych i finansowych.

Szkoły wyższe i środowisko akademickie

Ważnym obszarem współpracy ZPP w 2025 r. było wsparcie inicjatyw podejmowanych przez uczelnie wyższe na rzecz jednostek samorządu terytorialnego.

Związek współpracował ze Szkołą Główną Handlową, promując inicjatywy skierowane do JST, w tym badanie ankietowe adresowane do skarbników miast na prawach powiatu, dotyczące oceny skutków wprowadzenia ustawy o dochodach JST. Działania te miały znaczenie dla diagnozowania konsekwencji zmian systemowych w finansach samorządowych.

Ponadto ZPP wspierał inicjatywy kierowane do pracowników JST przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Uczelnię Łazarskiego. Współpraca obejmowała promocję przedsięwzięć edukacyjnych, badawczych i rozwojowych, służących podnoszeniu kompetencji kadr samorządowych.

Prowadzona była również stała współpraca z Instytutem Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego, a dotyczyła przede wszystkim zaangażowania w inicjatywę funkcjonowania Forum „Dziedzictwo i Rozwój”, a także związana była z prowadzoną przez ZPP działalnością wydawniczą w obszarze historii samorządu terytorialnego.

ZPP współpracował także z Krajową Szkołą Administracji Publicznej w promocji spotkań z cy-

klu „Prosty język w administracji”, które odbyły się w kwietniu 2025 r. Inicjatywa ta wpisywała się w działania na rzecz poprawy jakości komunikacji administracji publicznej z obywatelami oraz podnoszenia standardów obsługi mieszkańców.

Polska Agencja Prasowa

ZPP współpracował z Polską Agencją Prasową przy promocji konkursu „Innowacyjny Samorząd 2025”, organizowanego przez Serwis Samorządowy PAP. Celem inicjatywy było wyróżnienie nowatorskich rozwiązań wdrażanych przez jednostki samorządu terytorialnego. ZPP wspierał promocję konkursu w środowisku powiatowym, zachęcając do zgłaszania projektów i prezentowania dobrych praktyk.

Narodowy Instytut Dziedzictwa

Współpraca z Narodowym Instytutem Dziedzictwa dotyczyła upowszechniania informacji o zmianie sposobu udostępniania danych o zabytkach oraz nowej instrukcji pobierania danych z Portalu Mapowego NID. Działania te miały istotne znaczenie dla JST realizujących zadania z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego i planowania przestrzennego.

Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego

ZPP wspierał Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego w promocji ogólnopolskiego sondażu skierowanego do pracowników administracji samorządowej. Celem badania było pozyskanie opinii i doświadczeń przedstawicieli JST, co służyło wypracowywaniu rekomendacji dotyczących funkcjonowania administracji samorządowej.

Instytut Badawczy Dróg i Mostów

W 2025 r. Związek współpracował z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w zakresie promocji badania ankietowego dotyczącego propozycji zmian w przepisach regulujących znaki i sygnały drogowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunki ich umieszczenia na drogach. ZPP wspierał dotarcie do powiatowych zarządców dróg, umożliwiając przekazanie praktycznych uwag do projektowanych zmian.

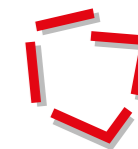
Polski Fundusz Rozwoju

Współpraca z Polskim Funduszem Rozwoju koncentrowała się na promocji działań związanych z rozwojem kompetencji w obszarze sztucznej inteligencji (AI). ZPP upowszechniał informacje o badaniu ankietowym mającym na celu identyfikację potrzeb, barier i możliwości rozwoju AI w różnych sektorach, w tym w administracji publicznej. Działania te miały na celu włączenie JST w proces kształtowania krajowych polityk w obszarze nowych technologii.

Wolters Kluwer Polska

W 2025 r. ZPP kontynuował intensywną współpracę z Wolters Kluwer Polska w zakresie promocji szkoleń i wydarzeń dedykowanych pracownikom JST.

Wsparcie obejmowało m.in. promocję Forum Samorządowych Centrów Usług Wspólnych, a także szkoleń dotyczących: kontroli zarządczej, funkcjonowania i organizacji Centrów Usług Wspólnych, wdrażania KSeF w samorządach, amortyzacji oraz porządkowania i zarządzania majątkiem, zmian w aneksach do arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 2025/2026, czy też naliczania i wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego („trzynastki”).

Ponadto ZPP upowszechniał bezpłatne materiały eksperckie, w tym e-book dotyczący najczęściej występujących błędów w kontroli zarządczej w JST. Współpraca ta miała charakter praktyczny i szkoleniowy, odpowiadający na bieżące potrzeby kadry samorządowej.

Fundacja Fundusz Współpracy

Związek wspierał Fundację Fundusz Współpracy w promocji działań realizowanych w ramach projektu „Premia Społeczna”, skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego. Celem projektu było wzmacnianie współpracy samorządów z podmiotami ekonomii społecznej.

Partnerstwo Na Rzecz Profilaktyki i Leczenia

W 2025 r. ZPP wspierał Partnerstwo na rzecz Profilaktyki i Leczenia w promocji kolejnych etapów ogólnopolskiej akcji społecznej „STOP OTYŁOŚCI”. Inicjatywa miała na celu przeciwdziałanie narastającemu problemowi otyłości oraz promowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców. ZPP upowszechniał informacje o działaniach kampanii, angażując środowisko powiatowe w działania prozdrowotne.

Fundacja To Proste

ZPP współpracował z Fundacją To Proste, koordynując prace Grupy Zarządzania Kryzysowego sieci Mapuj Pomoc, w zakresie tworzenia podręcznika „Lekcje z kryzysu”. Publikacja ma na celu uporządkowanie wiedzy, identyfikację wyzwań oraz wskazanie praktycznych rozwiązań usprawniających współpracę administracji publicznej, służb i organizacji pozarządowych w sytuacjach kryzysowych. Związek wspierał działania informacyjne związane z tym przedsięwzięciem.

Muzeum Historii Polski

Związek wspierał Muzeum Historii Polski w promocji działań związanych z obchodami Narodowego Święta Niepodległości, upowszechniając informacje o inicjatywach o charakterze edukacyjnym i patriotycznym.

1.5. Współpraca zagraniczna

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich kontynuował i rozwijał współpracę z instytucjami międzynarodowymi oraz partnerami zagranicznymi, wzmacniając udział samorządów powiatowych w procesach europejskich i globalnych oraz upowszechniając w środowisku samorządowym informacje o inicjatywach i programach o charakterze ponadnarodowym.

Komisja Europejska

Jednym z kluczowych partnerów zagranicznych ZPP była Komisja Europejska.

W okresie sprawozdawczym Związek wspierał działania polskiego przedstawicielstwa Komisji Europejskiej zmierzające do wyłonienia partnerów prowadzących działalność punktów EUROPE DIRECT w Polsce w latach 2026-2030. ZPP upowszechniał informacje o naborze oraz zachę-

cał jednostki samorządu terytorialnego do zaangażowania się w realizację tej inicjatywy, której celem jest wzmacnianie dialogu obywateli z instytucjami Unii Europejskiej oraz zwiększanie dostępu do rzetelnej informacji o politykach UE.

Ponadto Związek wspierał Komisję Europejską w pracach nad opracowaniem Europejskiego Planu Dostępnego Mieszkalnictwa. Dokument ten ma na celu identyfikację najważniejszych problemów związanych z kryzysem mieszkaniowym w państwach członkowskich oraz wskazanie możliwych rozwiązań zwiększających dostępność mieszkań, w szczególności dla rodzin, młodych ludzi i osób w trudnej sytuacji. Plan zakłada m.in. usprawnienie procedur administracyjnych, wsparcie inwestycji publicznych i prywatnych oraz poprawę funkcjonowania rynku najmu. ZPP wspierał działania informacyjne i konsultacyjne, umożliwiając włączenie perspektywy samorządów powiatowych w proces kształtowania europejskich rozwiązań w obszarze mieszkalnictwa.

Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich współpracował również z Biurem Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights – OHCHR).

ZPP wspierał promocję spotkania poświęconego roli samorządów w realizacji praw człowieka. Wydarzenie stanowiło platformę wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami władz lokalnych i regionalnych, organizacji międzynarodowych, środowiska akademickiego oraz społeczeństwa obywatelskiego. W trakcie spotkania omawiano dobre praktyki, wyzwania oraz kierunki rozwoju działań wspierających realizację praw człowieka na poziomie lokalnym.

Działania te wpisywały się w szerszy kontekst wzmacniania roli samorządu terytorialnego w realizacji zobowiązań międzynarodowych oraz budowania standardów administracji przyjaznej mieszkańcom i respektującej prawa człowieka.

Związek Powiatów Niemieckich

W 2025 roku Związek Powiatów Polskich kontynuował współpracę ze Związkiem Powiatów Niemieckich (Deutscher Landkreistag), stanowiącą istotny element międzynarodowej wymiany doświadczeń na poziomie powiatowym.

Współpraca miała charakter dialogu instytucjonalnego. W 2025 roku utrzymywano bieżące kontakty robocze, umożliwiające konsultowanie wyzwań systemowych stojących przed samorządami w Polsce i Niemczech.

Współpraca ta sprzyjała budowaniu trwałych relacji między środowiskami powiatowymi obu państw oraz wzmacniała europejski wymiar działalności ZPP.

Samorzady z Ukrainy

W 2025 roku współpraca Związku Powiatów Polskich z samorządami z Ukrainy koncentrowała się przede wszystkim na działaniach informacyjnych i koordynacyjnych w związku z trwającą wojną oraz jej konsekwencjami dla wspólnot lokalnych.

ZPP systematycznie przekazywał jednostkom samorządu terytorialnego w Polsce informacje o aktualnych potrzebach ukraińskich samorządów, wynikających zarówno z działań wojennych, jak i z konieczności zapewnienia ciągłości realizacji podstawowych usług publicznych. Informacje te dotyczyły m.in. zapotrzebowania na wsparcie infrastrukturalne, pomoc humanitarną, wyposażenie jednostek organizacyjnych

oraz wsparcie eksperckie w zakresie organizacji administracji i zarządzania w warunkach kryzysowych.

Równolegle Związek upowszechniał informacje o oczekiwaniach partnerów z Ukrainy wobec współpracy międzynarodowej, w tym w zakresie długofalowej odbudowy lokalnych wspólnot oraz wzmacniania zdolności instytucjonalnych.

Istotnym elementem działań ZPP było łączenie zainteresowanych polskich JST z konkretnymi partnerami z Ukrainy, deklarującymi potrzebę wsparcia. Związek pełnił w tym zakresie rolę platformy informacyjnej i koordynacyjnej, ułatwiając nawiązywanie bezpośrednich kontaktów oraz inicjowanie współpracy pomocowej i partnerskiej.

Działania te miały charakter solidarnościowy i odpowiadały na bieżące wyzwania stojące przed samorządami ukraińskimi, wzmacniając jednocześnie zaangażowanie polskich samorządów powiatowych w niesienie pomocy wspólnotom lokalnym dotkniętym skutkami wojny.

2.1. Publikacje, wydawnictwa, analizy i raporty

Jednym z kluczowych obszarów działalności Związku Powiatów Polskich w 2025 roku była aktywność wydawnicza i analityczna, stanowiąca istotny element wsparcia merytorycznego udzielanego samorządom członkowskim. ZPP, jako ogólnopolska organizacja reprezentująca interesy powiatów i miast na prawach powiatu, konsekwentnie rozwija swoją rolę nie tylko jako partnera dialogu legislacyjnego, lecz również jako wydawcy rzetelnych, eksperckich opracowań poświęconych problematyce funkcjonowania administracji samorządowej.

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich – samodzielnie lub we współpracy z renomowanymi wydawnictwami – wydał łącznie 8 publikacji zwartych oraz 1 numer specjalny „Dziennika Warto Wiedzieć”. Opracowania te obejmowały zarówno praktyczne przewodniki prawne, pogłębione analizy finansowe i ustrojowe, jak i publikacje o charakterze dokumentacyjnym, utrwalające dorobek współczesnego samorządu powiatowego.

Wszystkie publikacje przygotowywane przez ZPP – niezależnie od formy – mają wspólny mianownik: odpowiadają na realne potrzeby jednostek samorządu terytorialnego, bazują na aktualnych danych i obowiązującym stanie prawnym oraz łączą perspektywę teoretyczną z praktyką funkcjonowania urzędów i jednostek organizacyjnych.

Publikacje o charakterze praktyczno-prawnym

W odpowiedzi na dynamiczne zmiany legislacyjne ZPP wydał uaktualnioną publikację „Doręczenia elektroniczne w pytaniach i odpowiedziach” (wersja II), autorstwa r.pr. Patrycji Grebli-Tarasek. Opracowanie to powstało ja-

ko praktyczne narzędzie wspierające jednostki samorządu terytorialnego w przygotowaniach do wdrożenia systemu e-Doręczeń.

Wprowadzenie systemu doręczeń elektronicznych oznacza fundamentalną zmianę w sposobie komunikacji między administracją publiczną a obywatelami. To nie tylko transformacja technologiczna, lecz także istotne przekształcenie procedur i obowiązków po stronie urzędników. Publikacja, opracowana w formie pytań i odpowiedzi, stanowi syntetyczne kompendium wiedzy oparte na doświadczeniach ze szkoleń prowadzonych przez ekspertów ZPP oraz na problemach zgłaszanych przez przedstawicieli JST.

Choć przewodnik nie zastępuje szczegółowej analizy przepisów, w tym ustawy o doręczeniach elektronicznych, dostarcza uporządkowanej i praktycznej wiedzy, ułatwiającej bezpieczne i efektywne wdrożenie nowych regulacji. Tym samym ZPP po raz kolejny potwierdził swoją rolę jako instytucji reagującej na bieżące wyzwania prawne i organizacyjne administracji samorządowej.

Istotnym wydarzeniem wydawniczym była również publikacja komentarza do ustawy z 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, przygotowana przez ekspertów ZPP – r.pr. Bernadetę Skóbel, r.pr. Patrycję Greblę-Tarasek oraz r.pr. Adriana Pokrywczyńskiego – we współpracy z wydawnictwem C.H.Beck.

Komentarz koncentruje się na praktycznych aspektach stosowania nowych przepisów i omawia relacje pomiędzy organami administracji rządowej i samorządowej oraz innymi podmiotami systemu ochrony ludności. Autorzy szczegółowo przeanalizowali powiązania ustawy z innymi aktami prawnymi, w tym ustawą o zarządzaniu kryzysowym, ustawą o obronie Ojczyzny, prze-

pisami o stanach nadzwyczajnych czy regulacjami ustrojowymi JST. Publikacja – opracowana według stanu prawnego na 30 czerwca 2025 r. – zawiera również odniesienia do planowanych zmian legislacyjnych, co dodatkowo zwiększa jej użyteczność dla praktyków.

Dzięki zaangażowaniu ekspertów ZPP powstało opracowanie o wysokim poziomie merytorycznym, adresowane do pracowników urzędów gmin, starostw powiatowych, urzędów wojewódzkich i marszałkowskich, a także do przedstawicieli służb, inspekcji i podmiotów leczniczych.

Analizy finansowe i ustrojowe

W 2025 roku ZPP kontynuował rozwój serii „Warto wiedzieć więcej – Analizy samorządowe”, publikując trzy kolejne raporty (nr 23–25), poświęcone kluczowym zagadnieniom funkcjonowania samorządu.

Analiza nr 23 pt. „Szpitale powiatowe w kryzysie – analiza sytuacji finansowej w 2024 roku”, autorstwa r.pr. Bernadety Skóbel oraz Katarzyny Sekuły-Jelito, została przygotowana w oparciu o dane ze sprawozdań MZ-03, przekazywanych w systemie Centrum e-Zdrowia. Raport stanowi próbę kompleksowej oceny kondycji finansowej szpitali powiatowych w warunkach rosnących kosztów działalności oraz utrzymującego się niedofinansowania systemu ochrony zdrowia.

Publikacja nie tylko prezentuje dane liczbowe, lecz także stawia fundamentalne pytanie o zdolność obecnego modelu finansowania ochrony zdrowia do zapewnienia stabilnego funkcjonowania placówek kluczowych dla mieszkańców mniejszych miejscowości. Tym samym raport wpisuje się w szerszą debatę

o przyszłości systemu ochrony zdrowia i roli samorządów w jego współfinansowaniu.

Uzupełnieniem tej problematyki była Analiza nr 24 pt. „Nakłady JST na szpitale ogólne 2015–2024 – analiza trendów i struktury wydatków”, przygotowana przez te same autorki. Opracowanie bazuje na danych ze sprawozdań RB-28S składanych przez JST do regionalnych izb obrachunkowych i Ministerstwa Finansów.

Raport przedstawia strukturę i dynamikę wydatków ponoszonych przez powiaty oraz miasta na prawach powiatu w ramach rozdziału 85111 – Szpitale ogólne – w latach 2015–2024. Analiza wieloletnich trendów pozwala na ocenę skali zaangażowania finansowego JST w utrzymanie systemu szpitalnictwa oraz identyfikację istotnych zmian w strukturze wydatków.

Z kolei Analiza nr 25 pt. „Ludzie samorządu. Charakterystyka radnych gmin, miast, powiatów i sejmików województw”, autorstwa Katarzyny Sekuły-Jelito i Rafała Rudki, stanowi przekrojowe opracowanie dotyczące struktury demograficznej, edukacyjnej i zawodowej radnych w Polsce.

Raport oparty został na danych Głównego Urzędu Statystycznego obejmujących stan na 2024 r. i prezentuje m.in. strukturę płci, rozkład wieku, poziom wykształcenia oraz przynależność zawodową radnych. Analiza różnic pomiędzy poszczególnymi szczeblami samorządu pozwala lepiej zrozumieć charakter reprezentacji społecznej w organach stanowiących oraz ocenić potencjał kompetencyjny lokalnych wspólnot.

Publikacje analityczne ZPP nie ograniczają się do prezentacji danych – stanowią narzędzie diagnozy i punkt wyjścia do formułowania postulatów systemowych.

Publikacje o charakterze systemowym i naukowym

W okresie sprawozdawczym, przy współpracy z wydawnictwem C.H.Beck, ukazała się również monografia „System opodatkowania nieruchomości w Polsce na tle rozwiązań europejskich. Stan obecny i propozycje zmian”, w gronie autorów znalazł się m.in. dr Grzegorz P. Kubalski – zastępca dyrektora Biura ZPP.

Publikacja przedstawia szczegółową analizę obowiązującego modelu opodatkowania nieruchomości w Polsce, odnosi go do doświadczeń wybranych państw europejskich oraz wskazuje możliwe kierunki reform. Autorzy proponują warianty przyszłego systemu wraz z symulacjami skutków finansowych dla gmin, analizują efektywność poboru podatku oraz jego znaczenie dla stabilności finansów lokalnych.

Opracowanie stanowi istotny wkład w debatę nad modernizacją systemu dochodów własnych JST oraz podkreśla znaczenie podatku od nieruchomości jako jednego z fundamentów finansowej samodzielności gmin.

Dokumentowanie dorobku samorządu

ZPP konsekwentnie rozwija również serię „Słownik biograficzny współczesnych starostów”. W 2025 roku wydano tom V (województwo łódzkie) oraz tom VI (województwo małopolskie), pod redakcją Rafała Rudki, przy współautorstwie Joanny Gryboś-Chechelskiej i Tomasa Smasia.

Publikacje te dokumentują sylwetki osób pełniących funkcje starostów, ukazując ich drogę zawodową, osiągnięcia oraz wkład w rozwój lokalnych wspólnot. Seria ma nie tylko charakter dokumentacyjny, lecz również edukacyjny i tożsamościowy – utrwała dorobek reformy samorządowej i podkreśla znaczenie przywództwa lokalnego w budowaniu silnych powiatów.

Numer specjalny „Dziennika Warto Wiedzieć”

W okresie sprawozdawczym Redakcja „Dziennika Warto Wiedzieć” przygotowała również specjalne wydanie poświęcone XXXII Zgromadzeniu Ogólnemu ZPP w Karpaczu. Numer – wydrukowany i przekazany powiatom członkowskim – zawierał relację z obrad, omówienie przyjętych stanowisk oraz opis wydarzeń towa-

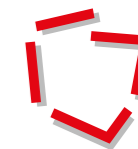
rzyszających, w tym Gali Ogólnopolskiego Rankingu Powiatów i Miast na prawach powiatu oraz forów tematycznych.

Wydawnictwo to stanowiło nie tylko kronikę wydarzeń, lecz także narzędzie komunikacji strategicznej, prezentujące kierunki działań ZPP oraz postulaty legislacyjne sformułowane w imieniu samorządów powiatowych. Na szczególną uwagę zasługuje wywiad z prof. Ireną Lipowicz, poświęcony roli samorządu w kształtowaniu państwa prawa i społeczeństwa obywatelskiego.

PODSUMOWANIE

Działalność w zakresie twórczym pracowników Związku Powiatów Polskich w 2025 roku potwierdziła pozycję ZPP jako jednego z najważniejszych w Polsce ośrodków eksperckich zajmujących się problematyką samorządową. Poprzez przygotowywanie bezpłatnych opracowań, analiz i raportów ZPP nie tylko wspiera codzienną pracę jednostek samorządu terytorialnego, lecz także aktywnie uczestniczy w kształtowaniu debaty publicznej na temat przyszłości samorządu terytorialnego i finansów lokalnych.

Rola ZPP jako wydawcy wykracza poza funkcję informacyjną – jest elementem strategicznego wsparcia powiatów i miast na prawach powiatu w realizacji ich zadań oraz w umacnianiu ich pozycji w systemie administracji publicznej.

2.2. Działalność szkoleniowa i doradcza

Kolejnym, niezwykle istotnym obszarem aktywności Związku Powiatów Polskich jest działalność szkoleniowa i doradcza prowadzona na rzecz samorządów członkowskich. Stanowi ona jeden z filarów bieżącego wsparcia merytorycznego powiatów i miast na prawach powiatu, umożliwiając podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji samorządowej, upowszechnianie wiedzy o zmianach legislacyjnych oraz wymianę doświadczeń w zakresie stosowania przepisów prawa w praktyce.

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich zorganizował 28 dni szkoleniowych (w tym szkoleń i webinarów), w których udział wzięło łącznie ponad 12,5 tysiąca pracowników samorządowych.

Tematyka szkoleń odpowiadała na aktualne wyzwania prawne, finansowe i organizacyjne, z jakimi mierzą się samorządy, a także na potrzeby zgłaszane bezpośrednio przez członków Związku.

Szkolenia organizowano zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z partnerami zewnętrznymi (m.in. Wolters Kluwer Polska, Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju, PFR Portal PPK).

Zmiany w prawie i praktyka stosowania przepisów w JST

Istotną część działań szkoleniowych ZPP dotyczyła bieżących zmian legislacyjnych i ich konsekwencji dla samorządów. Szkolenia koncentrowały się na przekładaniu przepisów na praktykę urzędową, porządkowaniu procedur oraz ograniczaniu ryzyk prawnych.

W tym obszarze realizowano m.in. szkolenia poświęcone:

- podstawom zasad techniki prawodawczej – wspierające pracowników JST w poprawnym przygotowywaniu aktów prawa miejscowego oraz dokumentów wewnętrznych (w tym w zakresie typowych błędów formalnych i redakcyjnych);
- ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej – z naciskiem na zadania i odpowiedzialności administracji samorządowej oraz współpracę z innymi podmiotami systemu bezpieczeństwa;
- zagadnieniom z obszaru obronności („Obrona Ojczyzny a zadania samorządów – pytania i odpowiedzi”) – porządkującym praktyczne wątpliwości dotyczące roli JST w realizacji zadań wynikających z przepisów w tym obszarze;
- regulacji stanu prawnego niektórych dróg ogólnodostępnych – ważnej z perspektywy powiatów prowadzących postępowania porządkujące stan prawny infrastruktury;
- oceny oddziaływania na środowisko (zagadnienia administracyjnoprawne) – ukierunkowanej na praktykę postępowań, kompletność dokumentacji i poprawność rozstrzygnięć.

Wszystkie te działania miały wspólny cel: zwiększenie pewności prawnej JST, ograniczanie błędów proceduralnych oraz wzmacnianie kompetencji urzędników w interpretacji i stosowaniu nowych regulacji.

Cyfryzacja pracy urzędu i e-administracja

ZPP w sposób szczególny zauważał rosnące znaczenie cyfryzacji w administracji samorządowej. Zrealizowane szkolenia wspierały zarówno stronę prawną, jak i organizacyjną wdrażania rozwiązań cyfrowych.

W tym obszarze przeprowadzono szkolenia dotyczące:

- dokumentów i podpisów elektronicznych w praktyce – zorientowane na prawidłowe stosowanie e-podpisów, obieg dokumentów i typowe błędy popełniane w urzędowej praktyce;
- nowego systemu fakturowania: KSeF oraz e-faktury – obejmujące przygotowanie JST do zmian w procesach finansowo-księgowych i organizacyjnych;
- KSeF w samorządach – automatyzacja, procedury, dobre praktyki – szkolenie skupione na uspojnieniu procedur, analizie ryzyk, dobrych praktykach wdrożeniowych oraz możliwościach automatyzacji.

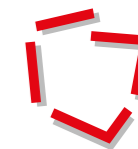
Dzięki tym działaniom samorządy otrzymały praktyczne wsparcie w obszarze, który bezpośrednio wpływa na ciągłość działania urzędu, zgodność procesów z prawem oraz efektywność obsługi mieszkańców i kontrahentów.

Finanse publiczne, rachunkowość i zarządzanie majątkiem JST

Kolejną kluczową grupą tematów były finanse publiczne – w tym zagadnienia rachunkowe, sprawozdawcze i majątkowe. Szkolenia koncentrowały się na poprawności rozliczeń oraz na minimalizowaniu ryzyka błędów skutkujących konsekwencjami nadzorczymi lub kontrolnymi. Zrealizowano m.in. szkolenia w zakresie:

- amortyzacji w jednostkach sektora finansów publicznych – w ujęciu praktycznym, z uwzględnieniem specyfiki jednostek budżetowych;
- porządkowania i zarządzania zmianami w majątku – dotyczące ewidencji, inwentaryzacji, aktualizacji danych o składnikach majątku oraz organizacji procesu zmian;
- obsługi PPK w samorządzie (praktyka, terminy, dokumenty) – szkolenia nastawione na prawidłową obsługę obowiązków pracodawcy samorządowego oraz uporządkowanie dokumentacji;
- PPK w samorządzie – obowiązek czy szansa? – webinaria o charakterze porządkującym i decyzyjnym, omawiające PPK także jako instrument polityki kadrowej;
- Akademii kadr i płac dla jednostek budżetowych (w tym szkolenie „13 DWR – zasady naliczania i wypłaty krok po kroku”) – wspierające poprawność naliczania świadczeń i organizację procesów płacowych.

Nadzór, audyt i kontrola zarządcza – wzmocnienie bezpieczeństwa organizacyjnego

Wysokie zainteresowanie wzbudziły również szkolenia związane z kontrolą zarządczą i przygotowaniem JST do kontroli zewnętrznych. Działania ZPP skupiały się na praktycznych aspektach, najczęściej pojawiających się nieprawidłowościach oraz sposobach ich eliminowania.

W ramach tego obszaru przeprowadzono szkolenia obejmujące:

- błędy w kontroli zarządczej z perspektywy audytu RIO i NIK – ukierunkowane na typowe ryzyka i ustalenia kontrolne oraz działania naprawcze;
- najczęściej popełniane błędy w dokumentacji kontroli zarządczej – koncentrujące się na jakości dokumentacji, kompletności ścieżek decyzyjnych i dowodach realizacji mechanizmów kontrolnych.

Efektom tych szkoleń było wzmocnienie kompetencji jednostek w obszarze compliance i wewnętrznych standardów zarządzania, co ma bezpośrednie przełożenie na jakość gospodarowania środkami publicznymi.

Usprawnienia organizacyjne i usługi wspólne

ZPP prowadził również działania wspierające reorganizację procesów wewnętrznych w JST – ze szczególnym uwzględnieniem Centrów Usług Wspólnych (CUW). Zrealizowany cykl obejmował zagadnienia od koncepcji i modeli organizacyjnych po praktykę wdrażania i cyfryzacji.

W tym zakresie zorganizowano szkolenia dotyczące:

- tworzenia samorządowych CUW – podejścia etapowego, redukcji ryzyk wdrożeniowych oraz dopasowania rozwiązań do skali JST;
- uczestników funkcjonowania CUW i ich wpływu na organizację oraz efektywność – porządkujące role, odpowiedzialności i przepływy pracy pomiędzy CUW a jednostkami obsługiwanyymi;
- informatyzacji samorządowych CUW jako kluczowego elementu sukcesu – koncentrujące się na digitalizacji procesów, standaryzacji i narzędziach wspierających efektywność.

Obszary sektorowe – zadania powiatów i wyspecjalizowane potrzeby jednostek

Ważnym elementem oferty były szkolenia odpowiadające na specyficzne potrzeby powiatów i ich jednostek organizacyjnych, w tym w obszarach o wysokiej złożoności proceduralnej.

Zrealizowano m.in. szkolenia dotyczące:

- rejestracji pojazdów – zagadnienia praktyczne i aktualne problemy prawne – istotne dla wydziałów komunikacji w starostwach powiatowych;
- kontroli prowadzonej przez Powiatowe Urzędy Pracy w zakresie przyznanych form pomocy i wydatkowania środków Funduszu Pracy – wspierające prawidłową realizację zadań rynku pracy i gospodarowanie środkami;
- asystencji osobistej jako nowego zadania dla powiatów – omawiane w ramach merytorycznego wsparcia wydarzenia branżowego (Forum PCPR i MOPR), ze

szczególnym uwzględnieniem zmian w przepisach oraz projektu ustawy o asystencji osób z niepełnosprawnością;

- zmian w aneksie do arkusza organizacyjnego na rok 2025/2026 – ważnych dla obszaru oświaty, planowania organizacyjnego i zgodności dokumentacji.

Klimat, energetyka i pozyskiwanie finansowania zewnętrznego

ZPP uwzględniał również rosnącą wagę zagadnień klimatycznych i energetycznych, a także potrzeby samorządów w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych.

W tym obszarze przeprowadzono szkolenia i webinaria dotyczące:

- spółdzielni energetycznej – prezentujące podstawy organizacyjne i prawne inicjatyw energetyki obywatelskiej/rozproszonej;
- miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu – wspierające JST w przygotowaniu dokumentów strategicznych i środowiskowych;
- dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie oraz inwestycje z koncepcji inteligentnej wsi – ukierunkowane na możliwości finansowania i warunki naborów;
- nowoczesnego szkolnictwa zawodowego dzięki środkom unijnym – pokazujące szanse i warunki wsparcia w ramach instrumentów regionalnych.

Rola doradcza ZPP jako uzupełnienie działań szkoleniowych

Działalność szkoleniowa była równolegle wzmacniana bieżącym wsparciem doradczym ekspertów ZPP. Praktyka pokazuje, że problemy i pytania zgłaszane przez JST stają się często im-

pulsem do przygotowania kolejnych webinarów, warsztatów lub materiałów objaśniających. Dzięki temu ZPP utrzymuje spójny model wsparcia: od diagnozy potrzeb, przez szkolenie, po doradztwo wdrożeniowe – co przekłada się na realną poprawę jakości działania administracji samorządowej.

2.3. Realizowane projekty i ich efekty

Jednym z istotnych obszarów działalności Związku Powiatów Polskich są projekty finansowane ze źródeł innych niż składki członkowskie. Dzięki ich realizacji ZPP może w sposób systemowy i długofalowy wspierać jednostki samorządu terytorialnego – w szczególności powiaty i miasta na prawach powiatu – w podnoszeniu jakości świadczonych usług publicznych oraz w modernizacji procesów zarządczych i organizacyjnych.

Wszystkie realizowane projekty pozostają w ścisłej zgodności z celami statutowymi Związku Powiatów Polskich. Ich wspólną cechą jest koncentracja na zagadnieniach kluczowych dla funkcjonowania JST – od usprawnienia organizacji pracy urzędów, przez rozwój kompetencji cyfrowych, po budowanie trwałych fundamentów transformacji administracji publicznej. Projekty kierowane są przede wszystkim do powiatów i miast na prawach powiatu, a także – w zakresie współpracy – do gmin oraz innych partnerów samorządowych.

Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych umożliwia ZPP poszerzenie potencjału działania oraz tworzenie rozwiązań, które wykraczają poza bieżące wsparcie doradcze i szkoleniowe, stanowiąc jego naturalne uzupełnienie. Projekty systemowe realizowane przez Związek mają charakter infrastrukturalny i organizacyjny – ich efektem są trwałe narzędzia, modele i standardy możliwe do wykorzystania przez szerokie grono JST.

Budowa i pilotażowe wdrożenie Modeli Architektury Informacyjnej Jednostek Samorządu Terytorialnego (AIS)

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich realizował działania związane z projektem pn. „Budowa i pilotażowe wdrożenie Modeli Architektury Informacyjnej Jednostek Samorządu Terytorialnego (AIS), zgodnych z Modelem Architektury Informacyjnej Państwa”.

Projekt ten ma charakter strategiczny i wpisuje się w krajowe oraz europejskie kierunki transformacji cyfrowej administracji publicznej. Jego głównym celem jest opracowanie i wdrożenie modeli architektury informacyjnej JST (AIS), zgodnych z Architekturą Informacyjną Państwa (AIP), której aktualizacja i rozwój pozostają we właściwości Ministra Cyfryzacji.

Cele i zakres projektu

Celem głównym przedsięwzięcia jest stworzenie spójnych, skalowalnych modeli architektonicznych (TO-BE), odpowiadających różnym typom jednostek samorządu terytorialnego, funkcjonujących na podstawie ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym. Zakłada się opracowanie czterech wzorcowych modeli dla:

- gminy wiejskiej (AISW),
- gminy miejsko-wiejskiej i miejskiej (AISM),
- miasta na prawach powiatu (AISMP),
- powiatu (AISP).

Równolegle przewidziano przygotowanie czterech pilotażowych modeli architektonicznych w formule AS-IS (AIST) dla wyznaczonych jednostek reprezentujących wskazane grupy JST. Modele te obejmą wybrane obszary działalności, wskazane przez jednostki uczestniczące w pilotażu.

Istotnym elementem projektu jest identyfikacja luk w rozwoju cyfrowym JST, w tym braków lub niedoborów w systemach teleinformatycznych, a następnie wskazanie przedsięwzięć koniecznych do ich uzupełnienia bądź modernizacji. W dalszej kolejności zakłada się budowę nowych lub modernizację istniejących systemów teleinformatycznych – z zapewnieniem ich skalowalności, interoperacyjności oraz wykorzystania nowoczesnych technologii.

Modele AIS mają wspierać realizację celów transformacji cyfrowej, takich jak poprawa relacji państwa z obywatelem, usprawnienie zaplecza e-administracji, zwiększenie dostępności i jakości zasobów informacyjnych oraz rozwój kompetencji cyfrowych.

Założenia systemowe i znaczenie dla JST

Projekt odpowiada na potrzebę zwiększenia interoperacyjności systemów teleinformatycznych w administracji publicznej oraz przyspieszenia elektronizacji procesów realizowanych przez JST.

W jego ramach przewidziano opracowanie standardów, wytycznych i rekomendacji, które pozwolą jednostkom samorządu terytorialnego skutecznie planować rozwój cyfrowy, identyfikować priorytety inwestycyjne oraz porządkować strukturę danych i rejestrów. Szczególną wagę przywiązuje się do wskazania unikalnych i referencyjnych źródeł informacji, co ma bezpośredni wpływ na jakość danych przetwarzanych przez administrację samorządową.

Projekt wzmacnia także współpracę administracji samorządowej z administracją rządową, tworząc przestrzeń do wypracowywania wspólnych rozwiązań cyfrowych i organizacyjnych. Bezpośrednimi beneficjentami przedsięwzięcia są JST, organizacje JST, administracja centralna oraz dostawcy oprogramowania wspierającego realizację zadań samorządowych. Pośrednio z efektów projektu korzystają będą obywatele i przedsiębiorcy, dzięki usprawnieniu obsługi spraw i podniesieniu jakości usług publicznych.

Partnerstwo i finansowanie

Projekt realizowany jest w partnerstwie z Ministerstwem Cyfryzacji (lider), Nauką i Akademicką Siecią Komputerową – Państwowym Instytutem Badawczym oraz partnerami reprezentującymi korporacje samorządowe zrzeszające różne rodzaje JST.

Finansowanie pochodzi z funduszy zewnętrznych w ramach Działania 02.04 „Współpraca międzysektorowa na rzecz cyfrowych rozwią-

zań problemów społeczno-gospodarczych”, Programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027. Szacunkowa wartość projektu wynosi około 41 mln zł.

Planowany okres realizacji obejmuje lata 2024–2027, z możliwością ewentualnego przedłużenia.

PODSUMOWANIE

Realizowany projekt stanowi przykład systemowego podejścia Związku Powiatów Polskich do wsparcia transformacji administracji samorządowej. Jego efektem będzie nie tylko powstanie modeli architektury informacyjnej, lecz również stworzenie trwałych standardów i narzędzi, które będą mogły być wykorzystywane przez kolejne jednostki samorządu terytorialnego.

Projekty tego typu są istotnym uzupełnieniem działalności szkoleniowej i doradczej ZPP – pozwalają bowiem przejść od identyfikacji problemów do budowy konkretnych rozwiązań organizacyjnych i technologicznych. W ten sposób Związek nie tylko reaguje na potrzeby samorządów, lecz także aktywnie kształtuje kierunki ich rozwoju, wzmacniając profesjonalizm, interoperacyjność oraz jakość usług publicznych świadczonych przez powiaty i miasta na prawach powiatu.

2.4. Mapa kompetencji oraz baza dobrych praktyk

Istotnym uzupełnieniem działalności doradczej, szkoleniowej i projektowej Związku Powiatów Polskich jest tworzenie oraz rozwijanie narzędzi, które porządkują wiedzę o funkcjonowaniu samorządu terytorialnego i ułatwiają dostęp do sprawdzonych rozwiązań organizacyjnych. W okresie sprawozdawczym szczególne znaczenie miały dwa instrumenty o wysokiej wartości praktycznej: „Mapa kompetencji jednostek samorządu terytorialnego” oraz „Baza Dobrych Praktyk”. Oba przedsięwzięcia wpisują się w konsekwentnie realizowaną przez ZPP strategię wzmacniania kompetencji samorządów oraz upowszechniania wiedzy użytecznej zarówno dla administracji publicznej, jak i dla mieszkańców oraz innych interesariuszy życia publicznego.

Działania tego rodzaju mają charakter systemowy. Nie ograniczają się bowiem do jednorazowego udzielenia odpowiedzi na konkretne pytanie lub rozwiązania pojedynczego problemu, lecz tworzą trwałą infrastrukturę wiedzy, z której można korzystać wielokrotnie i w różnych kontekstach. Tym samym ZPP nie tylko reaguje na bieżące potrzeby samorządów, ale także buduje narzędzia pozwalające na bardziej świadome, przejrzyste i efektywne wykonywanie zadań publicznych.

Mapa Kompetencji Jednostek Samorządu Terytorialnego

W okresie sprawozdawczym eksperci Związku Powiatów Polskich uaktualnili „Mapę kompetencji jednostek samorządu terytorialnego” – narzędzie służące szybkiemu i przejrzystemu ustalaniu, jakie zadania i kompetencje przypisane są poszczególnym organom JST. Jest to rozwiązanie o dużym znaczeniu praktycznym,

odpowiadające na jedną z podstawowych potrzeb występujących zarówno w administracji publicznej, jak i po stronie obywateli: potrzebę jasnego ustalenia, który organ jest właściwy do załatwienia danej sprawy.

Mapa kompetencji została przygotowana jako narzędzie dostępne szerokiemu gronu odbiorców. Skierowana jest nie tylko do samorządowców i pracowników administracji publicznej, ale również do mieszkańców oraz przedsiębiorców, którzy chcą uzyskać rzetelną informację o zakresie działania konkretnych organów samorządowych. W praktyce oznacza to, że narzędzie pełni jednocześnie funkcję informacyjną, edukacyjną i porządkującą.

Szczególną wartością Mapy kompetencji jest jej przejrzysta konstrukcja. Dane zostały ujęte w czytelnej tabeli, która umożliwia szybkie wyszukiwanie informacji według kilku podstawowych kategorii. Użytkownik może filtrować wyniki według:

- organu,
- działu administracji,
- rodzaju zadania,
- jednostki samorządu terytorialnego.

W zakresie kategorii „organ” narzędzie obejmuje m.in. takie pozycje jak: rada powiatu, zarząd powiatu, starosta, wójt, rada gminy czy kompetencja ogólna. Dzięki temu możliwe jest ustalenie nie tylko, która jednostka samorządu terytorialnego jest właściwa w danej sprawie, ale również jaki organ w jej strukturze odpowiada za dane zadanie.

Równie szeroko opracowano kategorie przedmiotowe, obejmujące liczne działy administracji publicznej. Użytkownik może wyszukiwać in-

formacje m.in. w obszarach takich jak administracja publiczna, budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, budżet, energia, finanse publiczne, gospodarka, gospodarka wodna, informatyzacja, klimat, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, kultura fizyczna, obrona narodowa, oświata i wychowanie, praca, rolnictwo, rozwój regionalny, transport, turystyka, środowisko, rodzina, sprawy wewnętrzne, zabezpieczenie społeczne czy zdrowie. Taki zakres sprawia, że Mapa kompetencji obejmuje bardzo szeroki wachlarz zadań publicznych i może być wykorzystywana zarówno w codziennej praktyce urzędowej, jak i w działaniach informacyjnych wobec mieszkańców.

Istotnym elementem narzędzia jest również rozróżnienie zadań według ich charakteru. Użytkownik może sprawdzić, czy dana kompetencja należy do katalogu zadań własnych, zleconych, czy też przeglądać wszystkie zadania przypisane do określonego organu lub jednostki. Ma to duże znaczenie z punktu widzenia prawidłowego rozumienia odpowiedzialności poszczególnych szczebli samorządu oraz zasad wykonywania zadań publicznych.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że każde zadanie ujęte w Mapie kompetencji zostało opatrzone aktualną podstawą prawną. Oznacza to, że użytkownik nie otrzymuje wyłącznie ogólnej odpowiedzi, kto jest właściwy w danej sprawie, ale jednocześnie uzyskuje informację, z jakiego przepisu wynika dana kompetencja. To rozwiązanie znacząco podnosi wartość merytoryczną narzędzia. Z jednej strony ułatwia codzienną pracę urzędnikom, z drugiej – wzmacnia przejrzystość działania administracji w oczach mieszkańców i przedsiębiorców.

Mapa kompetencji została wyposażona w wyszukiwarkę, dzięki której można w prosty spo-

sób wpisać interesujące hasło i w krótkim czasie uzyskać odpowiedź dotyczącą właściwości organu oraz podstawy prawnej danego działania. Z punktu widzenia użytkownika oznacza to łatwiejsze poruszanie się po strukturze administracji samorządowej, ograniczenie ryzyka kierowania spraw do niewłaściwej instytucji oraz szybsze uzyskanie informacji potrzebnej do załatwienia konkretnej sprawy.

Narzędzie zostało udostępnione na stronie internetowej Związku Powiatów Polskich w zakładce poświęconej szkoleniom i doradztwu, jako jeden z elementów praktycznego wsparcia oferowanego przez ZPP.

Sam fakt jego opracowania potwierdza, że Związek nie ogranicza się wyłącznie do działalności opiniotwórczej czy szkoleniowej, ale tworzy również rozwiązania o trwałej wartości użytkowej – pomagające lepiej rozumieć urząd samorządu i sprawniej korzystać z jego instytucji.

Znaczenie Mapy kompetencji dla samorządów i obywateli

Mapa kompetencji ma znaczenie wielowymiarowe. Dla samorządów stanowi narzędzie porządkujące wiedzę o zadaniach i właściwościach organów, które może być pomocne zarówno w pracy bieżącej, jak i przy wdrażaniu nowych pracowników. Ułatwia interpretację podziału zadań, wspiera właściwe przygotowywanie procedur i ogranicza ryzyko błędów kompetencyjnych.

Dla mieszkańców i przedsiębiorców jest natomiast źródłem szybkiej, uporządkowanej informacji o tym, do kogo należy zwrócić się w kon-

kretniej sprawie. W praktyce przekłada się to na większą dostępność administracji i lepszą orientację w strukturze samorządu terytorialnego. Narzędzie przyczynia się tym samym do wzmacniania przejrzystości działania JST oraz budowania bardziej partnerskiej relacji między urzędem a obywatelami.

W szerszej perspektywie Mapa kompetencji wspiera także proces standaryzacji wiedzy o samorządzie terytorialnym. Pozwala bowiem zebrać w jednym miejscu informacje rozproszone dotychczas w licznych ustawach i aktach wykonawczych, a następnie przedstawić je w formie czytelnej i użytecznej dla odbiorcy. Z tego względu należy ją traktować nie tylko jako narzędzie informacyjne, ale również jako element budowania kultury dobrej administracji.

Baza Dobrych Praktyk

Innym ważnym narzędziem, rozwijanym we współpracy z innymi korporacjami samorządowymi, jest Baza Dobrych Praktyk. Jest to wspólne przedsięwzięcie Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Miast Polskich oraz Związku Powiatów Polskich, realizowane od 2007 roku. Inicjatywa ta ma charakter długofalowy i stanowi jeden z istotnych elementów tworzenia systemu doskonalenia zarządzania w sektorze samorządowym. Od 2020 r. prace nad rozwojem bazy koordynuje Związek Miast Polskich.

Baza – zlokalizowana pod adresem: www.dobrepraktyki.pl – gromadzi opisy dobrych i sprawdzonych rozwiązań w zakresie doskonalenia zarządzania usługami publicznymi oraz rozwojem jednostek samorządu terytorialnego, w tym rozwojem instytucjonalnym. Od 2013 roku rozszerzono ją również o obszar współpracy mię-

dzysamorządowej. W efekcie powstał rozbudowany zasób wiedzy praktycznej, zawierający kilkaset wystandaryzowanych opisów praktyk, uporządkowanych zgodnie z przyjętą metodologią i zamieszczonych w kilku działach tematycznych.

Celem Bazy Dobrych Praktyk jest dokumentowanie oraz promowanie rozwiązań, które sprawdziły się w praktyce działania samorządów. Chodzi zarówno o przykłady skutecznego zarządzania, jak i o doświadczenia związane z wdrażaniem nowoczesnych narzędzi wspierających funkcjonowanie samorządów lokalnych oraz ich współpracę z innymi partnerami. Tym samym baza pełni funkcję repozytorium wiedzy praktycznej, ale jednocześnie jest narzędziem inspirującym inne jednostki do wdrażania sprawdzonych rozwiązań.

Do bazy trafiają opisy praktyk identyfikowanych na kilka sposobów. Są to rozwiązania wyłonione w ramach konkursów samorządowych – w szczególności konkursu „Samorządowy Lider Zarządzania” – a także praktyki wskazywane w toku prac Grup Wymiany Doświadczeń, identyfikowane samodzielnie przez biura organizacji samorządowych, opisywane przez media samorządowe lub rekomendowane przez inne samorządy. Oznacza to, że baza nie jest zbiorem przypadkowych przykładów, lecz wynikiem wieloletniej selekcji i gromadzenia rozwiązań uznanych za wartościowe, skuteczne i możliwe do adaptacji w innych JST.

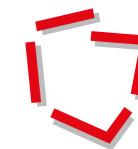
Funkcja Bazy Dobrych Praktyk w systemie wsparcia samorządów

Baza Dobrych Praktyk jest czymś więcej niż zbiorem opisów interesujących działań. Stanowi element budowania systemu doskonalenia zarządzania w sektorze samorządowym, konsekwentnie rozwijanego przez korporacje samo-

ządowe współtworzące to przedsięwzięcie. Jej znaczenie polega na tym, że pozwala przetransmitować sprawdzone doświadczenia z jednej jednostki do drugiej, ograniczając koszty eksperymentowania i skracając drogę do wdrożenia skutecznych rozwiązań.

Dla samorządów baza jest źródłem inspiracji i praktycznej wiedzy, pokazującym, jak inne JST radzą sobie z podobnymi wyzwaniami organizacyjnymi, finansowymi czy społecznymi. Dla ZPP jest to natomiast narzędzie wzmacniające rolę Związku jako instytucji nie tylko reprezentującej interesy powiatów, ale także aktywnej uczestniczącej w upowszechnianiu jakościowych standardów zarządzania publicznego.

Ważne jest również to, że Baza Dobrych Praktyk sprzyja promowaniu kultury współpracy i uczenia się w samorządzie. Zamiast działać w izolacji, jednostki mogą korzystać z rozwiązań już przetestowanych przez inne JST, dostosowując je do lokalnych warunków. W ten sposób baza wspiera rozwój nowoczesnego, otwartego i uczącego się samorządu.

PODSUMOWANIE

Mapa kompetencji oraz Baza Dobrych Praktyk, choć różnią się zakresem i funkcją, są narzędziami komplementarnymi. Pierwsza porządkuje wiedzę o tym, kto i na jakiej podstawie prawnej wykonuje określone zadania. Druga pokazuje, jak wykonywać zadania publiczne w sposób skuteczny, sprawdzony i innowacyjny. Razem tworzą ważny element zaplecza merytorycznego, które Związek Powiatów Polskich rozwija na rzecz swoich członków i całego środowiska samorządowego.

Dzięki tym instrumentom ZPP wzmacnia swoją pozycję jako instytucji eksperckiej, która nie tylko opiniuje przepisy czy organizuje szkolenia, ale również tworzy trwałe zasoby wiedzy dostępne dla szerokiego grona

odbiorców. Jest to szczególnie ważne w warunkach stale rosnącej złożoności zadań publicznych, częstych zmian legislacyjnych oraz potrzeby szybkiego reagowania na wyzwania organizacyjne i społeczne.

Podsumowując, w okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich rozwijał i promował narzędzia, które realnie wspierają przejrzystość działania samorządu, porządkują wiedzę o kompetencjach organów JST oraz upowszechniają sprawdzone rozwiązania zarządcze. Zarówno Mapa kompetencji, jak i Baza Dobrych Praktyk stanowią ważny element systemu wsparcia samorządów lokalnych, budowanego konsekwentnie przez ZPP we współpracy z innymi korporacjami samorządowymi.

3.1. Portale, newslettery, media społecznościowe

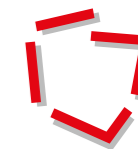
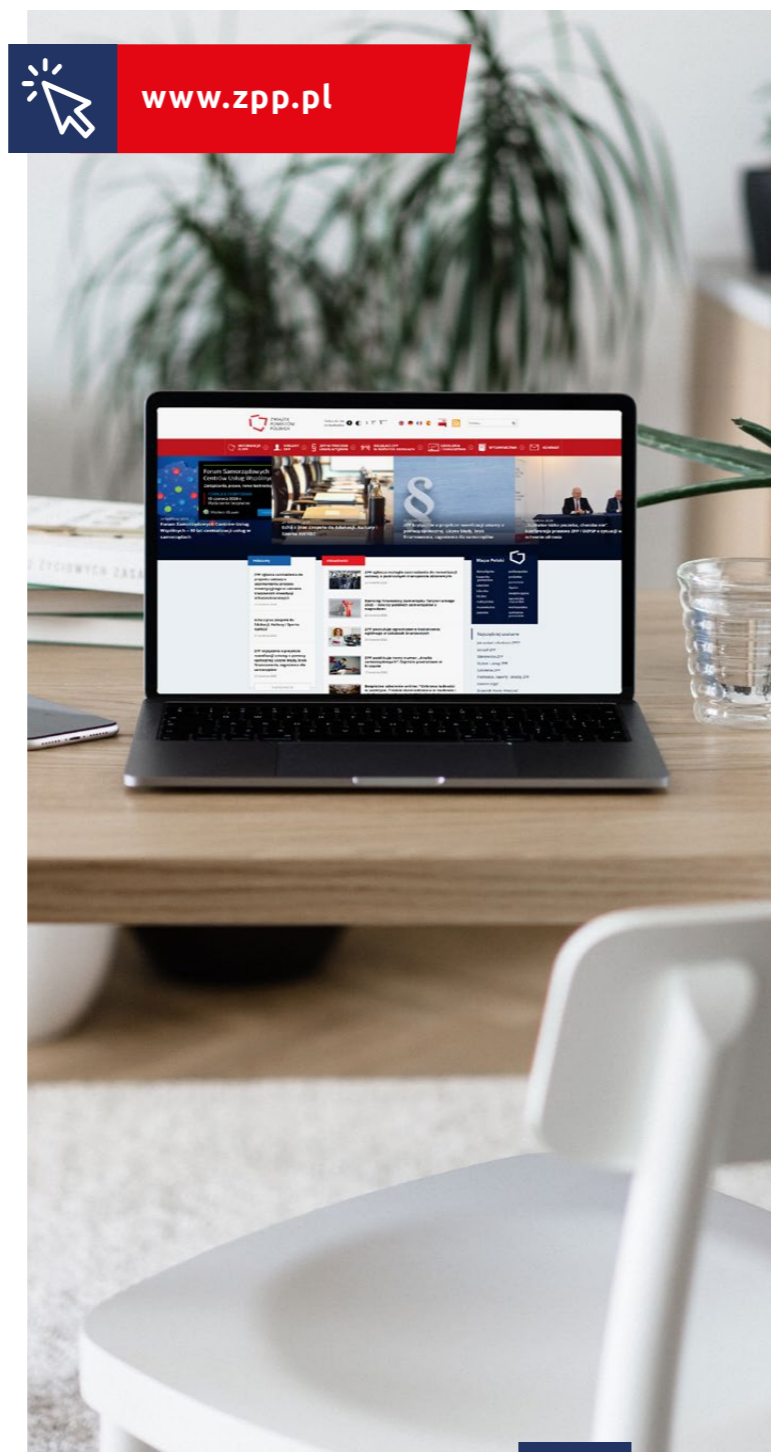
Jednym z kluczowych elementów działalności komunikacyjnej i promocyjnej Związku Powiatów Polskich jest prowadzenie rozbudowanego systemu kanałów informacyjnych, obejmujących portale internetowe, newslettery tematyczne oraz profile w mediach społecznościowych. Dzięki nim ZPP w sposób systematyczny informuje środowisko samorządowe o najważniejszych wydarzeniach, zmianach legislacyjnych, inicjatywach podejmowanych przez Związek oraz dobrych praktykach z zakresu funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego. Kanały komunikacyjne ZPP pełnią równocześnie funkcję informacyjną, edukacyjną i integracyjną – umożliwiają szybkie przekazywanie wiedzy, wspierają wymianę doświadczeń pomiędzy samorządami oraz wzmacniają widoczność działań podejmowanych przez powiaty i miasta na prawach powiatu. System komunikacji rozwijany przez ZPP obejmuje zarówno własne portale informacyjne, jak i newslettery oraz aktywność w mediach społecznościowych.

Strona internetowa ZPP

Podstawowym narzędziem komunikacji Związku Powiatów Polskich jest oficjalny portal internetowy www.zpp.pl, który stanowi główny hub informacyjny organizacji. Portal pełni rolę centralnego punktu dostępu do informacji o działalności ZPP, a także do materiałów eksperckich, publikacji oraz narzędzi wspierających funkcjonowanie jednostek samorządu terytorialnego.

Na stronie publikowane są przede wszystkim aktualności dotyczące działalności Związku, wydarzeń samorządowych oraz stanowisk ZPP w sprawach istotnych dla funkcjonowania powiatów i miast na prawach powiatu. Portal pre-

zentuje także informacje o planowanych szkoleniach, konferencjach i inicjatywach podejmowanych przez Związek.

Struktura serwisu została zaprojektowana w sposób umożliwiający szybki dostęp do kluczowych obszarów działalności ZPP. Wśród najważniejszych działów portalu znajdują się m.in.:

- informacje o Związku Powiatów Polskich, jego strukturze organizacyjnej oraz organach statutowych,
- dział poświęcony aktywności ZPP w procesie legislacyjnym, zawierający stanowiska, opinie i uwagi Związku do projektów aktów prawnych,
- sekcja publikacji, raportów i analiz, obejmująca opracowania eksperckie przygotowywane przez ZPP,
- informacje o szkoleniach i doradztwie, w tym możliwość rejestracji na wydarzenia edukacyjne,
- zasoby wiedzy i narzędzia dla samorządów, takie jak Mapa kompetencji czy dostęp do Bazy Dobrych Praktyk,
- informacje o projektach realizowanych przez ZPP,
- galeria wydarzeń oraz materiały multimedialne.

Portal umożliwia także dostęp do archiwalnych materiałów, sprawozdań z działalności Związku, dokumentów statutowych oraz informacji o działaniach organów ZPP i konwentów powiatów w poszczególnych województwach.

Z punktu widzenia komunikacji z samorządami strona internetowa pełni funkcję centrum wiedzy i aktualności dla środowiska powiatowego.

„Dziennik Warto Wiedzieć”

Istotnym elementem systemu komunikacji ZPP jest również portal „Dziennik Warto Wiedzieć” (www.wartowiedziec.pl), który stanowi jeden z najważniejszych w Polsce serwisów informacyjnych poświęconych samorządowi terytorialnemu.

Portal pełni funkcję specjalistycznego medium skierowanego przede wszystkim do pracowników administracji samorządowej, przedstawicieli administracji rządowej, ekspertów, dziennikarzy a także do osób zainteresowanych tematyką funkcjonowania samorządu w Polsce. Publikowane są w nim artykuły informacyjne, analizy, komentarze eksperckie oraz materiały dotyczące zmian legislacyjnych, finansów publicznych, edukacji, ochrony zdrowia, polityki społecznej, transportu, infrastruktury czy rozwoju regionalnego.

Dziennik Warto Wiedzieć na bieżąco informuje o:

- zmianach w przepisach prawa istotnych dla JST,
- inicjatywach legislacyjnych i stanowiskach środowiska samorządowego,
- wydarzeniach i konferencjach poświęconych problematyce samorządowej,
- działaniach podejmowanych przez Związek Powiatów Polskich i inne korporacje samorządowe,
- przykładach dobrych praktyk z różnych jednostek samorządu terytorialnego.

Portal posiada również system newsletterów tematycznych, dzięki którym czytelnicy mogą otrzymywać wybrane informacje bezpośrednio na swoją skrzynkę e-mail. Newslettery kierowane są przede wszystkim do pracowników administracji publicznej, samorządowców oraz osób zainteresowanych bieżącymi zmianami w prawie i praktyce funkcjonowania JST.

Newslettery ZPP

Związek Powiatów Polskich prowadzi również własne newslettery informacyjne, których celem jest szybkie przekazywanie najważniejszych informacji bezpośrednio do samorządów członkowskich.

Do najważniejszych należą:

- #ZPPdlaPowiatów – newsletter informacyjny zawierający najważniejsze informacje dotyczące działalności ZPP, stanowisk legislacyjnych, wydarzeń samorządowych oraz inicjatyw skierowanych do powiatów i miast na prawach powiatu.

- #ZPPdlaPowiatów – Granty i dotacje dla powiatów i miast – newsletter tematyczny poświęcony możliwościom pozyskiwania środków finansowych, w tym funduszy europejskich, krajowych programów wsparcia oraz innych instrumentów finansowych dostępnych dla jednostek samorządu terytorialnego.

Newslettery te stanowią ważne narzędzie komunikacji bezpośredniej pomiędzy ZPP a jego członkami, umożliwiając szybkie przekazywanie informacji o możliwościach rozwojowych oraz nowych inicjatywach legislacyjnych czy programowych.

Media społecznościowe

Związek Powiatów Polskich aktywnie wykorzystuje także media społecznościowe jako kanał komunikacji z samorządowcami oraz szeroką opinią publiczną.

ZPP prowadzi profile w serwisie Facebook, w tym:

Oficjalny profil Związku Powiatów Polskich

 /ZwiazekPowiatowPolskich

Profil Dziennika Warto Wiedzieć

 /DziennikWartoWiedziec

Profile te służą bieżącemu informowaniu o działaniach ZPP, publikowaniu materiałów eksperckich, promowaniu wydarzeń samorządowych oraz upowszechnianiu informacji o inicjatywach podejmowanych przez powiaty i miasta na prawach powiatu.

Związek prowadzi także kanał YouTube, na którym publikowane są materiały wideo związane z działalnością organizacji – w tym zapisy konferencji, debat samorządowych, webinarów oraz materiałów szkoleniowych.

Oficjalny kanał YT Związku Powiatów Polskich

 /@zwiazekpowiatowpolskich

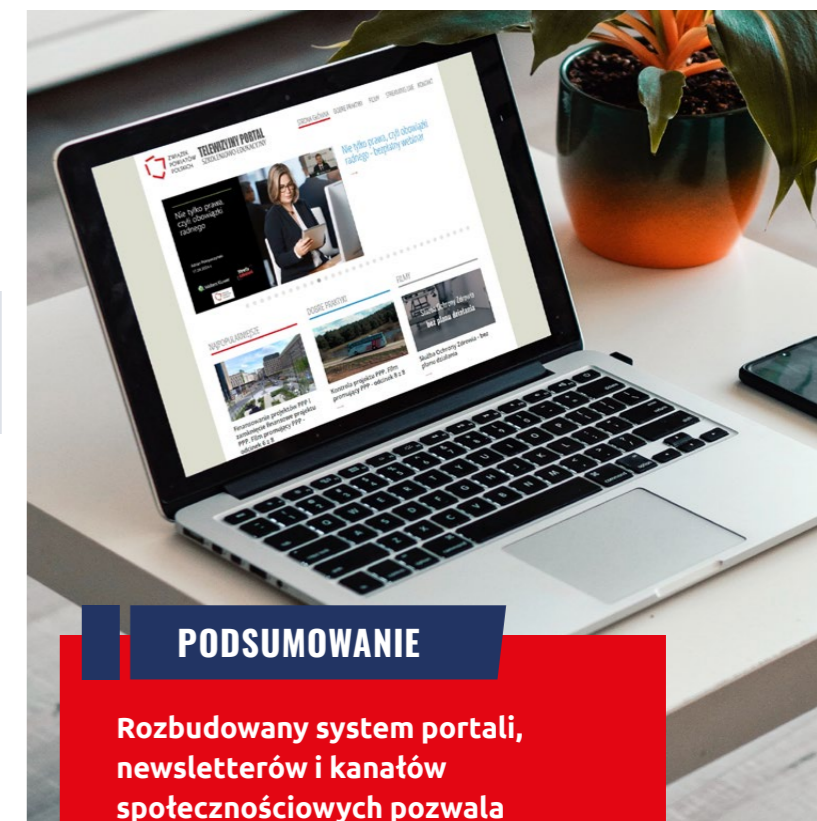
Telewizyjny Portal Szkoleniowo-Edukacyjny ZPP

Uzupełnieniem działań komunikacyjnych jest także Telewizyjny Portal Szkoleniowo-Edukacyjny ZPP dostępny pod adresem <http://tv.zpp.pl/>. Platforma ta służy publikowaniu materiałów edukacyjnych i szkoleniowych.

 www.tv.zpp.pl

Portal umożliwia dostęp do nagrań materiałów edukacyjnych dotyczących funkcjonowania administracji samorządowej. Dzięki temu pracownicy JST mogą korzystać z wiedzy eksperckiej również w formule asynchronicznej – w dogodnym dla siebie czasie.

Platforma stanowi uzupełnienie działalności szkoleniowej ZPP, pozwalając na utrwalanie i upowszechnianie materiałów edukacyjnych przygotowywanych przez lub przy współpracy ze Związkiem.

PODSUMOWANIE

Rozbudowany system portali, newsletterów i kanałów społecznościowych pozwala Związkowi Powiatów Polskich na skuteczne docieranie z informacją do szerokiego grona odbiorców – zarówno w środowisku samorządowym, jak i wśród mieszkańców, ekspertów czy przedstawicieli administracji publicznej.

Dzięki konsekwentnemu rozwijaniu narzędzi komunikacyjnych ZPP nie tylko informuje o swojej działalności, ale także aktywnie wspiera proces wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy samorządami. System komunikacyjny Związku stanowi zatem ważny element budowania wspólnoty środowiska samorządowego oraz promocji dobrych praktyk w zarządzaniu publicznym.

3.2. Kongresy i konferencje z udziałem ZPP

Istotnym elementem działalności komunikacyjnej i promocyjnej Związku Powiatów Polskich w okresie sprawozdawczym była aktywna obecność w kongresach, konferencjach, forach i wydarzeniach eksperckich poświęconych najważniejszym wyzwaniom stojącym przed samorządem terytorialnym. Udział ZPP w tego typu przedsięwzięciach miał charakter wielowymiarowy. Z jednej strony służył reprezentowaniu interesów powiatów i miast na prawach powiatu w debacie publicznej, z drugiej zaś wzmacniał rozpoznawalność Związku jako partnera merytorycznego, współorganizatora dyskusji oraz instytucji wspierającej wymianę doświadczeń pomiędzy samorządami, administracją rządową, światem nauki, organizacjami społecznymi i biznesem.

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich uczestniczył w licznych wydarzeniach o zasięgu krajowym i międzynarodowym, występując jako organizator, współorganizator, partner, partner instytucjonalny, członek współtworzący debatę lub patron honorowy. Zakres tematyczny tych wydarzeń był bardzo szeroki i obejmował m.in. finanse samorządowe, edukację, ochronę zdrowia, politykę społeczną, cyfryzację, bezpieczeństwo, klimat i środowisko, kulturę, dziedzictwo oraz rozwój lokalny i regionalny. Obecność ZPP w tych przestrzeniach wzmacniała przekaz promujący rolę samorządu powiatowego jako niezbędnego ogniwa nowoczesnego państwa i sprawnego systemu usług publicznych.

Poniżej przedstawiono najważniejsze kongresy i konferencje z udziałem Związku Powiatów Polskich, pogrupowane tematycznie.

Wydarzenia poświęcone samorządowi, rozwojowi lokalnemu i współpracy instytucjonalnej

Jednym z wydarzeń tej grupy był Europejski Kongres Samorządów, który odbył się 3-4 marca 2025 r. w Mikołajkach. Była to jubileuszowa edycja przedsięwzięcia organizowanego przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich, którego głównym partnerem było Województwo Warmińsko-Mazurskie. Związek Powiatów Polskich był partnerem instytucjonalnym tego wydarzenia. Program Kongresu obejmował ponad 250 wydarzeń, w tym panele dyskusyjne, warsztaty, wykłady, prezentacje i spotkania autorskie. Dyskusje toczyły się wokół sześciu głównych ścieżek tematycznych: polityki i bezpieczeństwa, inwestycji i innowacji, kultury i turystyki, zrównoważonego rozwoju, finansów i gospodarki oraz zdrowia i społeczeństwa. W centrum uwagi znalazły się wyzwania związane z urbanizacją, transformacją energetyczną, cyfryzacją usług publicznych, odpornością samorządów na kryzysy oraz potrzebą rozwijania współpracy międzysektorowej.

Ważnym forum debaty samorządowej był także **Local Trends – Europejskie Forum Samorządowe**, które odbyło się 13-14 października 2025 r. w Poznaniu, na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Związek Powiatów Polskich wniósł istotny wkład merytoryczny w przygotowanie programu tego wydarzenia. Tematyka forum została wypracowana na podstawie dialogu z partnerami instytucjonalnymi, a wśród kluczowych zagadnień znalazły się m.in. ochrona ludności i bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej, sztuczna inteligencja i cyberbezpieczeństwo, partnerstwa na rzecz rozwoju JST, gospodarka komunalna i zmiany kli-

matyczne, a także usługi publiczne w kontekście procesów demograficznych. Forum potwierdziło swoją pozycję jako jednej z najważniejszych platform wymiany doświadczeń i poglądów pomiędzy przedstawicielami różnych szczebli samorządu.

Do wydarzeń wzmacniających debatę o współpracy wspólnot lokalnych należał **III Krajowy Kongres Współpracy Lokalnej**, zorganizowany 9-10 października 2025 r. w Warszawie przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego. Związek Powiatów Polskich objął wydarzenie patronatem honorowym. Hasłem przewodnim Kongresu była „Siła Wspólnoty”. Program został podzielony na trzy zasadnicze bloki: integrację i budowanie odporności społecznej, współpracę organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego oraz wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych. Wydarzenie służyło promowaniu współpracy lokalnej jako jednego z fundamentów skutecznego zarządzania publicznego.

Ważnym wydarzeniem z punktu widzenia reprezentacji organów stanowiących był również **III Krajowy Kongres Przewodniczących Rad Gmin, Rad Powiatów i Sejmików Województw**, który odbył się 7-8 listopada 2025 r. w Trójmieście. ZPP objął to wydarzenie patronatem honorowym. Program Kongresu koncentrował się na wzmacnianiu pozycji przewodniczących rad i radnych, rozwijaniu kompetencji z zakresu legislacji lokalnej, zarządzania zespołami, współpracy z administracją oraz wykorzystania nowych technologii w pracy organów stanowiących.

Finanse samorządowe, gospodarka i zarządzanie publiczne

W okresie sprawozdawczym szczególne znaczenie miały wydarzenia poświęcone kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego oraz narzędziom zarządzania publicznego. Do najważniejszych należał **VII Krajowy Kongres Forów Skarbników**, który odbył się 11 marca 2025 r. pod hasłem „Budowanie przyszłości finansów JST”.

Organizatorem była Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego, a Związek Powiatów Polskich objął wydarzenie patronatem honorowym. Kongres poświęcony był planowaniu budżetów JST w warunkach wysokiej nieprzewidywalności, skutkom zmian podatkowych i gospodarczych, rosnącym kosztom usług publicznych, dostępności środków unijnych i krajowych oraz potrzebie uproszczeń w systemie podatków i opłat lokalnych. Istotne miejsce zajęły także debaty o finansowaniu oświaty, ochrony zdrowia, polityce energetycznej oraz mieszkaniowej.

Kolejnym istotnym wydarzeniem był **Local Trends – Samorządowy Kongres Finansowy**, który odbył się 14-15 kwietnia 2025 r. w Sopo-

cie. Związek Powiatów Polskich był partnerem tego wydarzenia. Tematyka Kongresu skupiła się na strategiach inwestycyjnych i finansowaniu rozwoju, roli samorządów w transformacji energetycznej oraz wyzwaniach dla budżetów lokalnych po zmianach systemowych. Dużo uwagi poświęcono reformie systemu dochodów JST, nowoczesnym instrumentom finansowym oraz uproszczeniom w przepisach prawnych i podatkowych.

Szczególnie wyraźna i aktywna była obecność ZPP podczas **XXIII Samorządowego Forum Kapitału i Finansów**, które odbyło się 6-7 października 2025 r. w Katowicach. Podczas tego wydarzenia Związek wystąpił jako gospodarz trzech paneli tematycznych zebranych w specjalnym bloku „Forum Powiatów”. Dyskusje dotyczyły trzech kluczowych obszarów: deinstytucjonalizacji usług społecznych, finansowania zadań publicznych oraz sytuacji kadrowej w administracji powiatowej. Forum poprzedziła debata „35 lat samorządu w Polsce” z udziałem Prezesa Zarządu ZPP Andrzeja Płonki. Udział Związku w tym wydarzeniu miał szczególne znaczenie, ponieważ pozwalał nie tylko zabrać głos w ogólnopolskiej debacie o finansach samorządowych, ale również w sposób wyraźny zaakcentować rolę samorządów powiatowych jako świadomego uczestnika dyskusji o jakości państwa i usług publicznych.

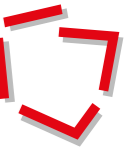

Do wydarzeń o szerszym profilu gospodarczym należał również **XI Ogólnopolski Szczyt Gospodarczy OSG 2025**, który odbył się 4–5 listopada 2025 r. w Warszawie pod hasłem „Państwo – Gospodarka – Bezpieczeństwo: Rok 2026. Polska w obliczu nowych wyzwań”. Związek Powiatów Polskich objął to wydarzenie patronatem honorowym. Dyskusje koncentrowały się na wpływie uwarunkowań geopolitycznych na bezpieczeństwo gospodarcze Polski, rozwoju infrastruktury, innowacyjności oraz odporności państwa wobec globalnych kryzysów.

Patronatem ZPP objęte zostało także **Forum Wyzwań Gospodarczych Symbol 2025**, które odbyło się 21 listopada 2025 r. w Katowicach. Forum stanowiło przestrzeń do rozmów o przyszłości gospodarki, innowacjach, odpowiedzialnym rozwoju i roli współpracy pomiędzy sektorem publicznym, nauką i biznesem.

Edukacja, administracja i nowoczesne zarządzanie w JST

Do istotnych wydarzeń z udziałem ZPP należała **XII Ogólnopolska Konferencja Samorządu i Oświaty EDUKACJA PRZYSZŁOŚCI**, która odbyła się 19-20 marca 2025 r. w Lublinie. Związek Powiatów Polskich objął konferencję patronatem honorowym. Wydarzenie poświęcone było finansowaniu oświaty, zarządzaniu placówkami edukacyjnymi, przyszłości nauczania oraz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Omawiano wpływ nowych regulacji na budżety samorządów, dobre praktyki w pozyskiwaniu środków, bezpieczeństwo cyfrowe szkół, wykorzystanie sztucznej inteligencji w edukacji oraz przeciwdziałanie przemocy i cyberprzemocy.

Fot. oswiataprzyszlosci.pl

Zarządzaniu usługami wspólnymi poświęcone było **Forum Samorządowych Centrów Usług Wspólnych**, zorganizowane 9 czerwca 2025 r. ZPP objął to wydarzenie patronatem honorowym. Forum służyło wymianie doświadczeń dotyczących tworzenia i rozwijania CUW, cyfryzacji procesów, zarządzania zmianą, polityki kadrowej i budowania efektywnych modeli organizacyjnych w administracji samorządowej.

W obszarze funkcjonowania administracji samorządowej ważne miejsce zajmował **IX Krajowy Kongres Sekretarzy**, który odbył się 30 września - 1 października 2025 r. Związek Powiatów Polskich objął wydarzenie patronatem honorowym. W programie dominowały zagadnienia związane z cyfryzacją jednostek samorządu terytorialnego, ochroną danych, cyberbezpieczeństwem, ochroną ludności i obroną cywilną oraz redefinicją roli sekretarza jako gwaranta ciągłości działania urzędu.

Zdrowie, polityka społeczna i wsparcie mieszkańców

Znaczące miejsce w aktywności komunikacyjnej ZPP zajęły wydarzenia poświęcone ochronie zdrowia i polityce społecznej. Jednym z nich była **II Ogólnopolska Konferencja Naukowa poświęcona przyszłości systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego**, która odbyła się 9 maja 2025 r. w Bielsku-Białej.

Związek Powiatów Polskich objął wydarzenie patronatem honorowym. W trakcie konferencji analizowano funkcjonowanie systemu NPP i NPO, projektowane zmiany legislacyjne oraz problemy związane z finansowaniem, jakością usług i poradami zdalnymi. W debacie uczestniczył przedstawiciel ZPP, prezentując perspektywę powiatów realizujących to zadanie.

Fot. stop-otylosci.pl

Związek aktywnie włączył się także w ogólnopolską debatę zdrowotną podczas drugiej edycji konferencji **„Stop epidemii otyłości w Polsce – odgórne przywództwo i oddolna mobilizacja wsparcia”**, która odbyła się 19-20 maja 2025 r. w Warszawie. Wydarzenie było jednym z głównych punktów ogólnopolskiej akcji społecznej „STOP OTYŁOŚCI – Partnerstwa na rzecz Profilaktyki i Leczenia Otyłości”, której aktywnym uczestnikiem jest ZPP. Dyskusje dotyczyły roli samorządów, organizacji społecznych, biznesu i środowisk eksperckich w budowaniu skutecznych mechanizmów przeciwdziałania otyłości, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Duże znaczenie miało również **II Forum Samorządowe Województwa Śląskiego**, które odbyło się 30 października 2025 r. w Pszczynie i zostało objęte patronatem honorowym ZPP. Tematem przewodnim były zmiany w ochronie zdrowia, a w szczególności przyszłość szpitali powiatowych, współpraca organów tworzących oraz mechanizmy naprawcze i restruk-

turyzacyjne w kontekście planowanej reformy szpitalnictwa.

Kolejnym ważnym wydarzeniem była **VII Ogólnopolska Konferencja „Opieka Długoterminowa w Polsce – Dzisiaj i Jutro”**, która odbyła się 13-14 listopada 2025 r. w Warszawie w formule hybrydowej. ZPP objął wydarzenie patronatem honorowym. Debaty dotyczyły kierunków rozwoju systemu opieki długoterminowej, reform świadczeń domowych, roli Centrów Usług Społecznych, opieki pielęgniarstwa, standardów jakości i funkcjonowania ZOL oraz ZPO.

Na styku polityki społecznej i bezpieczeństwa lokalnego istotnym wydarzeniem była konferencja **„Powiat odporny na kryzysy. Znaczenie OIK w budowaniu silnych społeczności lokalnych”**, która odbyła się 25 listopada 2025 r. w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Związek Powiatów Polskich był współorganizatorem wydarzenia. Konferencja poświęcona była roli Ośrodków Interwencji Kryzysowej w budowaniu odporności społeczności lokalnych, potrzebie zmian legislacyjnych oraz wypracowaniu standardów funkcjonowania OIK.

Klimat, środowisko, energetyka i zrównoważony rozwój

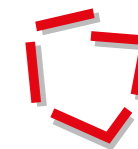
W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich był obecny także w wydarzeniach poświęconych transformacji klimatycznej i zielonej gospodarce. Szczególne znaczenie miał **Polski Kongres Klimatyczny**, który odbył się 25-26 marca 2025 r.

ZPP objął to wydarzenie patronatem honorowym. Kongres zgromadził przedstawicieli administracji, nauki, organizacji społecznych i biznesu wokół tematów takich jak dekarbonizacja, finansowanie transformacji energetycznej, rola prawa i zamówień publicznych, technologie wodorowe, magazynowanie energii oraz inwestycje samorządowe służące realizacji polityki klimatycznej.

Ważnym wydarzeniem branżowym były **Targi EKOTECH**, które odbyły się 8-10 kwietnia 2025 r. w Kielcach. Związek Powiatów Polskich objął to wydarzenie patronatem honorowym. Targi połączone były z debatami poświęconymi gospodarce odpadami, ochronie środowiska, innowacjom ekologicznym i rozwiązaniom smart city.

Fot. Kamila Bujakowska

Do istotnych inicjatyw należało także **Pomorskie Eko Forum**, które odbyło się 19 listopada 2025 r. w Gdańsku. Patronat nad wydarzeniem sprawował m.in. Związek Powiatów Polskich. Forum koncentrowało się na zielonej transformacji samorządów, rozwoju OZE, jakości powietrza, uchwałach antysmogowych, gospodarce odpadami i roli gmin oraz powiatów w planowaniu niskoemisyjnego rozwoju.

Kultura, dziedzictwo i tożsamość lokalna

W obszarze kultury i dziedzictwa szczególną rolę odgrywały wydarzenia współorganizowane lub wspierane przez ZPP. 13-14 marca 2025 r. w Szamotułach i Szreniawie odbyła się konferencja **„Dziedzictwo i Rozwój” – Stałe Forum Muzeów i Samorządu Terytorialnego**. Jej organizatorami byli Związek Powiatów Polskich, Muzeum Zamek Górków w Szamotułach, Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Fundacja Kolegium Wigierskie. Wydarzenie poświęcono muzeom prowadzonym przez samorządy powiatowe, zarządzaniu zbiorami i standardom ochrony dziedzictwa.

Ważnym wydarzeniem był również **III Kongres Bezpieczeństwa Dziedzictwa KOBED'25**, który odbył się 2-4 czerwca 2025 r. w Krakowie. ZPP objął to wydarzenie patronatem honorowym. Kongres koncentrował się na ochronie dziedzictwa kulturowego i naturalnego w warunkach kryzysowych i konfliktów zbrojnych.

Kolejnym ważnym przedsięwzięciem było **III Seminarium Markowskie „Dziedzictwo i samorządność”**, które odbyło się 20-22 października 2025 r. w kilku miejscowościach: Łańcucie, Jarosławiu, Zarzeczu i Markowej. Związek Powiatów Polskich był partnerem wydarzenia. Seminarium poświęcone było roli samorządno-

ści obywatelskiej i instytucji kultury w ochronie dziedzictwa narodowego.

Zwieńczeniem roku w tym obszarze tematycznym była **Stała Konferencja Muzeów i Samorządu Terytorialnego „Dziedzictwo i Rozwój”**, która odbyła się 20 listopada 2025 r. w Toruniu, w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego. Związek Powiatów Polskich był jednym z organizatorów wydarzenia. Konferencja miała formę seminarium Akademii-Muzeum pod hasłem „O pracy naukowej w muzeum” i służyła refleksji nad miejscem muzeów w systemie zarządzania kulturą i rozwoju regionalnego.

Wydarzenia o charakterze europejskim, obywatelskim i międzysektorowym

W wymiarze międzynarodowym szczególne znaczenie miała **XIV Konferencja Polityczna CEPLI**, która odbyła się 20 maja 2025 r. w Hanowerze pod hasłem „Wzmocnienie Europy poprzez władze lokalne szczebla pośredniego”. Związek Powiatów Polskich, jako członek Europejskiej Konfederacji Władz Lokalnych Szczebla Pośredniego, uczestniczył w tym wydarzeniu. Konferencja zakończyła się przyjęciem deklaracji podkreślającej potrzebę silniejszego uwzględnienia samorządów szczebla pośredniego w politykach unijnych i przyszłej polityce spójności.

Do istotnych inicjatyw o charakterze obywatelskim należała kampania profrekwencyjna **„Głosujemy na 100%”**, współtworzona przez ZPP wraz z innymi organizacjami samorządowymi. Kampania miała zasięg ogólnopolski i służyła mobilizacji obywateli do udziału w wyborach poprzez udostępnianie gotowych materiałów informacyjnych samorządom i osobom prywatnym.

PODSUMOWANIE

Obecność Związku Powiatów Polskich w kongresach, konferencjach i forach eksperckich w okresie sprawozdawczym potwierdziła silną pozycję ZPP jako jednego z najważniejszych uczestników debaty o przyszłości samorządu terytorialnego w Polsce. Związek nie ograniczał się wyłącznie do patronowania wydarzeniom, lecz wielokrotnie współtworzył ich program, występował jako partner lub współorganizator, a także aktywnie zabierał głos w kluczowych dyskusjach dotyczących finansów publicznych, polityki społecznej, edukacji, zdrowia, bezpieczeństwa, klimatu i dziedzictwa.

Szeroka obecność ZPP w wydarzeniach branżowych, eksperckich i międzysektorowych wzmacniała promocję środowiska powiatowego, służyła budowaniu relacji z partnerami krajowymi i zagranicznymi oraz umożliwiała skuteczne artykułowanie potrzeb samorządów powiatowych. Jednocześnie aktywność ta przyczyniała się do umacniania pozycji Związku jako instytucji eksperckiej, zdolnej nie tylko do reagowania na bieżące wyzwania, ale także do współkształtowania kierunków rozwoju polityk publicznych istotnych dla wspólnot lokalnych.

3.3. Patronaty

Ważnym elementem działalności komunikacyjnej i promocyjnej Związku Powiatów Polskich w okresie sprawozdawczym było obejmowanie patronatem przedsięwzięć organizowanych przez partnerów instytucjonalnych, środowiska eksperckie, organizacje społeczne, instytucje naukowe oraz podmioty branżowe. Patronat ZPP stanowi formę wsparcia dla inicjatyw podejmujących tematykę istotną dla funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności powiatów i miast na prawach powiatu.

Obejmowanie patronatem wydarzeń stanowi jednocześnie narzędzie wzmacniania obecności Związku Powiatów Polskich w debacie publicznej, promocji dobrych praktyk samorządowych oraz budowania relacji z partnerami działającymi na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego.

W okresie sprawozdawczym **Związek Powiatów Polskich objął patronatem 48 przedsięwzięć, natomiast „Dziennik Warto Wiedzieć” udzielił patronatu 37 inicjatywom.**

Patronaty Związku Powiatów Polskich

Patronaty przyznawane przez Związek Powiatów Polskich obejmowały przede wszystkim wydarzenia związane z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego, zarządzaniem publicznym oraz rozwojem lokalnym. Wśród najważniejszych z nich znalazły się m.in.:

- VII Krajowy Kongres Forów Skarbników,
- XII Ogólnopolska Konferencja Samorządu i Oświaty „Edukacja Przyszłości”,
- Forum Samorządowych Centrów Usług Wspólnych,

- IX Krajowy Kongres Sekretarzy,
- III Krajowy Kongres Współpracy Lokalnej,
- III Krajowy Kongres Przewodniczących Rad Gmin, Rad Powiatów i Sejmików Województw,
- XXIII Samorządowe Forum Kapitału i Finansów.

Patronat ZPP obejmował również wydarzenia dotyczące praktycznych aspektów funkcjonowania administracji samorządowej, w tym konferencje poświęcone zadaniom wydziałów komunikacji, ochronie ludności oraz wyzwaniom systemu ochrony zdrowia na poziomie lokalnym.

Istotną część wydarzeń objętych patronatem stanowiły inicjatywy związane z finansami publicznymi, rozwojem gospodarczym oraz innowacyjnością w sektorze publicznym. Wśród nich znalazły się m.in.:

- konkurs „Mistrz Finansów Publicznych”,
- nagroda „Kryształy Przetargów Publicznych”,
- konkurs „Innowacyjny Samorząd 2025”,
- Ogólnopolski Szczyt Gospodarczy OSG,
- wydarzenia z cyklu „Symbol”.

Ważnym obszarem patronatów były również wydarzenia dotyczące transformacji klimatycznej, ochrony środowiska oraz nowoczesnych technologii wykorzystywanych w zarządzaniu miastami i regionami. ZPP objął patronatem m.in.:

- Międzynarodowe Targi Energetyki i Elektrotechniki oraz OZE ENEX,
- Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska EKOTECH,

- Polski Kongres Klimatyczny,
- Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska POLECO,
- Smart City Expo Poland,
- Smart City Forum,
- Polski Kongres Inteligentnych Systemów Transportowych,
- Pomorskie Eko Forum.

Wśród wydarzeń objętych patronatem znalazły się także inicjatywy dotyczące polityki społecznej, zdrowia publicznego oraz wsparcia mieszkańców. Należały do nich m.in.:

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa dotycząca systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego,
- konferencja „Opieka długoterminowa w Polsce – dzisiaj i jutro”,
- Ogólnopolski Obywatelski Kongres Polityki Senioralnej,
- Międzynarodowe Senioralia.

Znaczącą część patronatów stanowiły również wydarzenia o charakterze edukacyjnym i szkoleniowym, w tym cykl webinarów skierowanych do jednostek samorządu terytorialnego. Dotyczyły one m.in. wdrażania standardów opieki nad dziećmi do lat 3, tworzenia spółdzielni energetycznych, finansowania inwestycji samorządowych, planów adaptacji do zmian klimatu, rozwoju usług społecznych, strategii rozwoju gmin czy zasad realizacji zamówień publicznych.

Na liście wydarzeń objętych patronatem znalazły się również inicjatywy promujące dobre praktyki oraz aktywność samorządów, w tym m.in. konkurs „Gmina Przyjazna Rowerzystom w ocenie turystów kolarzy”.

Patronaty „Dziennika Warto Wiedzieć”

Uzupełnieniem działalności promocyjnej Związku Powiatów Polskich były patronaty przyznawane przez portal informacyjny „Dziennik Warto Wiedzieć”, który jest jednym z najważniejszych w Polsce mediów poświęconych tematyce samorządowej.

W okresie sprawozdawczym „Dziennik Warto Wiedzieć” objął patronatem 37 wydarzeń, w tym liczne konferencje, kongresy, rankingi oraz inicjatywy edukacyjne. Wśród nich znalazły się m.in.:

- Ogólnopolska Konferencja Samorządu i Oświaty „Edukacja Przyszłości”,
- Local Trends – Samorządowy Kongres Finansowy,
- Europejskie Forum Samorządowe,
- Forum Samorządowych Centrów Usług Wspólnych,
- Smart City Forum,
- Krajowy Kongres Sekretarzy,
- Samorządowe Forum Kapitału i Finansów,
- Krajowy Kongres Przewodniczących Rad JST,
- konferencja „Opieka długoterminowa w Polsce – dzisiaj i jutro”.

Portal wspierał również inicjatywy związane z ochroną środowiska i transformacją klimatyczną, takie jak m.in. Międzynarodowy Kongres EKOFORUM, Kongres Miejskiej Zieleni, Wody i Powietrza czy wydarzenia dotyczące neutralności klimatycznej i gospodarki wodnej.

Wśród patronowanych wydarzeń znalazły się także inicjatywy o charakterze społecznym i obywatelskim, w tym akcja społeczna „STOP OTYŁOŚCI”, Europejskie Forum Regionalnego Sportu czy wydarzenia promujące aktywność lokalnych społeczności.

PODSUMOWANIE

Patronaty przyznawane przez Związek Powiatów Polskich oraz „Dziennik Warto Wiedzieć” stanowią ważny element budowania relacji z partnerami instytucjonalnymi oraz wzmocnienia obecności ZPP w przestrzeni publicznej. Dzięki nim Związek wspiera inicjatywy służące rozwojowi samorządu terytorialnego, upowszechnianiu dobrych praktyk oraz wymianie doświadczeń pomiędzy przedstawicielami administracji publicznej, środowiska naukowego,

organizacji społecznych i biznesu. Duża liczba wydarzeń objętych patronatem potwierdza znaczącą rolę Związku Powiatów Polskich jako partnera merytorycznego w debacie o rozwoju samorządów i jakości usług publicznych. Jednocześnie działania te przyczyniają się do promocji środowiska powiatowego oraz wzmocnienia pozycji ZPP jako jednej z kluczowych organizacji reprezentujących jednostki samorządu terytorialnego w Polsce.

3.4. Odznaczenia i wyróżnienia

W okresie sprawozdawczym przedstawiciele środowiska samorządowego zostali uhonorowani zarówno odznaczeniami państwowymi, jak i wyróżnieniami przyznawanymi w ramach inicjatyw naukowych oraz branżowych związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej i samorządu terytorialnego. Wśród nich znalazły się odznaczenia wręczone z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, a także nagrody przyznane w konkursach promujących dorobek naukowy oraz wysoki poziom kompetencji zawodowych pracowników administracji publicznej.

Odznaczenia państwowe z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego

Istotnym wydarzeniem dla środowiska samorządowego było wręczenie odznaczeń państwowych z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego, który przypada 27 maja. Uroczystość odbyła się 26 maja 2025 r. w Ogrodach Pałacu Prezydenckiego w Warszawie, gdzie Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował

osoby szczególnie zasłużone dla działalności na rzecz społeczności lokalnych oraz rozwoju samorządu terytorialnego w Polsce.

Fot. Łukasz Błasikiewicz KPRP

Za wybitne zasługi w działalności na rzecz samorządu terytorialnego **Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski** otrzymał:

- **Dariusz Bąk** były radny Rady Powiatu Białobrzeskiego.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski odznaczeni zostali:

- **Dawid Chrobak**
burmistrz Zakliczyna
- **Edward Czesak**
były radny Rady Miejskiej w Brzesku oraz były członek Zarządu Województwa Małopolskiego
- **Paweł Lisiecki**
radny Sejmiku Województwa Mazowieckiego
- **Lucjusz Nadbereżny**
prezydent Stalowej Woli
- **Marian Niemirski**
starosta przysuski
- **Michał Wojtkiewicz**
były starosta tarnowski.

Za zasługi w działalności na rzecz samorządu terytorialnego **Złotym Krzyżem Zasługi** odznaczeni zostali:

- **Paweł Banasik**
burmistrz miasta Lipna
- **Adam Bilski**
były radny Rady Miasta Oświęcim,
- **Andrzej Bittel**
radny Rady Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy,
- **Wojciech Maciej Chojnowski**
radny Rady Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy
- **Dariusz Chromiec**
burmistrz Stronia Śląskiego
- **Krystyna Dąbrowska**
była radna Rady Miasta Oświęcim
- **Radostaw Dobrowolski**
burmistrz Supraśla
- **Andrzej Duda**
burmistrz Kolna

- **Lidia Dudziak**
była radna Rady Miasta Poznania
- **Henryk Flis**
radny Rady Powiatu Kraśnickiego
- **Stanisław Garbacz**
burmistrz miasta i gminy Ulanów
- **Sławomir Groberek**
sołtys wsi Zadzim
- **Renata Janik**
marszałek województwa świętokrzyskiego
- **Tomasz Kanak**
wójt gminy Siemień
- **Kordian Kolbiarz**
burmistrz Nysy
- **Małgorzata Komajda**
wicestarosta poddębicki
- **Daniel Krawiec**
wójt gminy Przeworsk
- **Tomasz Nowicki**
burmistrz Łądka-Zdroj
- **Grzegorz Pietruczuk**
burmistrz dzielnicy Bielany m.st. Warszawy
- **Wojciech Płaziuk**
wójt gminy Udanin
- **Jan Pyrkosz**
wójt gminy Radomyśl nad Sanem
- **Waldemar Raczyński**
wójt gminy Stary Zamość
- **Joanna Skotnicka-Fiuk**
radna Rady Miejskiej w Wieluniu
- **Karol Skrzypczak**
burmistrz Miejskiej Górki
- **Dariusz Szczygielski**
starosta rycki
- **Artur Szewczyk**
burmistrz miasta i gminy Ciepiałów

- **Paweł Szymkowicz**
burmistrz Głuchotąż
- **Maria Zuba**
była wicewojewoda kielecka i świętokrzyska

Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczeni zostali:

- **Roman Bzdyk**
wójt gminy Komańcza
- **Filip Frąckowiak**
radny Rady Miasta Stołecznego Warszawy
- **Gabriel Graczyk**
wójt gminy Bulkowo
- **Paweł Karczmarczyk**
burmistrz Poniatowej
- **Krzysztof Kiszka**
wójt gminy Harasiuki
- **Adam Kwaśniak**
radny Rady Miejskiej w Brzesku
- **Stanisław Nowakowski**
wójt gminy Krzeszów
- **Anna Podgórnjak**
skarbnik miasta Wielunia
- **Wojciech Rządkowski**
starosta proszowicki
- **Waldemar Sabak**
wójt gminy Górzno
- **Urszula Wołosiewicz**
wójt gminy Zaręby Kościelne

Podczas uroczystości Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przekazał również godła państwowe burmistrzom miejscowości, które z dniem 1 stycznia 2025 r. uzyskały prawa miejskie.

Odebrali je:

- **Tomasz Chaja**
burmistrz Sobkowa

- **Grzegorz Grała**
burmistrz Zaniemyśla
- **Marcin Łaguna**
burmistrz Wąwolnicy
- **Arkadiusz Matecki**
burmistrz Kurowa
- **Teresa Pancerz-Pyrka**
burmistrz Kazanowa.

Konkurs im. prof. Michała Kuleszy

29 października 2025 r., podczas posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ogłoszono wyniki XXII edycji Konkursu im. Profesora Michała Kuleszy. Laureatem został **dr Bartłomiej Ślemp**, wyróżniony za monografię dotyczącą roli Trybunału Konstytucyjnego w kształtowaniu zasad finansowania samorządu terytorialnego w Polsce.

Konkurs organizowany jest przez Wolters Kluwer Polska – wydawcę miesięcznika „Samorząd Terytorialny”. Związek Powiatów Polskich jest jednym z partnerów instytucjonalnych tego przedsięwzięcia.

Konkurs „Mistrz Finansów Publicznych”

Związek Powiatów Polskich objął również patronatem XII edycję konkursu „Mistrz Finansów Publicznych”, organizowanego przez miesięcznik „Finanse Publiczne”. Konkurs ma na celu sprawdzenie wiedzy pracowników administracji publicznej z zakresu rachunkowości i finansów publicznych.

Tegoroczna edycja odbywała się od 21 sierpnia do 24 listopada 2025 r. i została przeprowadzona w dwóch kategoriach: jednostki państwowe oraz jednostki samorządowe.

W kategorii jednostek państwowych zwyciężyła **Aneta Pietrzela** z Ministerstwa Finansów, natomiast wśród jednostek samorządowych tytuł mistrza zdobyła **Ilona Adamkiewicz** ze Starostwa Powiatowego w Krapkowicach.

PODSUMOWANIE

Inicjatywy te służą docenieniu osób szczególnie zaangażowanych w rozwój samorządności lokalnej oraz w doskonalenie funkcjonowania administracji publicznej, a także promują wiedzę, profesjonalizm i dobre praktyki w zarządzaniu sprawami publicznymi.

3.5. Ogólnopolski Ranking Powiatów i Miast na prawach powiatu

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć promocyjnych prowadzonych przez Związek Powiatów Polskich jest Ogólnopolski Ranking Powiatów i Miast na prawach powiatu, realizowany nieprzerwanie od 2003 roku. Ranking ten stanowi narzędzie służące wyróżnianiu oraz promowaniu samorządów, które w sposób szczególnie angażują się w rozwój lokalny, wdrażanie nowoczesnych rozwiązań zarządczych oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.

Udział w rankingu ma charakter bezpłatny i dobrowolny, a do udziału mogą zgłaszać się wszystkie zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego oraz miasta na prawach powiatu. Ranking jest jedynym w Polsce przedsięwzięciem tego typu, które jest zarządzane przez ekspertów Związku Powiatów Polskich w trybie online, a jego przebieg obejmuje cały rok kalendarzowy. Samorządy na bieżąco zgłaszają realizowane

działania i inicjatywy, które następnie są oceniane przez ekspertów ZPP według określonych kryteriów.

Ranking ma na celu nie tylko wyłonienie liderów samorządowej doskonałości, ale także promowanie dobrych praktyk oraz upowszechnianie rozwiązań, które mogą stanowić inspirację dla innych jednostek samorządu terytorialnego. Dzięki temu przedsięwzięcie to od wielu lat pełni istotną rolę w budowaniu środowiska współpracy i wymiany doświadczeń pomiędzy samorządami.

Kryteria oceny

Samorządy biorące udział w rankingu oceniane są przez ekspertów Związku Powiatów Polskich według zestawu kryteriów pogrupowanych w siedmiu obszarach tematycznych.

Obejmują one:

- rozwój i pozyskiwanie funduszy,
- politykę społeczną i zdrowotną,
- działania w obszarze edukacji, kultury i sportu,
- inicjatywy realizowane na rzecz mieszkańców,
- aktywność krajową i międzynarodową samorządu,
- działania ekoenergetyczne i proekologiczne,
- działania promocyjne.

Ostateczna pozycja w rankingu uzależniona jest od liczby punktów uzyskanych za zgłoszone działania oraz osiągnięte rezultaty w poszczególnych obszarach. System oceny pozwala na kompleksową analizę aktywności samorządów oraz uwzględnia różnorodne aspekty ich funkcjonowania.

Liderzy rankingu

W edycji obejmującej rok 2024 tytuł „Dobry Polski Samorząd 2024” przypadł zwycięzcom w czterech kategoriach wielkościowych.

W kategorii powiatów do 60 tys. mieszkańców pierwsze miejsce zdobył **Powiat Watecki**. Kolejne miejsca zajęły: **Powiat Świdwiński, Powiat Augustowski, Powiat Hajnowski, Powiat Choszczeński, Powiat Prudnicki, Powiat Drawski, Powiat Sępoleński, Powiat Siemiatycki** oraz **Powiat Bielski (woj. podlaskie)**.

W kategorii powiatów od 60 do 120 tys. mieszkańców zwyciężył **Powiat Nizański**. Na dalszych miejscach uplasowały się: **Powiat Piotrkowski, Powiat Raciborski, Powiat Słupski, Powiat Tomaszowski (woj. lubelskie), Powiat Tomaszowski (woj. łódzkie), Powiat Szczecinecki, Powiat Toruński, Powiat Chojnicki, Powiat Bytowski, Powiat Stalowowolski, Powiat Policki, Powiat Starachowicki, Powiat Łębarski** oraz **Powiat Malborski**.

W kategorii powiatów powyżej 120 tys. mieszkańców pierwsze miejsce zajął **Powiat Kartuski**. Kolejne miejsca przypadły: **Powiatowi Poznańskiemu, Powiatowi Kłodzkiemu, Powiatowi Inowrocławskiemu, Powiatowi Cieszyńskiemu, Powiatowi Wejherowskiemu, Powiatowi Kieleckiemu, Powiatowi Bielskiemu (woj. śląskie), Powiatowi Konińskiemu** oraz **Powiatowi Wodzisławskiemu**.

W kategorii miast na prawach powiatu zwyciężyła **Jelenia Góra**. Na kolejnych miejscach znalazły się: **Rzeszów, Częstochowa, Nowy Sącz, Łódź, Tarnów, Bielsko-Biała, Słupsk, Zabrze** oraz **Rybnik**.

Tytuły „Super Powiat” i „Super Miasto”

Uzupełnieniem klasyfikacji rankingu są prestiżowe tytuły „Super Powiat” oraz „Super Miasto”, przyznawane jednostkom samorządu terytorialnego, które osiągnęły najwyższy procentowy poziom realizacji zadań uwzględnianych w rankingu w swoich kategoriach.

Tytuł „Super Powiat 2024” otrzymały: **Powiat Kielecki, Powiat Poznański, Powiat Raciborski, Powiat Słupski** oraz **Powiat Watecki**.

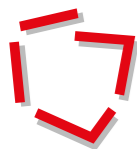
Natomiast tytuł „Super Miasto 2024” przyznano miastom: **Łódź** oraz **Nowy Sącz**.

Gala wręczenia nagród

Laureaci rankingu zostali zaproszeni na Zgromadzenie Ogólne Związku Powiatów Polskich, które odbyło się 12 czerwca 2025 r. w Karpaczu. Podczas uroczystej gali przedstawiciele najlepszych samorządów odebrali okolicznościowe dyplomy oraz nagrody. Wydarzenie to stanowiło także okazję do wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami wyróżnionych jednostek samorządu terytorialnego oraz prezentacji dobrych praktyk w zakresie zarządzania lokalnego.

Partnerzy i patronat medialny

Ogólnopolski Ranking Powiatów i Miast na prawach powiatu realizowany jest przy wsparciu partnerów medialnych. Patronat medialny nad przedsięwzięciem sprawują: Dziennik Warto Wiedzieć, Prawo.pl, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Magazyn Gospodarczy Rynek Inwestycji oraz Serwis Administracyjno-Samorządowy SAS.

PODSUMOWANIE

Ranking stanowi ważny element działalności promocyjnej Związku Powiatów Polskich. Jego wyniki są nie tylko prestiżowym wyróżnieniem dla najlepszych samorządów, lecz także potwierdzeniem skuteczności ich działań w zakresie zarządzania, wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz dbałości o rozwój lokalnych społeczności.

Kolejna edycja rankingu potwierdziła, że polskie powiaty oraz miasta na prawach powiatu realizują liczne inicjatywy sprzyjające rozwojowi społecznemu i gospodarczemu swoich regionów, a także wdrażają rozwiązania mogące stanowić wzór dla innych jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

3.6. Inne konkursy i rankingi

W okresie sprawozdawczym Związek Powiatów Polskich uczestniczył w szeregu inicjatyw konkursowych i rankingowych promujących dobre praktyki w zarządzaniu publicznym, innowacyjność jednostek samorządu terytorialnego oraz wysoką jakość realizowanych inwestycji i usług publicznych. Działania te stanowią istotny element aktywności komunikacyjnej i promocyjnej ZPP, ponieważ umożliwiają identyfikowanie oraz upowszechnianie przykładów skutecznego zarządzania w samorządach, a także wyróżnianie przedsięwzięć mających szczególnie znaczenie dla rozwoju lokalnych społeczności.

Wśród najważniejszych inicjatyw tego typu w okresie sprawozdawczym znalazły się m.in. konkursy: „Innowacyjny Samorząd 2025”, „Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku” oraz „Gmina Przyjazna Rowerzystom”.

Konkurs „Innowacyjny Samorząd 2025”

W okresie sprawozdawczym rozstrzygnięto kolejną edycję konkursu „Innowacyjny Samorząd 2025”, w którego realizację aktywnie włączył się również Związek Powiatów Polskich. Organizatorem konkursu jest Serwis Samorządowy PAP. Celem inicjatywy jest promowanie kreatywnych i innowacyjnych jednostek samorządu terytorialnego oraz inspirowanie innych JST do podejmowania działań na rzecz wdrażania nowatorskich rozwiązań w codziennej pracy.

W szóstej edycji konkursu zgłoszono 146 projektów, a kapituła konkursu – złożona z przedstawicieli środowiska samorządowego, naukowego oraz redakcji Serwisu Samorządowego PAP – wyłoniła zwycięzców w sześciu kategoriach: duże miasta, gminy miejskie, gminy miejsko-wiejskie, gminy

wiejskie, powiaty oraz województwa. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się 23 maja 2025 r. w Warszawie.

W kategorii województw zwyciężył projekt Lubuskie Centrum Cyfryzacji Go Cloud, który wspiera rozwój usług cyfrowych w administracji publicznej oraz zwiększa bezpieczeństwo danych i efektywność pracy urzędów.

W kategorii powiatów najwyżej oceniono dwa projekty powiatu myślenickiego: Lokalny System Wczesnego Ostrzegania Hydrologicznego oraz system „Alert Myślenicki”, umożliwiający transmisję na żywo z powietrza z wykorzystaniem dronów w sytuacjach kryzysowych.

Wśród gmin wiejskich zwyciężył projekt Bike Park zrealizowany przez gminę Brzozie, w kategorii gmin miejsko-wiejskich wyróżniono projekt Mobilne Strefy Ciszy w gminie Pleśzew, natomiast w kategorii gmin miejskich najwyżej oceniono Rybnicki Model Gospodarki o Obiegu Zamkniętym. W kategorii dużych miast zwyciężył projekt Warszawski Standard Zielonego Budynku.

Konkurs „Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku”

Istotnym wydarzeniem promującym rozwój inwestycji publicznych była 29. edycja Ogólnopolskiego Konkursu „Modernizacja Roku & Budowa XXI wieku”, której gala finałowa odbyła się 10 września 2025 r. na Zamku Królewskim w Warszawie.

Do konkursu zgłoszono 535 obiektów, z których 60 zakwalifikowano do finału. Projekty oceniane były przez jury złożone z przedstawicieli środowiska naukowego, branżowego oraz instytucji publicznych.

Związek Powiatów Polskich tradycyjnie przyznał w ramach konkursu własne nagrody.

Laureatami zostali:

- **Powiat Łaski**
za renowację zabytkowego Dworku Szweycera w Ostrowie,
- **Powiat Słupski**
za renowację Cmentarza Jeńców i Internowanych z Obozu Strzałkowo,
- **Powiat Toruński**
za budowę Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Chełmży (oddział w Wielkiej Nieszawce),
- **Powiat Żywiecki**
za budowę nowej sali gimnastycznej przy I Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Żywcu,
- **Stołeczny Zarząd Rozbudowy Miasta Warszawa**
za remont secesyjnej willi i oficyn przy ul. Modlińskiej 257 na Centrum Lokalne w Warszawie.

Konkurs „Gmina Przyjazna Rowerzystom”

W XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu „Gmina Przyjazna Rowerzystom w ocenie turystów kolarzy”, którego finał odbył się 9 października 2025 r. w siedzibie Zarządu Głównego PTTK, nagrodzono samorządy szczególnie zaangażowane w rozwój infrastruktury rowerowej oraz promocję turystyki rowerowej. Patronat nad przedsięwzięciem sprawował Związek Powiatów Polskich.

Do konkursu zgłoszono 52 gminy, a 23 jednostki samorządu terytorialnego zakwalifikowały się do drugiego etapu i przedstawiły szczegółowe informacje dotyczące infrastruktury rowerowej oraz działań promocyjnych.

Certyfikat „Gmina Przyjazna Rowerzystom” otrzymało 12 gmin, natomiast nagrodę Grand Prix, ufundowaną przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, zdobyła Gmina Kołobrzeg.

PODSUMOWANIE

Udział Związku Powiatów Polskich w inicjatywach konkursowych i rankingowych stanowi ważny element promowania dobrych praktyk w samorządzie terytorialnym. Konkursy te umożliwiają identyfikowanie innowacyjnych rozwiązań, wyróżnianie skutecznych inwestycji publicznych oraz docenianie samorządów podejmujących działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

Jednocześnie stanowią one platformę prezentacji osiągnięć jednostek samorządu terytorialnego oraz inspirują inne samorządy do wdrażania nowoczesnych i efektywnych rozwiązań w zakresie zarządzania lokalnego i rozwoju społeczno-gospodarczego.

PODSUMOWANIE

Rok 2025 był dla Związku Powiatów Polskich okresem intensywnej, wielowymiarowej działalności na rzecz wspierania jednostek samorządu terytorialnego, w szczególności powiatów i miast na prawach powiatu. Podejmowane działania obejmowały zarówno obszar legislacyjny, doradczy, szkoleniowy i wydawniczy, jak i szeroko rozumianą aktywność komunikacyjną oraz promocyjną. Ich wspólnym mianownikiem było konsekwentne wzmacnianie potencjału samorządów oraz reprezentowanie ich interesów na forum krajowym.

Istotnym elementem aktywności ZPP była skuteczność legislacyjna, przejawiająca się w aktywnym udziale w procesie stanowienia prawa, opiniowaniu projektów aktów prawnych oraz formułowaniu postulatów zmian systemowych. Związek konsekwentnie reprezentował głos środowiska powiatowego, wskazując na wyzwania związane z funkcjonowaniem JST oraz proponując rozwiązania sprzyjające stabilności finansowej i organizacyjnej samorządów.

Równolegle rozwijana była działalność doradcza i szkoleniowa, stanowiąca jedno z kluczowych narzędzi wsparcia członków ZPP. Organizowane bezpłatnie szkolenia, webinaria oraz działania doradcze odpowiadały na bieżące potrzeby pracowników administracji samorządowej, w szczególności w kontekście zmian legislacyjnych, nowych obowiązków oraz wyzwań organizacyjnych. ZPP pełnił w tym zakresie rolę instytucji eksperckiej, dostarczającej prak-

tycznej wiedzy oraz wspierającej podnoszenie kompetencji kadr samorządowych. Uzupelnieniem tych działań była szeroka działalność wydawnicza i analityczna, obejmująca przygotowanie publikacji, raportów oraz analiz poświęconych kluczowym zagadnieniom funkcjonowania samorządów. Opracowania te stanowiły istotne źródło wiedzy dla JST, wspierając procesy decyzyjne oraz umożliwiając lepsze przygotowanie do wdrażania nowych rozwiązań.

Ważnym obszarem aktywności ZPP była także realizacja projektu o charakterze systemowym, który stanowił uzupełnienie bieżącej działalności Związku. Projekt ten pozwala na rozwijanie nowych narzędzi wsparcia samorządów, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz budowanie trwałych kompetencji w administracji lokalnej.

Istotne znaczenie miały również działania związane z tworzeniem i udostępnianiem nowoczesnych narzędzi, takich jak Mapa Kompetencji JST czy Baza Dobrych Praktyk, które w sposób uporządkowany i dostępny prezentują wiedzę o funkcjonowaniu samorządu oraz sprawdzonych rozwiązaniach stosowanych w różnych jednostkach. Narzędzia te wzmacniają przejrzystość działania administracji publicznej oraz wspierają proces uczenia się samorządów od siebie nawzajem.

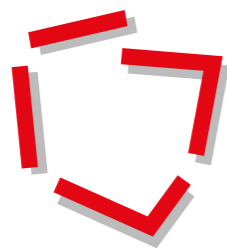
W obszarze komunikacji i promocji Związek Powiatów Polskich prowadził aktywną działalność informacyjną poprzez portale internetowe, newslettery oraz media społecznościowe, docierając do szerokiego grona odbiorców. Szczególną rolę odgrywał Dziennik Warto Wiedzieć, który stanowi jedno z najważniejszych źródeł informacji dla środowiska samorządowego w Polsce.

ZPP był również obecny na licznych konferencjach, kongresach i wydarzeniach branżowych, aktywnie uczestnicząc w debacie publicznej dotyczącej funkcjonowania państwa i samorządu. Istotnym elementem tej aktywności było obejmowanie patronatów nad wydarzeniami o dużym znaczeniu dla rozwoju JST, co dodatkowo wzmacniało rolę Związku jako partnera merytorycznego w środowisku samorządowym.

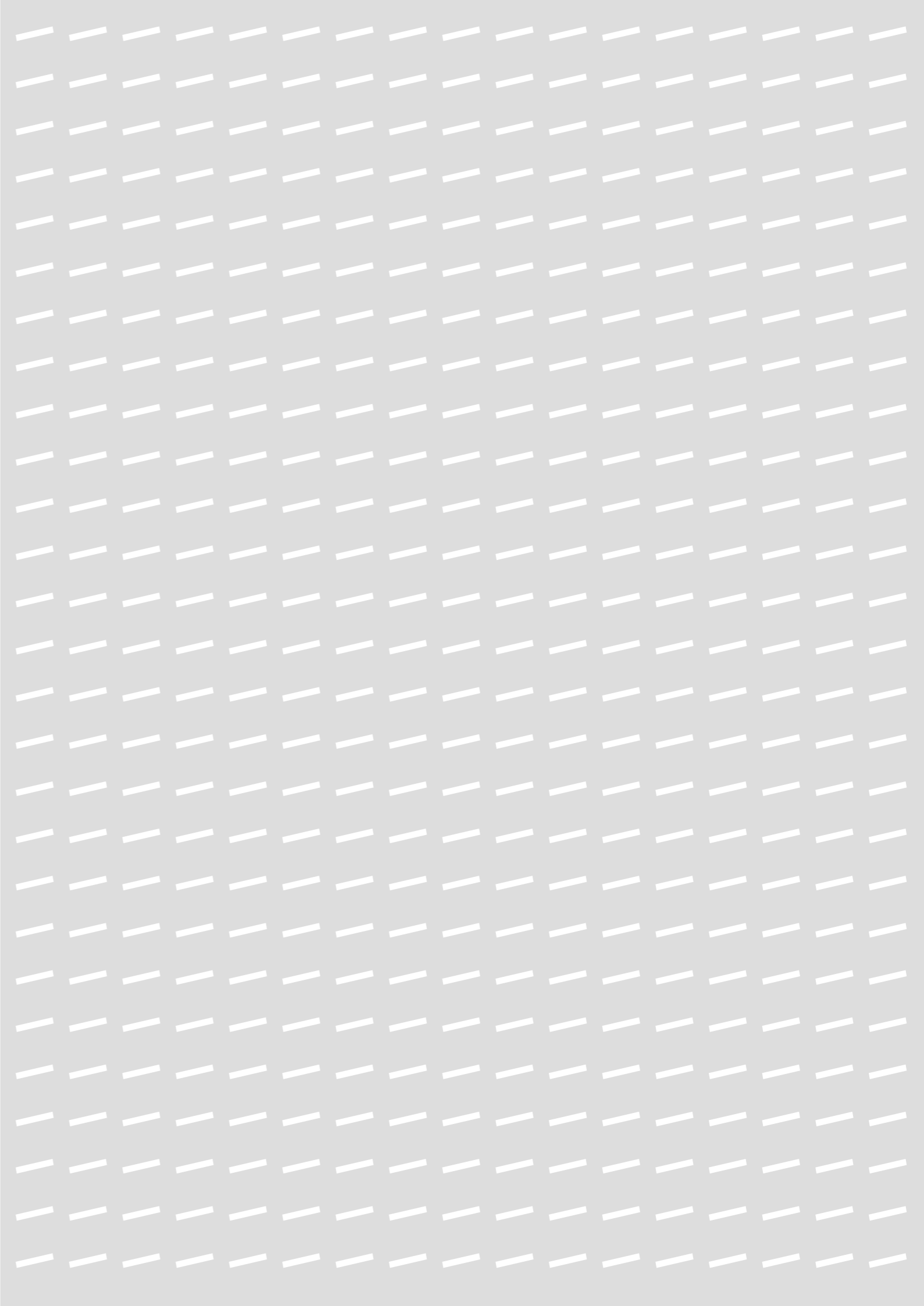
Szczególne miejsce w działalności promocyjnej zajmował Ogólnopolski Ranking Powiatów i Miast na prawach powiatu, który od lat stanowi jedno z najważniejszych narzędzi identyfikowania i promowania najlepszych praktyk w samorządzie. Uzupełnieniem tej aktywności był udział ZPP w innych konkursach i inicjatywach wyróżniających innowacyjność, jakość inwestycji publicznych oraz działania na rzecz społeczności lokalnych.

Rok 2025 potwierdził, że Związek Powiatów Polskich jest instytucją aktywną, skutecznie wspierającą swoich członków oraz konsekwentnie budującą pozycję ekspercką w obszarze samorządu terytorialnego. Podejmowane działania przyczyniały się nie tylko do bieżącego wsparcia JST, ale również do długofalowego wzmocnienia ich potencjału rozwojowego oraz jakości świadczonych usług publicznych.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH

Siedziba: Pałac Kultury i Nauki, 27 piętro, 00-901 Warszawa,
Plac Defilad 1, skr. poczt. 7, tel. 22 656 63 34
Adres do korespondencji: 33-303 Nowy Sącz, skr. poczt. 87,
tel. 18 477 86 00, e-mail: biuro@zpp.pl, www.zpp.pl